

abonmajška sezona 07/08

POZIV PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Pomagajmo obnoviti bolnico Franjo!

Prispevke lahko nakažete na posebne račune »Za obnovo bolnice Franje«

Zadružna kraška banka - št. **26359**

Banca di Cividale - Kmečka banka - št. **404860**

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje - št. **700246**

Antonveneta (agencija 8 - Ul. Filzi) - št. **12970S**

z obrazom svojega časa

www.teaterssg.it

Primorski dnevnik

PETEK, 5. OKTOBRA 2007

št. 235 (19.018) leto LXIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0401 533382, fax 0401 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

Psovanje novinarja ne prinaša rešitev

DUŠAN UDOVIČ

Primorski dnevnik od vsega začetka neposredno sledi številnim javnim srečanjem v krajih vzhodnega in zahodnega Krasa, na katerih je govor o odcepitvi od tržaške občine in ustanovitvi nove. Stejemo si namreč v dolžnost, da smo prisotni na razpravah o vprašanju, ki je med ljudmi občuteno, saj je veliko pritožb nad tržaško občinsko upravo utemeljenih in upravičenih. Zato je povsem razumljivo, da so srečanja skoraj povsod dobro obiskana, ljudje si namreč od javne uprave želijo konkretnih ukrepov, izpolnjevanje sprejetih obvez in primerne pozornosti do teritorija, ta pa je bila po splošnih ocenah, tudi po naši, vsekakor nezadostna. Zato protest ljudi povsem razumemo.

Drugo poglavje so cilji, ki si jih je postavilo odcepitveno gibanje. Soglašamo z ocenami, da je odcepitev skrajno tvegana pot, po kateri bo zelo težko, če že ne nemogoče, doseči zastavljene cilje. Nekatera ključna vprašanja so bila očitno potrebna poglobitve, še preden je do pobude o odcepitvi sploh prišlo. Denimo to, ali je odcepitev pravno sploh mogoča; ali je smotrna, v času, ko imajo male uprave vse več finančnih težav in je težnja kvečjemu po združevanju, ne pa cepljenju. Nadalje, ali je morebitna odcepitev za našo skupnost iz praktičnega in narodnega vidika sploh koristna, saj tvegamo priti iz dežja pod kap, kot je bilo v našem dnevniku že jasno zapisano. Tudi številke o volilnem konsenzu niso jamstvo, da bi morebitna nova uprava odgovarjala pričakovanjem.

Ni mogoče trditi, da so ta in še druga pomembna vprašanja našla prepričljive odgovore na dosedanjih srečanjih. Poleg upravičenih protestov je bilo izrečenih tudi veliko pavšalnosti, nam pa ne more biti vseeno, če se z njimi zavajajo ljudje. Naš novinar je to, pogosto zelo protislovno razpravo beležil, z razliko od drugih, ki na srečanjih niso bili niti prisotni, a so z mastnimi naslovi vseeno razpihovali žerjavico protesta. Nazadnje si je novinar Primorskega dnevnika za svoje delo prislužil psovke in zmerjanja, ki ne sodijo v civilizirano razpravo. Obžalujemo take tone, ki ne koristijo nikomur in ne vodijo k nikakršni trezni rešitvi problemov kraškega teritorija. Protest je lahko učinkovit, če so zastavljeni cilji realni in prepričljivi, če slonijo na stvarnih argumentih. Globoko čutimo in spoštujemo pričakovanja naših ljudi, vendar naj bo jasno, da se ne bomo vpregli v avanture, za katere smo prepričani, da vodijo v slepo ulico. Psovkam in žuganjem navkljub.

RIM - Sklep poslanske komisije za ustavna zadeve

Prvi korak za zmanjšanje števila parlamentarcev

Ukrepu so nasprotovali le poslanci Forza Italia

PJONGJANG - Zaključuje se še eno poglavje hladne vojne

Voditelja obeh Korej podpisala izjavo o miru

Roh Moo Hyun in Kim Jong Il ob koncu zgodovinskega srečanja

ANSA

PJONGJANG - Voditelja Severne in Južne Koreje, Kim Jong Il in Roh Moo Hyun, sta ob sklepu tridnevnega vrha v severnokorejski prestolnici podpisala

skupno izjavo v osmih točkah, s katero sta se zavezala, da si bosta prizadevala za mir in blaginjo na Korejskem polotoku. »Jug in sever delita skupno vizijo, na pod-

lagi katere je potrebno končati sedanjo situacijo premirja in vzpostaviti sistem trajnega miru,« sta zapisala Roh in Kim.

Na 13. strani

RIM - Poslanska komisija za ustavno vprašanja se je včeraj odločila za zmanjšanje števila poslancev od sedanjih 630 na 512. Njen sklep mora parlament odobriti z ustavnim zakonom, ki zahteva dvojno branje, kar pomeni, da ga morata dvakrat podpreti senat in poslanska zbornica. V ta zakon je vključen tudi t.i. federalni senat.

Proti krčenju števila poslancev so glasovali le predstavniki Forza Italia, vsi ostali v večini in v opoziciji pa so predlog podprli. Predsednik poslanske zbornice Fausto Bertinotti ocenjuje ta sklep kot prijetno in za vse dobrodošlo novost.

Minister Tommaso Padoa Schioppa pa si medtem prizadeva, da bi preprečil že oklicano stavko javnih uslužbenecv.

Na 18. strani

Napeto o rabi slovenščine v tržaškem pokrajinskem svetu

Na 6. strani

Predstavitev priročnika za uspešno soočanje z večkulturnostjo

Na 9. strani

Morettonu izrazili nasprotovanje novemu jezu na Soči

Na 14. strani

Srečanje o »kraški občini« v naselju S. Nazario

Na 8. strani

GORICA - Privlačen prikaz južne in bohinjske železnice

Vlak zbližal narode

Razstavo na sedežu Fundacije Goriške hranilnice so posvetili spominu Marka Waltritscha

GORICA - Leta 1857 je po južni železnici prisopihal prvi vlak z Dunaja v Trst, tri leta kasneje pa je železna cesta preko Nabrežine dosegla Gorico. Lani je Gorica proslavila stoletnico še ene prometne pridobitve, bohinjske proge. Železnica je povežala oddaljene kraje in predstavljala revolucijo v prevozih, predvsem pa je zbližala ljudi in narode. Poldrugo stoletje povezanosti posoškega mesta z železniškimi tiri so v Gorici počastili z razstavo, ki so jo sinoči odprli na sedežu Fundacije Goriške hranilnice in so jo posvetili spominu Marka Waltritscha.

Na 15. strani

Max
Praznuje 4. rojstni dan

in priredi... bika na žaru

V SOBOTO 6. OKTOBRA OD 18.30 DALJE

PIVO OKTOBERFEST

MINIMAX PIZZA RISTOPUB
TRŽIČ - ULICA GRADO 52/F

ŽARIŠČE

Komu je kaj namenjeno?

JULIJAN ČAUDEK

V teh dneh se je zvrstilo kar nekaj dogodkov, na podlagi katerih se mi večkrat v mislih pojavi vprašanje: kako se ob vsem tem počuti Slovenec oz. Slovenka in s kakšnim pogledom se ozira v prihodnost? Verjetno ste razumeli, da mislim pri tem najprej na delo paritetnega odbora, ki je sprejel prvi seznam občin, v katerih se bo izvajal 10. člen zakona 38/01, ki ureja vidno dvojezičnost. To je res, vendar ni to edini dogodek, ki predstavlja povod za omenjeno vprašanje. Drugi povod so razmišljanja o neki večplastni in spreminjajoči se identiteti, ki v meni vzbujajo več skrbí kot upanja za neko perspektivnejšo prihodnost naše narodne skupnosti v zamejstvu.

Čeprav je bilo o teh dogodkih že precej napisanega, mislim, da je prav še dodatno razvijati odprto razmišljanje, za čim širšo paletu mnenj, ob katerih si Slovenec in Slovenka naše zamejske skupnosti pridobi čim več informacij za samostojno in osebno oceno, glede tega, kar se odloča o pravicah Slovencev na tem teritoriju. Prepričan sem, da je izhodiščna točka prav ta. Gledati je potrebno na osebo, kateri so danes namenjene smernice, odločitve in zakoni, ki naj bi bili osnova za ohranitev in razvoj Slovencev v zamejstvu. Oziroma, kdo je subjekt našega javnega ali političnega delovanja? Ne vem, če grešim ali kaj, vendar ka-

korkoli to vprašanje obrnem, ne dobim drugega odgovora, da je ta subjekt ravno slovenski človek, ali moški, ženska, fant, dekle, deček in deklica naše narodne skupnosti, ki v sebi uteleša desetletno in stoletno vsestransko človeško izročilo slovenskega naroda. Zato naj se mi ne zameri, če si javno postavim vprašanje, zakaj si moramo beliti glave s sivimi conami, večplastnimi in spreminjajočimi identitetami ter župani, ko vse to ni subjekt ne zakona 38/01 in niti namena našega javnega in političnega delovanja za uveljavitev koristi naše narodne skupnosti. Pa čeprav so seveda upoštevanja vredni, vendar ne v tolikšni meri, da bi se morali zaradi tega mi sami odrekati nekaterim pravicam in tudi delom teritorija.

Po drugi strani mi ne gre v glavo, da si postavljam lestvice, na katerih je prej eno potem drugo, nato tretje. Bolj ko se učim v raznih vlogah, v katerih se razvija moje vsakdanje življenje, bolj sem prepričan, da je vse prepleteno in povezano: družina in narod, družina, služba in narod, itd. In vse skupaj pripomore k razvoju lastne identitete, kjer ima narodnost svoj bistven pomen in vlogo, kakor ga imajo tudi druge vrednote, kot so vera, družina, poštenost itd., ne da jih mogel razvrščati na police, da se jih potem poslužim glede na potrebe časa in

družbe. Ta prepletenost omogoča neke trdne opore, na katere se lahko vedno zanesem, tudi takrat, ko ni vse jasno in ko pridejo dvomi in preizkušnje. Take opore si želim, da bi bil sposoben posredovati svojim otrokom in družbi, v kateri živim. Ne vem pa kakšne bi lahko bile te opore, če niso to nekaj, v katere sam verujem in sem v njih prepričan, oziroma če že od začetka vzgajam zanamce, da se bo vse to itak spreminilo in se spreminja, torej se je temu treba sproti prilagajati.

Na isti način si dovolim razmišljati, kako bodo ljudje lahko verjeli našemu javno-političnemu delu, če bodo imeli občutek (in ga morda že imajo), da pred njihovimi upravičenimi pravicami pridejo najprej potrebe in zahteve županov in drugih izvoljenih upraviteljev, leve in desne opcije. Toliko bolj boli, prav navadnega Slovenca ali Slovenko, ko vidi odločitve, kot je na primer izključitev svetogorske četrti, osnovane na trenutnih političnih potrebah ali pogojevanjih in ne na zgodovinski in znanstveno utemeljenih dejstvih (glej Rezija). Na tak način, se bo zgodilo, da namesto širitve dvojezičnosti, bomo pristajali na njeno uveljavljanje v Štandrežu in Podgori, vendar samo okoli cerkve!!! Na tak način se bomo počasi vrnili v dvajseta leta prejšnjega stoletja, le da se bomo za to odločili sami.

KULINARIČNI KOTIČEK

Ossibuchi z rdečim vinom in milansko rižoto

Današnji recept je posledica nedavnega potovanja na Škotsko. Ne da bi o tamkajšnji kuhinji veljalo izgubljeni besed, saj je dokaj neužitna za naše želodce, edino kar ima pozitivnega je, da si Škoti, ali morda je ta praksa rezervirana le za goste, med enim obrokom in drugim splahnejo usta z odličnim škotskim whiskyjem. Torej, kaj ima današnji recept opraviti s Škotsko, deželo ponosnih ljudi, ki zahtevajo neodvisnost od Anglije? Nič, ampak preden sem na letališču Malpensa stopil na letalo, ki me je poneslo v Inverness, sem bil gost milanskih prijateljev, ki so mi pripravili pravo milansko večerjo.

In če kogarkoli vprašate, katera je najbolj tipična milanska jed, poleg panettona, vam bo brez omahovanja odgovoril: ossibuchi. Ossibuchi so počez rezana telečja krača, tako da dobimo relativno tenke zrezke s kostjo v sredini. Dobite jih v sleherni mesnici, v nekaterih jih boste morali morda naročiti, vendar vam bo vsak mesar rad ustregel. Recept, ki vam ga posredujem mi je zaupala gospodinja in se malenkostno razlikuje od klasičnega, za slastnost pa jamčim.

Za štiri osebe potrebujete:

4 telečje ossibuche, 1 liter dobrega rdečega vina, 150 gr čebule, 150 gr šampinjonov, 100 gr korenja, 100 gr zelene, nekaj moke, oljčno olje, sol, poper.

Meso ob robovih zarežete, sicer se vam bo »nakodralo«, ga pomokate in ga na hitro spečete na vre-

lem olju z obeh strani. Odstavite in v isti posodi nekaj minut pražite na kockice zrezano zelenjavo. Posolite, popoprajte, dodajte spet meso, prelijte z vinom in posodo porinite v pečico, ki ste jo poprej segreli na 200 stopinj. Jed pecite slabo uro, ob koncu servirajte meso z njegovo okusno omako.

K ossibucom obvezno sodi milanska rižota, katere priprava je sila enostavna. Sesekljajte dve šalotki in vrzite ju na vrelo maslo, pri tem pazite, da se ne zapečejo, morajo zgolj postekleneti. Ko je šalotka nared, dodajte 300 gr riža in temeljito premešajte. Nato zalijte s kozarcem belega vina, počakajte, da izhlapi in začenjajte dodajati toplo govejo juho (lahko tudi od kocke). Ko je riž že skoraj nared, dodajte zavitek žafrana, ki ste ga raztopili v dveh žlicah juhe in pustite na blagem ognju še par minut. Odstavite posodo, premešajte 80 gr masla in 80 gr parmezana, pustite, da rižota počiva dve minuti, nakar jo lahko servirate skupaj z ossibuchi. V pravo milansko rižoto sodi tudi mozeg, kar sem opustil, ker bi jed v tem primeru bila odločno pretežka.

Če se vam, kljub enostavnosti ne ljubi kuhati rižote, lahko k ossibucom ponudite krompirjev pire.

Dober tek!

Ivan Fischer

KONFERENCA - V organizaciji SSK Slovenski znanstveniki iz sveta ključni za preboj Slovenije

LJUBLJANA - Peta konferenca slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov iz sveta in Slovenije v organizaciji Svetovnega slovenskega kongresa (SSK) je včeraj odprla svoja vrata s slovesnostjo v hotelu Slon v Ljubljani. Namen srečanja je vključiti intelektualni potencial rojakov v tujini v napore za konkurenčni preboj Slovenije. Konferenca bo potekala danes in jutri in bo razdeljena na štiri tematske sklope. Udeležujejo se številni slovenski znanstveniki, raziskovalci in gospodarstveniki, ki delajo in živijo v tujini, razdeljena pa bo na sklope: Raziskovalne politike in njihovo uresničevanje, Izkušnje slovenskih znanstvenikov v tujini, Prenos znanja in Slovenske univerze.

Predsednik SSK Boris Pleskovič je rojake nagovoril kot "zaklad Slovenije" ter opozoril na številne strokovne konference, ki jih SSK pripravlja tudi na drugih področjih. Po njegovem je treba prepoznati pomen povezovanja visokega šolstva in znanosti z gospodarstvom, ki predstavlja temelj za obstoj in blaginjo naroda. To je vlada tudi storila, je prepričan Pleskovič, saj je častni pokrovitelj konference predsednik vlade Janez Janša. Predsednik SSK meni, da se stvari v znanosti in raziskovalni dejavnosti premikajo, a bistveno prepočas. Pri vračanju rojakov bo tako treba posebej poskrbeti za bolj odprto raziskovalni in visokošolski prostor. Glavni problem slovenskega prostora je premajhni gibljivost kadrov ter prešibkem kroženju in povezovanju izobražencev in znanstvenikov. V tem bi morali slediti zgledu drugih držav, ki jim je uspelo uspešne rojake privabiti nazaj v domovino. SSK načrtuje spletni forum, ki bi trajno povezoval slovenske znanstvenike, kar pa ne bo nadomestilo pomena tovrstnih konferenc.

Predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Boštjan Žekš je poudaril, da so glavni razlog, da je srečanje tako pomembno, težave Slovenije pri prilagajanju na nove razme-

re in povečano konkurenčnost znanstvenega in raziskovalnega prostora. Pri tem lahko rojaki z izkušnjami iz tujine, predvsem iz neevropskih držav bistveno pripomorejo k spremembi miselnosti.

Ministrica za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Mojca Kucler Dolinar je izpostavila, da so prisotni rojaki najboljši promotorji Slovenije v svetu. Ob tem je opozorila na skupne napore EU pri izpostavitvi skupnega raziskovalnega prostora. Slovenija se po njenem mnenju vse bolj zaveda kapitala, ki se skriva v rojaki, zato je to njihovo vlogo zapisala tudi v resoluciji o nacionalnem raziskovalnem in razvojnem programu za obdobje 2006-2010.

Minister v službi vlade za razvoj Žiga Turk je prav tako poudaril sodobni pomen človeških virov, za katere se danes bije prava »vojna« med državami. Opozoril je tudi na zaostajanje Evrope v primerjavi z ZDA in azijskimi državami na tem področju. Za zgled so Sloveniji lahko države kot Izrael in Hrvaška, kjer so posebej uredili pogoje za raziskovalce - povratnike v matično domovino.

Turk je za STA dodal, da dejavnost SSK predstavlja "izjemno prilžnost", za katero je pri nas premalo razumevanja. "Celoten sektor raziskav in razvoja ter univerz poskuša za svojo avtonomijo skrivati včasih preveliko zaprtost," je prepričan minister. Turk kot pozitivnega ocenjuje poskus vlade o vključitvi rojakov iz tujine v področje visokega šolstva in raziskav, pri čemer "je bilo vgrajenih veliko idej, da bi ta prostor bolj odprli in bi bil bolj konkurenčen".

Znanstvena in raziskovalna srečanja se je na žalost temu poskusu "frontalno uprla", ugotavlja Turk, ki pa opozarja, da z nastopom nove ministrice obstaja "prilžnost za nov začetek, če je dejansko volja znotraj te srečanja, da sama sebe spremeni". Sicer se bo to področje po njegovem mnenju prej ali slej prisiljeno modernizirati zaradi zunanjih pritiskov. (STA)

ODPRTA TRIBUNA - Narečje kot jezikovno bogastvo

Potreben je »abecedarij« za primorsko knjižno slovenščino

Za Primorce je bil slovenski knjižni jezik zmerom velika vrednota. Do padca fašizma je bila uporaba slovenščine zasramovana in v javnosti prepovedana; slovenskih šol ni bilo. Zato sta bili za Primorce po osvoboditvi učenje in uporaba slovenskega knjižnega jezika tudi način človeške emancipacije. Za Slovence, ki so ostali v Italiji, je še danes tako. Ni čudno, da smo Primorci še posebno občutljivi, če se knjižni jezik oddaljuje od naše vsakdanje govorice, od narečij. To je bistvo problema, ki je nanj opozoril M. Kocjan v svojem prispevku »Zakaj je narečje jezikovno bogastvo« (Primorski dnevnik, 16.9.2007).

Knjižni jezik je nastal in še zmerom nastaja iz narečij. Dejansko je to umetna tvorba, ki povzema značilnosti različnih narečij in je zato pomembno povezovalno sredstvo vseh delov naroda. Žive prvine jezika, jezik mater, da ne rečem »materin jezik«, pa so narečja. Kot pravi tudi M. Kocjan povzemajoč stališča jezikoslovcov, kot sta B. Croce in M. Rupel, »uradni jezik... bogatimo z izvirnimi narečnimi izrazi...«, pri čemer je »narečje temelj jezikovne strukture... V naravnem procesu naj bi vsa narečja pomembno prispevala k tej bogatitvi. Težava pa je, da so nekatera bolj odrinjena. Pred približno poldrugim desetletjem me je zbudilo, ko so televizijski napovedovalci začeli izgovarjati besede kot so vlak, vreme, vlada po »svoje« - z u-jem »ulak«, »ureme«, »ulada«), ki je značilen za narečja osrednje Slovenije. Pa ne gre le za teh nekaj besed. Nekdo je očitno zmoget vrniti v jezik svoja pravila, ki niso bila ne moja ne naša. »Moj« jezik po malem kar ni bil več povsem moj. Podobno je vladajoča kultura po vojni prenaslajala Furlane v Furlane, Kärdele v Kärdele, Černigóje v Černigóje... ugotavlja primorski publicist Aldo Černigoj ob težavah z naglaševanjem njegovega primka. Tudi Miro Kocjan je v omenjenem prispevku opozoril na ponižujoč odnos nekatere

rih slovenskih intelektualcev do primorskega narečja hitro po drugi svetovni vojni. Primera ne gre posploševati, a odnos med uradnim jezikom in narečjem postaja zadnje čase dostikrat tema pogovorov »pa ne samo v kvalificiranih krogih, marveč že široko v javnosti«, kot pravilno ugotavlja Miro Kocjan.

Ne preseneča, da je iz teh in drugih vzrokov prišlo v zadnjem času do eksplozije literature v vse bolj odrinjene govornice – v narečjih. Na Primorskem in še posebno v Istri je to vrenje zelo živo. A z vidika uradne kulture je to bolj obrobno dogajanje, le nekakšna folklor...

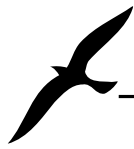
Seveda je prav, da se krepi kulturna dejavnost v narečju. A centralni problem je odtujevanje knjižnega jezika od žive primorske govorice in tudi od nekaterih drugih narečij. Strinjam se s mislijo M. Kocjana, ki jo povzema po uglednem slovenistu, Mirku Ruplu: »...globoko napak je, če včasih kar z demonstrativno odrezavo izločamo domač izraz iz tekočega in uradnega jezika, saj z njim širimo slovensko jezikovno podlago«. A, kako naj se temu na primeren način izognemo? Pravila knjižnega jezika namreč ne določamo uporabniki sami. To je v pristojnosti jezikoslovcov in če po svoji volji »bogatomo« uradni jezik s primorskimi izrazi, lahko kaj hitro zapademo v način izražanja, ki ni v skladu s priznanimi pravili.

Kako praktično rešiti ta problem je pokazal Aldo Černigoj s knjigo »Čas ob zori«, ki je izšla novembra lani. Po knjigi »Večeri pri Maticavih«, ki je v njej premi govor nastopajočih zapisal v domačem narečju, je to drugo Černigojevo literarno delo. Kot je poudarila Jasna Čebon na javni predstavitvi dela, je jezikovna posebnost romana, da je napisan v skladu s pravili slovenskega knjižnega jezika, a zveni povsem primorsko. Knjiga, ki je tenkočuten prikaz štiriletnega življenja v takratni nižji gimnaziji neke na Primorskem brž po drugi svetovni

vojni, je pionirsko delo v primorski knjižni slovenščini in kaže, da je možno pisati knjižno slovensko dosti bolj primorsko, kot navadno mislimo. Jezikovna pravila to očitno dopuščajo. Če je uradni slovenski jezik osiromašen primorske barvitosti, je tudi zato, ker se sami umikamo iz njega z nepotrebnim opuščanjem knjižnih dovoljenih primorskih besed in načinov izražanja – seveda tudi pod pritiskom vpliva oblikovalcev jezikovnega sloga v medijih in drugih institucijah. Nadejam se, da se bodo pojavila še druga literarna dela v primorski knjižni slovenščini, pa tudi v slogu drugih slovenskih narečij. Pa ne zato, da bi postavljali med seboj meje, pač pa da bi nas obogaten uradni jezik bolj povezal v pluralnem in bolj enakopravnem sožitju. Zraven tega bi bilo potrebno, da bi tudi Primorci, ki nismo literarni ustvarjalci, bolj uporabljali primorske izraze v svojem vsakodnevem pisanju poslovnih pisem, v javnih nastopih, na okencu v občinskem uradu...Nič ne pomaga samo »jamranje« nad odrinjenostjo iz uradnega jezika. Od nas Primorcev, od naše uporabe primorskih sopomenk in primorske skladnje v knjižnem jeziku je odvisno, ali bomo njegovi tvorni sooblikovalci ali pa le kulturni statisti.

Pri uresničevanju tega hotenja pa se meni in drugim, ki nismo jezikoslovci, postavi vprašanje, kako naj govorimo in pišemo po primorsko, da bo to še knjižna slovenščina. Vsakdo od nas, ki to želi, ne zmore listati po slovarju knjižnega jezika in preverjati, ali je primorska beseda, ki jo name ravamo uporabiti, dovoljena ali ne. Zato naslavljam primorskim literatom in jezikoslovcem prošnjo, da nam pripravijo »abecedarij« - napotke za pisanje v primorski knjižni slovenščini. Prepričan sem, da bi jim bili tudi bodoči rodovi za to hvaležni, generaciji naših klenih prednikov, ki so si stoletja prizadevali za ohranitev domačega jezika, pa na to ponosni.

dr. Iztok Ostan

AVSTRIJA - Manjšinska politika

Sturm kritizira vlado zaradi dvojezičnih napisov

Na Koroškem se utrjuje mnenje, da o tablah odloča izključno Jörg Haider

CELOVEC – Predsednik Zveze slovenski organizacij (ZSO) in hkrati tudi narodnostnega sosveta za Slovence v Avstriji pri Uradu zveznega kanclerja na Dunaju, Marjan Sturm, je večeraj dokaj jasno kritiziral novo avstrijsko koalicijsko vlado oz. socialdemokrate (SPÖ) kanclerja Gusenbauerja in ljudske stranke (ÖVP) podkanclerja Wilhelma Moltererja. Obe stranki doslej nista pokazala dovolj odločnosti kar zadeva postavitve dodatnih dvojezičnih krajevnih napisov na Koroškem, je poudaril manjšinski politik.

Sturm je dejal, da vladni stranki s tem, da - kljub napovedi kanclerja - še vedno nista rešili vprašanje dvojezičnih tabel, posredujeja prebivalcem Koroške sliko, da o tem vprašanju dejansko odloča koroški deželni glavar Jörg Haider, ne pa dunajska vlada in tudi ne pravna država. Prav tako vladni stranki z njunim popuščanjem Haiderju ustvarjata vtis, da je deželni glavar mogočen politik, njegovi tekmeci pa šibki.

Vsako nadaljnje zavlačevanje

Dvojezične table na Južnem Koroškem še naprej dvigujejo politično temperaturo

TEDNIK NOVICE Kmalu znan odgovorni urednik

CELOVEC - Marjan Sturm je včeraj napovedal, da bo po vsej verjetnosti še ta konec tedna padla tudi odločitev o glavnem (odgovornem) uredniku skupnega slovenskega tednika Novice. Za danes je namreč sklicana družabniška seja SloMedia, ki časnik izdaja. Predsednik Zveze slovenskih organizacij Sturm pa je njen zastopnik v omenjeni družbi.

Od razpisa mesta odgovornega urednika je minilo že nekaj časa. Sturm je ob tem razkril, da problem pri imenovanju oz. določitvi odgovornega urednika ne gre za ping pong med slovenskimi organizacijami na Koroškem na eni in vladnim Uradom za Slovence v Ljubljani na drugi strani. Sturm trdi, da gre izključno za nesoglasja na Koroškem.

Vodstvo družbe SloMedia se je po ukinutvi pogodbe z zadnjim odgovornim urednikom leta 2004 odločilo, da imenuje namestnika odgovornega urednika za začasno vodenje časopisa, dokler ne bo novega razpisa. Po več kot triletnem provizoriju je bilo mesto na zahtevo vladnega Urada za Slovence v Ljubljani zapisano julija letos, za vodenje skupnega tednika, ki je nadomestil glasili Slovenski vestnik (ZSO) in Naš tednik (NSKS) pa se potegujejo štirje kandidati. (I.L.)

rešitve vprašanja dvojezičnih krajevnih tabel bi bilo zato samo v korist Haiderju, je opozoril slovenski manjšinski politik, še posebej s pogledom na bližajoče se deželne volitve na Koroškem, ki bodo najkasneje marca 2009. Nadaljnja nedoslednost zvezne vlade pri uresničevanju jasnih razsodb ustavnega sodišča bi namreč lahko imela za posledico, da bo Haider še nadaljnjo zakonodajno dobo na čelu deželne vlade oz. dežele Koroške.

Šele ob nedavnem srečanju predsednikov državnih parlamentov Avstrije in Slovenije v Domu v Tinnah na Koroškem sta tako Barbara Prammer kakor tudi France Cukjati poudarila, da bo treba še odprta vprašanja slovenske narodne skupnosti, še posebno vprašanje dvojezičnih krajevnih napisov, rešiti - če bo potrebno tudi proti volji koroškega deželnega glavarja, ki je po njunem mnenju edini, ki rešitev zavira.

Ivan Lukan

TISKOVNO SPOROČILO - Seja deželnega tajništva SSK

Govor o zaščitnem zakonu in volitvah za Demokratsko stranko

TRST - Deželno tajništvo Slovenske skupnosti (SSK) je na torkovem zasedanju obravnavalo vrsto pomembnih dogodkov, ki so se zvrstili v zadnjih dneh. Najprej se je soočilo s sklepom Paritetnega odbora, ki je določil seznam krajev, kjer se bo izvajala vidna dvojezičnost (člen 10 zakona 38/01). Kljub pozitivnemu dejstvu, da se stvari vendarle premikajo v smer izvajanja zaščitnega zakona, pa na dan prihajajo vse njegove šibke točke, ker so najvažnejše odločitve prepuščene volji trenutnih krajevnih upraviteljev. Vsem je namreč jasno, da so na okrnjeni seznam odločilno vplivali nam nenaklonjeni župani. To je privedlo do paradoksa, da se je bolj gledalo na potrebe prvih občanov, kot pa na Slovence, katerim je zakona namenjen. To je še posebej prišlo do izraza pri izključitvi svetogorske četrti v občini Gorica, v kateri verjetno živi največ Slovencev, piše v tiskovnem sporočilu SSK.

O poteku sprejemanja zakona za Slovence v deželnem svetu je poročal

Peter Močnik, ki je izrazil zadovoljstvo, da so bili amandmaji, ki jih je pripravil deželni svetnik Mirko Špacapan v glavnem sprejeti. Žal je bilo nekaj pogojevanj kar se tiče Rezije, kjer je večina klonila zahtevam dela opozicije. Pri tem gre tudi zabeležiti žalostno dejstvo, da znanstvene študije, ki potrjujejo slovenski izvor rezijanščine, nimajo nobenega pomena, ko gre za politične računice. Slovenska skupnost si bo v nadaljevanju razprave, ki je napovedana v kratkem, prizadevala, da bodo sprejeti še ostali popravki, ki so bili med drugim že dogovorjeni v večini in da bo končno zakon, kljub obstrukciji desnice, končno sprejet. Pozitivno je bilo tudi ocenjeno izrecno priznanje obeh krovnih organizacij, kot odraz realnega stanja v manjšini, sporoča deželno tajništvo slovenske stranke.

V nadaljevanju je tajništvo razpravljalo o pripravi na primarne volitve za Demokratsko stranko. Pri tem je tajništvo izrazilo zadovoljstvo, da je bila slovenska lista v podporo Morettonu

po prvotni izključitvi ponovno sprejeta. Ker bodo prihodnje leto deželne volitve je za Slovence pomembno, kdo bo na deželnem nivoju vodil novo stranko. Tajništvo Slovenske skupnosti je že pred časom ocenilo, da bi bila najprimernejša oseba za tako mesto sedanjí deželni podpredsednik Gianfranco Moretton, zato se je osnovala slovenske lista »Slovinci za Morettona«, ki ga podpira. Kandidat za deželnega tajnika DS Moretton je že zagotovil, da bi bila Demokratska stranka pod njegovim vodstvom pripravljena skleniti s Slovensko skupnostjo takšno zavezništvo, ki bi slovenski stranki omogočilo samostojen nastop na prihodnjih deželnih volitvah.

»Torej čaka SSK kapilarno delo na teritoriju, v tem smislu pa je pripravila vrsto pobud, ki se bodo zvrstile v naslednjih dneh. Slovenska Skupnost vabi svoje volilce, da se v nedeljo 14. oktobra udeležijo primarnih volitev in podprejo listo Slovinci za Morettona,« zaključuje svoje tiskovno sporočilo deželno tajništvo SSK.

TRST - Veliki plakati Nacionalnega zavezništva v mestnem središču

Meniova stranka »uvaja dvojezičnost«

Na plakatu je zelo jasno zapisano, da je Trieste Trst - Pozornost tudi do furlanske manjšine

TRST - Novica je skoraj neverjetna, a resnična, in ji gre zato posvetiti primerno pozornost: Nacionalno zavezništvo je začelo »uvajati dvojezičnost« v mestnem središču.

Včeraj so se pojavili po mestu veliki plakati Meniove stranke, na katerih je mogoče zelo jasno razbrati, da je »italijanissima« Trieste nič drugega, kot naš Trst. Desničarska stranka je postala kar čez (črno) noč tako širokogrudna do manjšin, da je tudi italijanski Udine postal furlanski Udin.

Nacionalno zavezništvo, seveda, ne more iz svoje kože, saj takoj pod lepima dvojezičnima napisoma mest zahteva, naj se Illy in Prodi takoj odstranita, saj naj bi zakrivila zelo hud greh: Slovencem in Furlanom naj bi »dala zakone, denar, delo in privilegije.« Finijeva stranka ob koncu plakata sprašuje: »Kaj bo ostalo Italijanom?«

Skrb je odveč, saj Nacionalno odborništvo samo ponuja odgovor: dvojezični Trieste - Trst!

Plakat Nacionalnega zavezništva priznava, da je Trieste - Trst

KROMA

Kritični odzivi na napovedano uveljavitev ERC

LJUBLJANA - Sredina napoved hrvaškega premiera Iva Sanaderja, da bo Hrvaška s 1. januarjem 2008 uveljavila zaščitno ekološko-ribolovno cono (ERC) v Jadranu tudi za države članice Evropske unije, je izzvala vrsto odzivov tako na slovenski kot hrvaški strani. Medtem ko se je slovenska stran na odločitve Zagreba odzvala kritično ter opozorila, da bi enostranska uveljavitev ERC povzročila težave za Hrvaško pri njenem približevanju EU, so hrvaški politiki Sanaderjeve besede večinoma podprli.

Na Sanaderjeve besede se je že v sredo odzval slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel, ki je ponovil stališče evropskega komisarja za širitev Ollija Rehna, da bi uveljavitev ERC za članice EU pomenila veliko težavo za Hrvaško pri njenem približevanju uniji. "Jaz temu nimam kaj dodati. To so besede komisarja Rehna in jaz se z njimi strinjam," je dejal Rupel. Tudi po mnenju predsednika SD in evropskega poslanca Boruta Pahorja bi bila morebitna enostranska razglasitev ERC slaba odločitev, "ne toliko za Slovenijo in EU kot za Hrvaško, izjava Sanaderja namreč ne pomeni zapleta s Slovenijo in Italijo, temveč neposreden zaplet z EU".

Jutri v Špetru srečanje z Viljemom Černom ob njegovi sedemdesetletnici

ŠPETER - V Slovenskem kulturnem centru v Špetru bo jutri ob 18. uri srečanje s prof. Viljemom Černom ob njegovi sedemdesetletnici. Voščila neutrudnemu beneškemu družbeno-političnemu delavcu bodo ob tej priložnosti izrekli predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Rudi Pavšič, predsednik Deželnega sveta FJK Alessandro Tesini in podpredsednik Državnega zbora Republike Slovenije Vasja Klavora. Za prijetnejše vzdušje bo poskrbel moški pevski zbor Matajur.

Jansen bo pomagal desni sredini

VIDEM - Fundaciji Liberidea, ki pripravlja program desne sredine za prihodnje deželne volitve, bo predsedoval Thomas Jansen, ki je bil enajst let glavni sekretar Evropske ljudske stranke, svojo politično kariero pa je začel v nemški sredinski stranki CDU. Koordinator znanstvenega odbora fundacije je videmski podjetnik Edi Snaidero, ki se še ni odločil, če se bo prihodnjo pomlad potegoval za mesto predsednika Furlanije-Juljske krajine. Ustanovni člani Liberidee do Roberto Menia (NZ), Angelo Compagnon (UDC) in Isidoro Gottardo (Forza Italia).

BENCIN - Michela Del Piero o dokončni ukinitvi neobdavčenega bencina

»To ugodnost je ukinila Evropska unija že leta 2003«

Zato so, kot trdi, neresnične govorice, da je ta bencin ukinila sedanja vlada s finančnim zakonom

TRST - Na Tržaškem in Goriškem je v teh dneh veliko prahu dvignila novica, da v finančnem zakonu za prihodnje leto ni več predvidene postavke za neobdavčeni bencin v teh dveh pokrajinah in 25 obmejnih občinah v videmski pokrajini. Deželna odbornica za finance in gospodarstvo Michela Del Piero je včeraj poudarila, da je bilo v zvezi s tem povedanih veliko besed, ki pa ne odražajo pravega stanja. »Predvsem se je treba zavedati, da vlada s tem finančnim zakonom ni ukinila neobdavčenega bencina, temveč je ukinitve posledica evropske direktive št. 96 iz leta 2003, ki je območjem, ki so uživala davčne olajšave pri nakupu pogonskih goriv, to ugodnost podaljšala največ za tri leta,« je poudarila Del Piero in dodala, da to zelo dobro vedo predstavniki desne sredine, ki so imeli takrat politične zadolžitve v parlamentu in v vladi Silvia Berlusconija.

Deželna odbornica je še poudarila, da je takrat grozila tudi ukinitve ugodnosti za tako imenovani deželni bencin, ki je omogočal različne popuste pri nakupu go-

riva v Furlaniji Julijski krajini, da bi na ta način preprečili množičen odhod avtomobilistov v sosednjo Slovenijo, kjer so goriva cenejša. »Prav zato smo prepričali vlado v Rimu, da umakne prošnjo na EU za podaljšanje veljave deželnega bencina. Tu namreč ni šlo za zmanjšanje davkov temveč za popust pri končni ceni,« je še dejala Del Piero. Po njenih besedah je FJK po trdih pogajanjih z vlado dosegla, da bo deželni bencin ostal tudi v bodoče. »Ker se bo spremenil način financiranja tega ukrepa, ki je predviden v zakonu št. 549/1995, ni več nevarnosti, da bi prišlo do nasprotovanja Evropske unije,« je poudarila. Zato je tudi prepričana, da predstavlja postavka finančnega zakona, ki govori o tem, velik uspeh sedanje deželne vlade, priznati pa je treba, da je pri tem precejšnje pripravljenost za pomoč pokazal tudi gospodarski podminister Vicenzo Visco.

V zvezi z izgubami, ki jih bodo imele trgovinske zbornice v Trstu, Gorici in Vidmu zaradi izgube neobdavčenega bencina, pa je deželna odbornica zagoto-

Deželna odbornica za finance in gospodarstvo Michela Del Piero

KROMA

vila, da bodo s strani Dežele deležne primernih finančnih kompenzacij. Kar pa zadeva nekatere izračune o večjih izdatkih, ki naj bi jih zato imeli avtomobilisti, pa je dejala, da so številke od 1200 do 1500 ev-

rov letno pretirane, saj bodo zaradi deželnega bencina avtomobilisti še vedno deležni določenega popusta. Zato bodo po njenem mnenju izdatki avtomobilistov za gorivo letno večji za 350 do 400 evrov.

KRŠKO - Jutri se začena reemont jedrske elektrarne v Krškem

Nuklearka obratovala leto in pol

Obratovalni rezultati uvrščajo NEK v prvo četrtino najboljših jedrskih elektrarn na svetu - Remont bo trajal 31 dni

KRSKO - Nuklearna elektrarna Krško (Nek) bo jutri začela remont. V zadnjem gorivnem ciklusu, ki se je začel po končanem remontu 14. maja lani in se bo zaključil z jutrišnjim izklopom elektrarne, je Nek neprekinjeno obratoval rekordnih 510 dni, v katerih je proizvedel 8,3 teravatne ure električne energije, kar je za okoli dva odstotka nad načrti. Obratovalni rezultati uvrščajo Nek v četrtino najboljših jedrskih elektrarn na svetu, je na včerajšnji novinarski konferenci v Krškem povedal predsednik uprave Nek Stane Rožman.

Nek, ki bo končal drugi 18-mesečni gorivni cikel, bo iz omrežja predvidoma izključen 31 dni, ko naj bi 6. novembra elektrarno znova priključili na omrežje. Koliko bo znašala finančna vrednost remonta, Rožman ni povedal. Dejal je le, da je znašala cena megavatne ure električne energije Neka lani 22,5 evra, letošnja cena pa od te ne odstopa. "Znotraj te cene so izvršene vse dejavnosti," je dejal Rožman in med njimi med drugim naštel stroške goriva, delovne sile, obveznosti do lokalnih skupnosti, tudi remont.

Glavnino remontnih del predstavljajo menjava goriva, preventivni pregledi in vzdrževalni posegi ter modernizacija sistemov in opreme. Med letošnjim remontom načrtujejo menjavo 53 gorivnih elementov od skupno 121, načrtujejo pa tudi inšpekcijo integritete vseh gorivnih elementov.

V okviru remonta, pri katerem bo sodelovalo okoli 800 zunanjih sodelavcev, načrtujejo remont generatorja, preverjanje puščanja zadrževalnega hrama pri projektnem tlaku, preventivni obdobjni pregled turbine turbinske pomožne napajalne črpalke, pregled penetracij reaktorske glave z metodo vrtničnih tokov, pregled notranjosti sekundarnih strani obeh uperjalnikov in pregled kanala hladilnega stolpa ter vstopnega in izstopnega kanala sistema hladilne vode.

Med remontno zaustavitvijo bodo izvedli tudi okoli 30 modifikacij, ki obsegajo izboljšave ali spremembe opreme in tehnoloških sistemov elektrarne. Namenjene so predvsem dvigu razpoložljivosti varnostne opreme in elektrarne v celoti, s tem pa kakovosti in zanesljivosti obratovanja. Med večjimi letošnjimi modifikacijami je Rožman naštel menjavo obeh

Jedrska elektrarna Krško je neprekinjeno obratovala rekordnih 510 dni

izločevalnikov vlage in pregrevalnikov pare, zamenjavo relejne zaščite bloka generatorja in transformatorja, vgradnjo novega elektromotorja za črpalke primarnega hladila, zamenjavo toplotne izolacije v reaktorski zgradbi in preventivno zamenjavo posameznih odsekov sekundarnih cevovodov.

Kakovost opravljenih del bo zaradi daljšega obratovalnega ciklusa in zaradi ohranjanja načrtovane dolžine remonta izrednega pomena, je včeraj poudaril Rožman. Pri doseganju zastavljenih ciljev remonta so osnovna prizadevanja tako med drugim usmerjena v zagotavljanje jedrske varnosti med zaustavitvijo, zmanjšanje vplivov na okolje na najnižjo možno raven, zagotavljanje največje možne varnosti pri delu in dosledno upoštevanje zaščite delavcev pred sevanjem ter čim manjšo pridelavo radioaktivnih odpadkov. Posebno pozornost bodo letos namenili tudi odpravi vnosa tujkov v zaprte sisteme jedrske elektrarne.

V Nek, ki je do zdaj najdlje, 339 dni neprekinjeno obratovala v 19. gorivnem ciklusu, med remontoma 2002 in 2003, se je od zadnjega remonta nabralo skupaj 130 sodov nizko in srednje radioaktivnih odpadkov s skupno prostornino 44,8 kubičnih metrov. V začetnem skladišču nizko in srednje radioaktivnih odpadkov pa je bilo ko-

nec septembra letos skupno uskladiščenih 3750 paketov s prostornino 2250 kubičnih metrov.

Zaradi lažjega spremljanja učinkovitosti in medsebojnega primerjanja med elektrarnami je Svetovna organizacija operaterjev jedrskih elektrarn (WANO) določila skupni kazalec obratovalne učinkovitosti z vrednostjo od 0 do 100. Na koncu lanskega leta je Nek dosegel vrednost 99,93, na koncu 22. gorivnega ciklusa pa vrednost 100, kar ga uvršča v četrtino najboljših jedrskih elektrarn na svetu.

Nek presega 20 odstotkov vseh virov električne energije proizvedenih v Sloveniji in 15 odstotkov vseh proizvodnih virov na Hrvaškem. V času remonta bo treba najti nadomestilo za 300 megavatov električne energije, je povedal Rožman in pojasnil, da se bo del zagotovil iz uvoza, del pa z lastnimi viri. Kolikšen delež naj bi uvozili, Rožman ni pojasnil.

Ob tem se je dotaknil še cene električne energije, ki je v tem mesecu po Rožmanovih besedah visoka in znaša okoli 80 evrov za megavatno uro. Sicer pa je cena v zadnjih štirih letih v izjemnem porastu, je pojasnil in dodal, da je za leto 2008 za 100 odstotkov višja kot pred dvema letoma.

Prihodnji remont bo Nek opravila aprila 2009. (STA)

LJUBLJANA Do nedelje sejem Narava-zdravje

LJUBLJANA - Na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču se je včeraj začel 38. sejem Narava-zdravje. Sejem, ki bo potekal do nedelje, pod skupnim motom Živeti zeleno združuje 130 razstavljalcev večinoma iz Slovenije. V štirih dvoranaх so mu namenili prek 5000 kvadratnih metrov razstavnih površin in ga tokrat organizirali po vsebinskih sklopih in ne tako kot prejšnja leta po izdelkih. Na sejmu pričakujejo 20.000 obiskovalcev. Vstopnine ni, sejma pa je do nedelje vsak dan odprt med 10. uro in 19.30.

V sklopu naravi prijazne ekološke in integrirane pridelave hrane bo pripravljena ekološka in integrirana tržnica. Med stojnicami bo stala ekološka kmetija. V sklopu zdravju prijazne prehrane bo predstavljena celotna ponudba slovenskih vod, na ogled bo stekleni panj, kjer bo mogoče opazovati čebele pri delu. Na sejmu bo zastopan tudi sklop obnovljivih virov energije. Na letošnjem sejmu bo zastopan tudi sklop naravni spomeniki, parki, nedotaknjena narava in biotska raznovrstnost. (STA)

Evropska centralna banka

4. oktobra 2007

valute	evro	
	povprečni tečaj	
	4.10	3.10
ameriški dolar	1,4109	1,4195
japonski jen	164,51	164,86
kitajski juan	10,5904	10,6549
ruski rubel	35,2590	35,3600
danska krona	7,4527	7,4544
britanski funt	0,69355	0,69560
švedska krona	9,1755	9,2037
norveška krona	7,6930	7,6990
češka krona	27,535	27,592
švicarski frank	1,6626	1,6633
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	252,61	252,10
poljski zlot	3,7711	3,7741
kanadski dolar	1,4082	1,4131
avstralski dolar	1,5943	1,5960
bolgarski lev	1,9559	1,9558
romunski lev	3,3760	3,3723
slovaška krona	34,237	34,229
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7037	0,7032
malteška lira	0,4293	0,4293
islandska krona	86,73	87,27
turška lira	1,7023	1,7121
hrvaška kuna	7,2969	7,3066

Zadružna Kraška banka

4. oktobra 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,4303	1,4009
britanski funt	0,7042	0,6880
švicarski frank	1,6865	1,6455
japonski jen	168,6125	160,3875
švedska krona	9,4291	8,9782
avstralski dolar	1,6384	1,5692
kanadski dolar	1,4370	1,3823
danska krona	7,5975	7,3112
norveška krona	7,8914	7,5065
madžarski florint	258,4025	245,7975
češka krona	28,28180	26,90220
slovaška krona	35,0847	33,3732
hrvaška kuna	7,48926	7,12393

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

Banca di Cividale

4. oktobra 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,4309	1,3957
britanski funt	0,7053	0,6880
danska krona	7,565	7,378
kanadski dolar	1,4331	1,3978
japonski jen	166,88	162,77
švicarski frank	1,6870	1,6455
norveška krona	7,818	7,625
švedska krona	9,336	9,107
avstralski dolar	1,6237	1,5837
hrvaška kuna	7,57	7,03

Banca di Cividale
BANCAGRICOLA KMEČKA BANKA

Milanski borzni trg

4. oktobra 2007

Indeks MIB 30: +0,36			
delnica	cena €	var. %	
AEM	2,6575	-0,28	
ALLEANZA	9,315	+0,56	
ATLANTIA	24,7	+4,40	
BANCA ITALEASE	13,46	+0,38	
BANCO POPOLARE	17,36	+2,20	
BPMS	4,4575	-1,01	
BPM	10,67	+0,18	
EDISON	2,2875	+0,33	
ENEL	7,995	+0,36	
ENI	25,69	+0,08	
FIAT	21,7	+1,02	
FINMECCANICA	20,72	-1,00	
FONDIARIA-SAI	33,71	-0,33	
GENERALI	30,94	+0,45	
IFIL	7,735	+1,64	
INTESA	5,63	+1,33	
LOTTOMATICA	25,61	-2,36	
LUXOTTICA	24,88	+0,04	
MEDIASET	7,35	+1,31	
MEDIBANCA	15,46	+0,33	
PARMALAT	2,58	+0,16	
PIRELLI	0,845	-0,52	
SAIPEM	28,76	+1,73	
SNAM	4,3975	-0,35	
STMICROELEC	11,47	-1,04	
TELECOM ITA	2,075	-1,57	
TENARIS	18,78	-0,13	
TERNA	2,605	+0,35	
UBI BANCA	19,17	-0,01	
UNICREDITO	6,28	-0,16	

Podružnica Trst

Ljubljanska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

DEŽELA FJK - Primarne volitve za Demokrasko stranko

Barazza, Moretton, Russo in Zvech kandidati za tajnika nove stranke

Volitve bodo v nedeljo, 14. oktobra od 7. do 20. ure - Odločitev tudi o državnem tajniku

VIDEM - Na primarnih volitvah 14. oktobra bodo pristaši Demokraskе stranke, poleg državnega, izvolili tudi prvega deželnega tajnika nove stranke. Za to mesto se potegujejo štirje kandidati in sicer Enzo Barazza, Gianfranco Moretton, Francesco Russo in Bruno Zvech. Za tajnika bo izvoljen kandidat, ki bo dobil absolutno večino, v nasprotnem primeru bo drugi volilni krog, a ne na direktnih volitvah, temveč na novoizvoljeni strankini deželni skupščini. To pomeni, da bodo v tem primeru tajnika volili in izvolili člani tega telesa.

Barazza, ki je po poklicu odvetnik, je bil svojčas pristaš italijanske republikanske stranke, potem pa je bil videmski župan. Moretton, predstavnik Marjetice, je podpredsednik deželnega odbora in je doma iz pordenonske pokrajine. Tržačan Russo je tudi zastopnik Marjetice in je član njenega deželnega in državnega vodstva. Zvech je tudi iz Trsta, v deželnem svetu vodi Leve demokrate in je njihov deželni taj-

ENZO BARAZZA

nik. Moretton in Zvech na državni ravni podpirata kandidaturo rimskega župana Walterja Veltronija, Russo pa je pristaš podtajnika na predsedstvu vlade Enrica Lette.

Morettona podpirata dve kandidatni listi. Prvo sestavljajo v glavnem predstavniki Marjetice, drugo (Slovenci za Morettona) pa stranke Slovenska skupnost. V prvem tržaškem volilnem okrožju (mesto) je nosilec liste tržaški občinski svetnik Igor Švab, v predmestju in okolici pa je na prvem mestu dolinska županja Fulvia Premo-

GIANFRANCO MORETTON

KROMA

lin. V goriški pokrajini je na prvem mestu lliste "Slovenci za Morettona" deželni svetnik Mirko Špacapan.

Zvech se v vseh volilnih okrožjih predstavlja z dvema kandidatnima listama, v katerih so vsi najvidnejši deželni zastopniki stranke Levih demokratov. V drugem tržaškem okraju je nosilec prve Zvechove liste vladni podtajnik Miloš Budin, v drugem pa Mariza Škerk, načelnica LD v pokrajinskem svetu. Na Goriškem med drugim s Zvechom kandidirata Boris Peric in David Peterin, v vzhodni Furlaniji pa

FRANCESCO RUSSO

KROMA

Jole Namor in Piergiorgio Domenis.

Edini Slovenec, ki kandidira v podporo Russu, je deželni tajnik Slovenske-kulturno gospodarske zveze in devinsko-nabrežinski občinski svetnik Igor Gabrovec. Slednji je tudi kandidat za državno skupščino Demokraskе stranke v podporo Letti. V Gorici kandidira tudi Majda Bratina (lista Barazza).

Volitve bodo v nedeljo, 14. oktobra med 7. in 20. uro, seznam volišč bodo lokalni odbori Demokraskе stranke objavili v naslednjih dneh. Volilno

BRUNO ZVECH

KROMA

pravico imajo vsi državljani in državljanke, ki so dopolnili 16 let. Na volišče je treba priti z osebnim dokumentom ali z volilno izkaznico, vsakdo pa bo moral voliti v okrožju, kjer glasuje na rednih volitvah. Za sodelovanje na volitvah bo treba plačati en evro, s katerim bodo krili stroške za izvedbo glasovanja.

Glasovnic bo kar nekaj, tako da bo treba biti še kar pazljivi pri glasovanju. Preferenc vsekakor ne bo, temveč se bo volilo kandidatne liste v celoti.

POLITIKA - Snujoča se Demokraska stranka spodbuja premike tudi med Slovenci v Italiji

Nova stranka izziv tudi za nas

Razmišljanje, ali je res mogoča združitev med Slovensko skupnostjo in slovensko komponento Levih demokratov

V torek je bil v Slovenskem klubu v Trstu večer na temo: »Nova stranka izziv tudi za nas - Ali je res možna združitev SSK in slovenske komponente LD?« Eno izmed uvodnih razmišljanj je prispeval Martin Breclj. Glede na aktualnost teme objavljamo njegova izvajanja v celoti.

Z rojstvom Demokraskе stranke in z njeno uveljavitvijo, če bo do nje res prišlo, se bosta Slovenska skupnost (SSK) in slovenska komponenta Levih demokratov (SK LD) hočeš nočeš zblížali. Vprašanje je, kako. Obstaja možnost, da bi bilo to zblížanje zgolj zunanje. Slovenski LD bi se po tem scenariju vključili v Demokrasko stranko približno tako, kot so bili doslej vključeni v stranki LD, SSK pa bi se z novo stranko povezala približno tako, kot je bila doslej povezana z Marjetico. V tem primeru bi se lahko zgodilo, da bi zblížanje še potenciralo razlike med SSK in SK LD, kakor se dogaja, kadar medsebojno zblížamo t. i. antagonistični barvi (rdečo in zeleno, modro in rumeno, belo in črno). Medsebojna konkurenca med tema dvema manjšinskima političnima dejavnikoma bi se najbrž še povečala, saj bi se vse bolj obračala na isti volilni zbor in se torej medsebojno volilno ogrožala; drugače rečeno, ob vsakem koraku bi se odpiralo vprašanje, kdo bolje zastopa Demokrasko stranko med Slovenci v Italiji. Posledica bi bila, da bi kar nekaj energij šlo v medsebojna trenja in obračunavanja, pri čemer bi seveda ne mogli izključiti iskanja zaslombe pri izvenmanjšinskih zaveznikih, kar bi najbrž še oteževalo reševanje problemov, s katerimi se spopadajo Slovenci v Italiji (šli bi na limanice tistim, ki že tako radi uveljavljajo politiko *divide et impera* v odnosu do manjšine). Nekaj nastavkov v tem smislu je mogoče opaziti tudi pri sedanjih primarnih volitvah državnega in še zlasti deželnega vodstva snujoče se stranke.

Obstaja pa tudi neka druga možnost, namreč ta, da bi zblížanje med SSK in SK LD ne bilo zgolj zunanje in da bi rodilo neko novo sintezo. To je izziv, pred katerim ta čas stojijo odgovorni pri obeh teh pomembnih političnih dejavnikih v življenju Slovencev v Italiji. Gre v prvi vrsti za miselni izziv. S tega vidika se čudim, kako to, da se ni še razvila širša razprava, bodisi znotraj SSK in SK LD bodisi v manjšinski javnosti. Na to sem želel opozoriti z uvodnikom, ki sem ga napisal v Primorskem dnevniku ob velikem šmarnu. S tem pisanjem sem si tako rekoč zaslužil vabilo na današnji diskusijski

večer, za kar se prirediteljem vsekakor zahvaljujem. Na vabilo sem se rad odzval. Da ne bo nesporazumov, pa naj pojasnim, da se tu ne bom oglašal v imenu nikogar drugega razen samega sebe, saj ta čas ne opravljam nobene politične funkcije in tudi nimam nikakršnih pooblastil, da bi koga zastopal. Nanizal bom torej nekaj misli ali bolje nekaj iztočnic za razmišljanje, ki bodo tolikanj svobodne kolikor po drugi strani za nikogar zavezujoče, če seveda izvzamem svojo malenkost.

Vprašanje, ki bi si ga rad zastavil, je torej nekako to-le: Bi bila ob nastajajoči Demokraski stranki mogoča neka plodna sinteza med SSK in SK LD? Zadeva ni preprosta, saj vemo, da so razlike med tema političnima dejavnikoma zelo velike. Smeli bi celo trditi, da izhajata iz domala alternativnih političnih vizij. Za nameček niso vse sinteze dobre. Iz nekaterih križanj se lahko rodi tudi jalova bitja, če že ne pošasti. Da bi nekoliko potipal, kako bi lahko ta sinteza izgledala, bom segel v idejne temeljne zadeve. Najprej bi se pomudil pri splošnih družbeno-političnih pogledih, potem pa bi se dotaknil specifičnega narodnostnega vprašanja.

Kar zadeva splošno družbeno-politično vizijo, bi iskanje sinteze med SSK in SK LD v glavnem sovpadalo s samim projektom Demokraskе stranke. Le-ta predstavlja v prvi vrsti poskus, da se na novo premisli egalitarno usmerjeno politiko po padcu Berlinskega zidu. Lahko bi tudi rekli poskus, kako urediti socialno državo v globaliziranem svetu. Smernice tega iskanja bi lahko zakoličili z gesli kot: formalna predstavniška demokracija da, vendar ob upoštevanju zahtev substancialne demokracije, se pravi stvarne enakopravnosti državljanov; zasebna lastnina proizvodjalnih sredstev da, vendar ob spoštovanju socialne odgovornosti lastnikov; a tudi: uveljavljanje enakopravnosti da, toda ne na račun svobode oz. svobodnega pristanka, kar bi z drugimi besedami pomenilo: reforme da, vendar ne revolucije itd. Seveda ostaja politični prostor, ki ga tako razmejimo, dokaj širok. Sicer želi biti sama Demokraska stranka široka, saj namerava črpati iz skorajda vseh pomembnejših evropskih političnih tradicij, iz socialistične, liberalne in krščanske, s tem da se vsako od njih tako rekoč preseje skozi rešeto progresivne demokratičnosti, pa tudi aktualizira, upoštevajoč specifičnosti naše dobe, ki ji nekateri pravijo postmoderna ali druga moderna, kot sta že omenjena globaliza-

cija, pa tudi denimo nova ekološka občutljivost. K temu se bom še nekoliko povrnil na koncu.

Kako bi se znašli SSK in SK LD v takšnem idejno političnem okviru?

SSK se ni nikoli ozko ideološko opredeljevala. Vselej je izhajala iz dveh temeljnih principov, iz narodnostnega, o katerem bom govoril pozneje, in iz demokratičnega (kajpak v liberalnem smislu), kar se je konkretno izražalo v anti-fašistični in v antikomunistični preudici. V teh mejah je SSK vselej dopuščala oz. sprejemala različne idejne usmeritve, od krščanske do socialistične, in to tako v progresivnih kot v konservativnih variantah. Skratka, SSK je po svoji strukturi, kot pravimo, manjšinska zbirna stranka. Kot takšna bi se v nakazanem idejno-političnem okviru Demokraskе stranke mogoče čutila nekoliko utesnjeno, vendar ne pretirano. Ne gre namreč spregledati, da je SSK ob uvedbi večinskega volilnega sistema v Italiji, upoštevajoč svojo anti-fašistično preudico, pa tudi specifične interese manjšine, že sprejela levosredinsko politično opcijo, podobno kot so to storile druge sorodne manjšinske zbirne stranke v Italiji, konkretno SVP in UV. S tega vidika bi bil pristop SSK k Demokraski stranki le potrditve odločitve, ki je bila že sprejeta.

Kaj pa SK LD? Zanj gotovo ni problem levosredinska opcija, nekaj težav pa ji utegne ustvarjati dokončno slovo od komunistične preteklosti. Za Slovence ima to še poseben pomen, saj smo za razliko od Italijanov v svoji zgodovini doživeli komunistično revolucijo. Slovo od komunizma kajpak pomeni tudi oblikovanje kritičnega odnosa do te preteklosti, recimo zmožnost kritičnega razlikovanja med revolucionarnim in narodnoosvobodilnim elementom v našem anti-fašističnem uporu. Sicer pa je to proces, ki že teče, tudi pod vplivom premikov v osrednjem slovenskem prostoru.

Naj zdaj preidem k narodnostnemu vprašanju. SSK in SK LD izhajata iz političnih tradicij, ki sta na pojav naroda gledali tako rekoč diametralno nasprotno. SSK izhaja iz tradicije, po kateri je narod tista »naravna« človeška skupnost, ki je pravzaprav prava nosilka politične suverenosti. Drugače rečeno, sleherni oblast naj bi se konec koncev legitimirala v narodu, nad narodi naj bi obstajalo le sodelovanje med narodi. SK LD pa izhaja iz marksistične tradicije, po kateri je narodnost drugoten pojav, saj naj bi spadala v t. i. nadzgradbo, medtem ko naj bi

zgradbo tvorili družbeno-ekonomski odnosi. Narodnost naj bi bila tipičen pojav kapitalistične epohe, obsojen na odmrtnje s preseganjem te družbene ureditve.

Marsikdo je že ugotovil, kako se je marksizem pri tem uštel, saj se je v zgodovini izkazalo, da je ta domnevni element nadzgradbe pomembno prispeval k zrušenju realsocialističnih zgradb. Kot znano, so prav narodnostni konflikti pospešili zlom SZ, pa tudi Jugoslavije. V resnici je težko zanikati trditev, po kateri je narodnost izrazito politični princip. Pripadati nekemu narodu pomeni deliti usodo neke skupnosti. Tisti hip, ko se rahlja ta konec koncev politična vez, se rahlja sama narodnostna pripadnost. Pomislimo na primer tistih Režijanov, ki te dni demonstrirajo proti zaščiti pod okriljem deželnega zakona za slovensko manjšino.

Tudi nič ne kaže, da bi v sedanji zgodovinski dobi odmirala narodnost kot taka. Če en narod umre, se na njegovem mestu praviloma pojavi drug narod (asimilacija). Nerealna je predstava zagovornikov t. i. nomadizma, se pravi najnovejše variante socialističnega internacionalizma, po kateri smo vsi ljudje državljani sveta, doma povsod in nikjer. Človek je v resnici po svoje teritorialno bitje, ukinjati princip suverenosti narodne skupnosti nad določenim ozemljem je toliko nesmiselno, kolikor je kratkovidno ukinjati princip zasebne lastnine nad proizvodnimi sredstvi. Vez s teritorijem pomeni oz. mora pomeniti tudi odgovornost zanj.

Res pa je, da se v postmodernem času narodnostni in širši etnični princip spreminja, boljše rečeno razrašča, pri čemer se cepi, notranje diferencira. V globaliziranem svetu je tako model nacionalne države postal pretesen. Uveljavljajo se nadnacionalne politične tvorbe, kot je evropska, po drugi strani pa se oživljajo tudi zatrti narodi, regionalne skupnosti, narodne manjšine. To je čas federalnega in konfederalnega povezovanja, pa tudi uveljavljanja načel subsidiarnosti, specializacije in multikulturalnosti.

V takšnem kontekstu najbrž postaja pretesen tudi model manjšinske zbirne stranke, pri katerem se navdihuje SSK. Sicer pa je praksa pri SSK že zdavnaj presegla ta model. Še zlasti po uvedbi večinskega volilnega sistema se je SSK vse bolj morala odpovedati samostojnemu političnemu nastopanju na volitvah, kar jo je sililo v vse tesnejša volilna in sploh politična zavezništva. Tudi njeno sedanje sodelovanje na primarnih volitvah Demo-

kratske stranke nakazuje takšno smer njenega nadaljnjega razvoja.

O slovenskih LD pa bi lahko rekli, da že nekaj časa ubirajo ravno nasprotno pot. Že od nekdaj se ne zadovoljujejo več s tem, da bi ob vključevanju v strankarsko in sploh politično življenje odmislili lastno narodno pripadnost. Prav zato so ustanovili SK, ki ima svoje organe, česar KPI ni poznala, pa tudi ne PSI, pri katerih so kvečjemu delovale komisije za vprašanja slovenske manjšine. To je pomemben premik v smeri uveljavljanja narodnostne politične subjektivitete.

Očitno smo priča nekemu približevanju med SSK in SK LD, ki se je pričelo, preden se je na obzorju pojavila Demokraska stranka. Pojav le-te je torej lahko ta proces le pospešil. Z idejno-političnega vidika ne vidim resnejših ovir, da ne bi kdaj prišlo do srečanja med SSK in SK LD tako rekoč na pol poti. To ne pomeni, da ne bi bilo praktičnih in sploh vsakršnih težav. Med drugim ne bi smeli pozabiti, da bi morebitni dogovor med SSK in SK LD ne zadostoval. Treba bi bilo najti sporazum tudi z narodnostno večinsko komponento v Demokraski stranki. Tudi zanj bi takšen projekt predstavljal velik izziv. Šlo bi za to, da bi Demokraska stranka v Furlaniji-Juljski krajini v svoji strukturi oz. razčlenjenosti in delovanju odražala in uveljavljala tisto posebnost, ki naj bi sploh opredeljevala našo deželno stvarnost.

Vse to pa ne bi imelo zgolj regionalnega pomena. Lahko bi postalo tudi vzor za urejanje razmer, v katerih živijo druge manjšine, primerljive z našo. Resnejše ukvarjanje z narodnostnim vprašanjem bi lahko nadalje celotno Demokrasko stranko spodbujalo k soočanju s problemi globaliziranega in sploh postmodernega sveta, s problemi večkulturnosti, pa tudi k preseganju pojmovanja politike kot dejavnosti, ki se odigrava zgolj v sferi medčloveških odnosov. Govoreč o narodnosti, sem prejle omenil vez človeka s teritorijem. To pomeni motriti na človeka kot na živo vrsto, kot na del narave ali stvarstva. To pomeni seči v tisto razsežnost, v kateri se postavljajo značilna bioetična in ekološka vprašanja našega sveta in za katero se je uveljavilo ime biopolitika. To razsežnost hudo pogrešam v razpravah, ki spremljajo rojevanje Demokraskе stranke, s sedanjimi primarnimi volitvami vred. Mislim, da če jo bo Demokraska stranka spregledala, ne bo na višini časa, v katerega stopamo.

Martin Breclj

TRŽAŠKA POKRAJINA - Sprememba pravilnika pokrajinske skupščine

Pokrajinski svet: težave z rabo slovenskega jezika

Desna sredina nasprotuje, da bi se slovenski svetniki izražali v materinem jeziku - Nesramni Mariucci

Na prvi seji novega pokrajinskega sveta, bilo je 15. maja lani, ko je predsednik skupščine Boris Pangerc spregovoril v slovenščini, so svetniki Nacionalnega zavezništva protestno zapustili dvorano. V dvorani niso hoteli slišati slovenske besede, tudi zato ne, ker pravilnik pokrajinskega sveta ter čimprej doseči priznanje dvojezičnih posegov, da ne spravimo v težave generalnega tajnika in da ne damo desnici povoda za nove izpade,« je takrat predlagal Boris Pangerc.

Po seji je predsednik Pangerc priznal, da »bo treba vprašanje primerno urediti« in tudi nakazal rešitev: »Treba bo vzeti v roke statut in pravilnik pokrajinskega sveta ter čimprej doseči priznanje dvojezičnih posegov, da ne spravimo v težave generalnega tajnika in da ne damo desnici povoda za nove izpade,« je takrat predlagal Boris Pangerc.

Pokrajinski svet v tem dobrem letu ni spal. Ustanovil je posebno komisijo za pregled pravilnika pokrajinskega sveta, da bi ga posodobila in vključila vanj prepotrebne novosti. Med poletjem so načelnice svetniških skupin levosredinske večine Mariza Škerk (Levi demokrti), Maria Monteleone (Marjetica) in Carla Meli (Zeleni) pretresle pravilnik in iznesle celo vrsto predlogov in sprememb. Posebna komisija, katere član je tudi svetnik Slovenske skupnosti Zoran Sosič, jih je na več sejah pregledala, na včerajšnji zadnji seji pa je ugriznila tudi ob »slovenske vprašanje«.

V predlogu o rabi slovenskega jezika je nakazano sledeče:

1. Med delom pokrajinskega sveta se lahko svetniki izražajo v slovenskem jeziku, tako ustno kot pisno.

2. Svetnikom, ki ne poznajo slovenskega jezika, je zagotovljen sprotan prevod v italijanski jezik tako ustnih kot pisnih posegov svetnikov.

Predlogoma sledi pripis: Besedilo tega predloga je enako veljavnemu besedilu deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine.

Potem je iznesen tudi dodatek k 2. odstavku 27. člena: Enako (raba slovenskega jezika) velja tudi za resolucije, predložene v pisni obliki predsedniku pokrajinskega sveta, predsedniku pokrajinskega odbora in odbornikom. Ti akti bodo prevedeni v italijanski jezik in poslani naslovniku takoj po njihovi predložitvi.

Tako Škerkova kot Sosič sta podudarila, da zagotavljata rabo slovenskega jezika v pokrajinski skupščini tako zakon št. 482 iz leta 1999 o zaščiti zgodovinsko priznanih manjšinskih jezikov kot zaščitni zakon št. 38 iz leta 2001.

Razprava je bila zelo napeta. Prejšnji predsednik pokrajinskega odbora Fabio Scoccimarro (Nacionalno zavezništvo) je začel izzivalno: potemtakem bi morali omogočiti tudi rabo furlanščine, je pogruntal, in dodal, da Slovenci »ne kaj skrivajo (v izvirniku: Gli sloveni hanno la coda di paglia...)«.

Podpredsednica pokrajinskega sveta Viviana Carboni (Forza Italia) je trdila, da popravek sploh ni potreben, ker naj bi zaščitni zakon že itak zagotavljal rabo slovenskega jezika, pa jo je Škerkova spomnila, kaj se je zgodilo na prvi pokrajinski seji lanskega maja. Takrat je bil zaščitni zakon že v veljavi, svetniki Nacionalnega zavezništva pa so kljub temu ob slovenskih besedah predsednika Pangerca zapustili dvorano. Zato je ponovila, da gre popravek o rabi slovenskega jezika izrecno vključiti v pravilnik.

Načelnik svetniške skupine Forze Italia Claudio Grizon je namignil, da bo treba po novem prevajati vse dokumente, pa ga je odbornica za finance Mariella De Francesco zavrnila, češ, da bo treba prevajati v italijanščino le dokumente, ki jih bodo slovenski svetniki vložili v slovenskem jeziku.

MARIZA ŠKERK

Najbolj presenetljive so bile izjave svetnika mešane skupine (in nekdanjega predstavnika Občanov) Andrea Mariuccija. Svetnik, ki še vedno pripada levosredinski večini, je zatrdil, da v središču Trsta sploh ne živijo Slovenci, in dodal, da »vsi govorijo samo po kraško, nekakšno kraško narečje, ne pa slovensko,«

BORIS PANGERC

in tudi »Primorski dnevnik ni napisan v slovenščini«.

Predsednik pokrajinskega sveta Boris Pangerc ga je povabil, naj pač preneha s takimi bosimi izjavami, Mariucci pa mu je v odgovor začel kričati, naj mu ne jemlje besedo, preden je odšel in zaloputnil vrata pa mu je še zažugal, da

ZORAN SOSIČ

»bo že videl, kaj se bo zgodilo v pokrajinskem svetu.«

Komisija je vsekakor končala z delom. Škerkova je nakazala nadaljnjo pot: »Predlagali bomo spremembo pravilnika, o tem pa bo odločal pokrajinski svet.«

M.K.

VZHODNI KRAS - Hude posledice nevihte prejšnjega tedna

Brez telefonov in elektrike

Dober del Padričarjev in Gropajcev je že teden dni brez telefonske zveze - Problema ne bodo rešili ta teden

V nekaterih kraških vaseh še niso odpravili posledic neurja, ki je zajelo to območje pred enim tednom. Najhuje je na Padričah in v Gropadi, kjer je v sredo, 26. septembra strela udarila tako močno, da je prekinila domala vse telefonske zveze in ponekod tudi pretok električne energije. Večina prebivalcev obeh vasi je po dobrem tednu dni še vedno brez fiksnega telefona, položaj pa se v naslednjih dneh ne bo bistveno spremenil.

Od četrtega dalje so se pri padriški telefonski centrali zvrstili razni tehniki družbe Telecom: izkazalo se je, da je problem zelo resen. Uslužbenec podjetja telekomunikacij ITE nam je včeraj razložil, da je strela nekeje v vasi očitno zadela v polno, saj je stalila žice in onesposobila celotno napeljava. Problema ne bodo uspeli rešiti v tem tednu. Ob cestišču zraven centrale so izkopali tla, pod katerimi tečejo žice in ni izključeno, da bodo morali podo bno delo opraviti še kje drugje.

Vaščani so se znašli v težavah: marsikomu so se pokvarili gospodinjski stroji, nekaterim pa je nevihta še huje prekrizala račune. V padriškem baru so telefon popravili po dveh dneh, več skrbi pa je povzročila elektrika. Stroj za igre na srečo (Totocalcio, Totip ipd.) ni uporaben, upraviteljica pa

že teden dni neuspešno poziva Telecom, naj ji prinesejo nov aparat router, s katerim bi lahko znova poslovala. Neurje je finančno oškodovalo tudi padriškega avtomehnika, ki je bil od srede do ponedeljka zaradi pomanjkanja elektrike popolnoma ustavljen. Sedaj je njegovo delo še vedno okrnjeno: brez telefona, računalnika in naprave, ki izdaja znamke o opravljenem tehničnem pregledu vozila, ne preostaja veliko možnosti. Mehanik je omenil, da lahko po pogodbi zaprosi telefonsko družbo, naj mu plača oškodnino. Pristavil je, da se na Padričah in v Gropadi ne soočajo prvič s hudimi posledicami neviht in »dobro bi bilo, ko bi upravitelji pomislili na kako rešitev«. Enake težave s telefonsko in električno napeljavo ima tudi sosednji avtoklepar.

Iz sosednjih vasi niso poročali o podobnih problemih. Trebensi telefoni baje delujejo, huje je bilo po nevihti na polovici septembra, ko so se v vasi zaradi strele pokvarili številni gospodinjski stroji in računalniki. Na Ferlugih je prejšnjo strela prejšnjo sredo udarila naravnost v neko hišo. Priletna zakonca, ki sta se nahajala v njej, sta doživela izredno močan šok. Ženo so za nekaj dni zadržali na opazovanju v bolnišnici. (af)

 Na Padričah
 kopljejo za
 popravilo napeljav

KROMA

BOLJUNEC - Srečanje z Brunom Zvechom in Tamaro Blažino

»Slovenci si moramo na primarnih volitvah priboriti dostojanstvo v Demokratski stranki«

 Bruno Zvech in
 Tamara Blažina na
 srečanju o
 Demokratski
 stranki v Boljuncu

KROMA

Poziv k množični udeležbi na primarnih volitvah in glas za Bruna Zvecha. To sta temeljni sporočili, ki sta prišli do izraza na predsinočnem srečanju Levih demokratov dolinske občine o Demokratski stranki. O novem političnem subjektu sta govorila Zvech, kandidat za deželnega tajnika ter Tamara Blažina, kandidatka za ustavodajno skupščino DS. Gosta je v imenu sekcije predstavil Emilio Coretti.

Zvech je rekel, da so štirje kandidati za deželnega tajnika (poleg njega so to Barazza, Moretton in Russo) nedvomno obogatitev, njihovi programi pa se vsebinsko še kar razlikujejo. Deželni tajnik LD namerja npr. veliko pozornost državljan-skim pravicam (tudi slovenske manjšine) in uveljavitev laičnih pogledov na svet in javne institucije.

Tako Zvech, kot Blažinova, sta prepričana, da pomeni DS veliko novost na italijanski politični sceni, saj predstavlja sredstvo za poenostavitev

političnega sistema. Rojstvo nove stranke bo po njunem okrepilo levo sredino in Prodijeve obnove, privedlo pa bo tudi do potrebne obnove politike. Glede tega je Blažinova izpostavila enakopravnost moških in ženskih kandidatur, na Zvechovih listah pa je lepo število mladih.

Deželna svetnica LD računa, da se bodo Slovenci množično udeležili teh primarnih volitev in si s tem priborili dostojanstvo v novi stranki. Pri tem je poudarila, da so na Zvechovih kandidatnih listah Slovenci zastopani v vseh treh pokrajinah Furlanije-Juljske krajine, kjer je prisotna slovenska manjšina.

Volitve za Demokratsko stranko bodo v nedeljo, 14. oktobra od 7. do 20. ure. Pokrajinski odbor nove stranke še ni objavil seznama volišč, ki jih bo, kot kaže, vsega skupaj 24. Volitev se lahko udeležijo vsi, ki so dopolnili 16 let. Vsakdo mora voliti na volišču, ki soupada s svojim voliščem na rednih volitvah.

JAVNA DELA - Danes zasedanje komisije za šolstvo tržaškega pokrajinskega sveta

Pokrajina ima namen obnoviti zavod Jožefa Stefana

Pokrajinski odbornik Mauro Tommasini: »Radi bi opravili popolno obnovo, preveriti moramo še račune«

Sedanja tržaška pokrajinska uprava je že pred časom izrazila željo, da bi poskrbela za obnovo stavbe državnega poklicnega zavoda Jožefa Stefana, ki stoji na območju nekdanje umobolnice. Pokrajinski odbornik za javna dela Mauro Tommasini je včeraj potrdil svoje zavzemanje za popolno obnovo poslopja. »Sestaviti moramo še celovit ekonomski okvir in preveriti, ali je sredstev dovolj« je dejal odbornik, ki je pristavil, da bodo v najslabšem primeru naročili delna popravila.

Slika naj bi bila jasnejša danes, saj bo dopoldne zasedala komisija za šolstvo tržaškega pokrajinskega sveta. Govor bo o vseh načrtovanih ukrepih v zvezi s šolskimi poslopji, vključno z zgoraj omenjenim. Pokrajinska svetnica Mariza Škerk Kosmina (Levi demokrati), ki že dolgo podpira obnovo stavbe, je vsekakor optimistka: »na razpolago je precejšnja vsota denarja, saj so se starim sredstvom pridružila še nova«. Pojasnila je, da so vsi načrti že pripravljeni, manjkal naj bi le še birokratski postopek. Nova proračunska postavka, ki jo je zagotovil odbornik Tommasini, je dodatno obogatila sredstva, ki so bila pred leti že dodeljena za omenjena dela, a jih prejšnja uprava ni izkoristila. Vsega skupaj naj bi bilo po nekaterih navedbah na razpolago okrog 4,5 milijona evrov.

Poklicnemu zavodu Jožefa Stefana, ki bo v prihodnjem letu praznoval 30. obletnico ustanovitve, se pišejo boljši časi

ARHIVSKI POSNETEK

PREDAVANJE Škof Bizjak o Svetem pismu

KOPRSKI POMOŽNI ŠKOF MSGR. JURIJ BIZJAK

KROMA

Slovensko pastoralno središče iz Trsta je v petek, 28.9.2007 organiziralo prvo iz niza predavanj o Svetem pismu. V Marijin dom v ul. Risorta so povabili velikega poznavalca, tudi prevajalca Svetega pisma: koprškega pomožnega škofa msgr. dr. Jurija Bizjaka. Lepo število poslušalcev je prisluhnilo razmišljanju o Svetem pismu, za katerega je predavatelj uporabil primerjavo, da je kakor čreda, ker je sestavljeno iz 72 knjig. Čreda daje pastirju vse, kar potrebuje za življenje: daje mu hrano in pijačo, obleko in streho. Tudi Sveto pismo, ki je kakor čreda, nam daje hrano in pijačo, ki nasičuje in napaja našega duha, nam daje obleko, ki predstavlja varnost in čast in nam daje streho, ki pomeni dom in zasebnost. Sklenil je z mislijo, blagor mu, kdor je s srcem pri tej čredi.

Sveto pismo je predstavil tudi skozi 3 časovna obdobja življenja: zgodovinske knjige Svetega pisma s prisposodami slikajo preteklost, preroške knjige napovedujejo prihodnost, knjige modrosti pa dajejo zapovedi in prepovedi za sedanjost. Zgodovinske knjige nagovarjajo razum in sporočajo resnico, da Bog je, preroške knjige spodbujajo voljo in sporočajo, da je Bog pravičen in modrostne knjige nagovarjajo vest, da je Bog svet.

Uvodoma je zbrane pozdravil gostitelj večera msgr. Marij Gerdol in napovedal, da bodo podobnemu večeru sledili še drugi, namenjeni spoznavanju Svetega pisma. S predavanji želijo obuditi zanimanje za Sveto pismo tudi med Slovenci v mestu in se tako pridružiti pobudam ob letu Svetega pisma, ki ga je za l. 2007 razglasila slovenska Cerkev.

KATINARA - Osnovna šola Frana Milčinskega

Šolo bodo preselili

Zasilna preselitev v Istrsko ulico, da bi omogočili korenito obnovo dotrajanega poslopja

Zaključna šolska prireditev pred šolskim poslopjem na Katinari leta 2003

ARHIVSKI POSNETEK

Osnovno šolo Frana Milčinskega bodo v kratkem zasilno preselili v šolsko poslopje nekdanje šole Timeus na Istrski ulici, da bi omogočili korenito obnovo dotrajanega šolskega poslopja na Katinari.

To zagotovilo so prejeli slovenski občinski svetniki Igor Švab, Iztok Furlanič in Stefano Ukmar po usklajenem posegu pri občinskih upraviteljih. Švab (Slovenska skupnost) je posegel pri direktorju občinskega odbornišva za šolstvo Enricu Contegu. Furlanič (Stranka komunistične prenov) pri odborniku za šolstvo Giorgiu Rossiju, Ukmar (Levi demokrati) pri županu Robertu Dipiazzi.

Rezultat te troedine akcije je sledeč. Odbornik za šolstvo Rossi se je z odbornikom za javna dela Francom Bandellijem dogovoril za radikalen poseg s prenovo šolske stavbe. Ško-

da, ki jo je poslopju prizadejalo zadnje deževje s pronicanjem vode v šolske prostore, je precejšnja. Zato je najbolje stavbo izprazniti in jo temeljito obnoviti. Bandelli je Rossiju zagotovil, da je že iztaknil prepotrebna finančna sredstva. Streho bo treba popolnoma prenoviti in predvsem odstraniti azbestne kritine. Obenem bo treba urediti notranje prostore.

V času obnovitvenih del bo šola začasno delovala v prostorih nekdanje šole Timeus na Istrski ulici, tam kjer sta za časa prenovne šolskega poslopja v Ul. Frausin že zasilno delovali osnovna šola Josipa Ribičiča in nižja srednja šola Ivana Cankarja od Sv. Jakoba. Pred dnevi je kazalo, da naj bi bili prostori te šole, ki služi kot »izhod za izredne primere«, zasedeni, včeraj pa so ugotovili, da bo v njih prostor za slovensko šolo. Občinska

uprava bo poskrbela za brezplačen prevoz učencev s šolabusom do začasnega sedeža pri Sv. Jakobu.

Občinski upravitelji so didaktično ravnateljico Fiorello Benčič že seznanili s preselitvijo šole, ni pa še točno določeno, kdaj se bo osnovna šola selila k Sv. Jakobu.

Danes zjutraj si bodo poškodovane prostore poslopja na Katinari ogledali trije slovenski občinski svetniki Furlanič, Švab in Ukmar ter rajonska svetnika Edvard Krapež in Štefan Čok.

Med deževjem v preteklem tednu je voda pronicnila v eno od učilnic in hodnik, v slatičnici pa je popustil del visečega stropa. Ravnateljica Benčičeva je tako obvestila občinske upravitelje o položaju na šoli, po enem tednu čakanja pa se je zadeva vendarle premaknila z mrtve točke.

OVERNIGHT BUS 8 tisoč mladih izbralo varnost

Nad 14 tisoč mladih se je v poletnih večerih v Trstu, Tržiču in Gorici vkrcalo na brezplačne nočne avtobuse in se zapeljalo na zabavo v »življenja poln« Sesljan in v obratno smer, seveda. Visoko število jasno kaže, da je tudi druga izvedba pobude Overnight, ki so jo priredili Pokrajina Trst, podjetje za zdravstvene storitve (Ass), združenje Et-noblog, zadruzi La Quercia in Duemilauno ter goriško prevozno podjetje Apt, naletela na izreden uspeh. Da bi preprečili prometne nezgode in prispevali k vse varnejši zabavi, so pobudniki vsako soboto zvečer, od 16. junija do 8. septembra, poskrbeli za več avtobusnih povezav s Sesljanom. Samo v Trstu se je avtobusa poslužilo nad 8 tisoč mladostnikov; njihova starostna meja se je letos krepko znižala: 52 mladih na 100 je bilo namreč starih od 15 do 17 let, 30 odstotkov pa od 18 do 20 let.

Projekt ni predvideval le brezplačnega prevoza, pač pa tudi vrsto svetovanj, za katera je poskrbelo osebje Zdravstvenega podjetja. Pri stojnici v Sesljanu so namreč prostovoljci, strokovni delavci in pa bolničarji mladim delili koristne nasvete, socialni delavci pa so na avtobusu vsako soboto delili vprašalnike, na katere je skupno odgovorilo 1724 mladih. Iz predstavljenih podatkov je razvidno, da se je polovica anketiranih odločila za varnejši avtobusni prevoz, kljub temu, da je razpolagala z vozniskim dovoljenjem oz. vozilom; skrb vzbujajoč pa je podatek, da je nad 32 odstotkov vprašanih mladih že vozilo pod vplivom alkohola ali drugih snovi. Drugače so tako avtobusni potniki kot redni obiskovalci seslanskih lokalov lahko brezplačno opravljali test alkoholiziranosti; na 1943 opravljenih testih jih je 53% presegalo dovoljeno mero. Uspešna je bila tudi pobuda »vozim jaz«, ki je med mladimi obiskovalci izbirala voznika, ki je moral tizen pripeljati sopotnike do doma. Pobudi Overnight so se letos pridružili tudi člani oddelka prostovoljcev in civilne zaščite pri pokrajinskem poveljstvu karabinerjev, ki so vseskozi koordinirali gost sobotni promet v Sesljanu.

Pokrajinska odbornika Visoli in Barduzzijska sta zagotovila, da bo brezplačni avtobus vozil tudi naslednje poletje, ob njem pa načrtujejo tudi morskopovezavo med Miljami in Sesljanom in celo morebitne zimske povezave s predmestjem in manjšimi občinami (sas)

ENAKE MOŽNOSTI Dvodnevni posvet o laičnosti žensk

Počasi se izteka evropsko leto enakih možnosti, meje izginjajo, tako tiste fizične kot tiste mentalne, ki so prevečkrat negativno vplivale na medosebne odnose. V tem duhu prireja deželna komisija za enake možnosti med moškimi in ženskami dvodnevni posvet z naslovom »Laičnost žensk: domače navade in državljanske pravice«.

V tržaškem gledališču Miela (Trg Duca degli Abruzzi 3) se bodo danes in jutri ugledne gostje uokvirile stanje žensk v Italiji, Franciji in Španiji s posebnim poudarkom na njihovih državljskih in drugih pravicah. Posvet se bo danes začel ob 9. uri in nadaljeval do večera, jutri pa bo z začetkom ob 9. uri zaobjel samo dopoldan. V vabilu je zapisano, da je zavarovanje oziroma uveljavljanje državljskih pravic večkrat najhujša preizkušnja, pred katero so postavljene ženske. Navade vezane na vero včasih ovirajo žensko samozavest, tako da se izbira laičnosti predstavlja kot alternativna pot, ki omogoča uveljavljanje pravic in sobivanje družinskih, družbenih in verskih tradicij.

ZAHODNI KRAS - Sestanek za ustanovitev samostojne upravne enote na tržaškem Krasu

O »kraški občini« v Naselju S. Nazario

V delovno skupino, ki bo izdelala zahteve zaselka, se je prijavila ena oseba

Sredino srečanje v Naselju S. Nazario za ustanovitev samostojne »kraške občine« je potekalo v tamkajšnji pivnici Oktoberfest, ker župnija ni dovolila, da bi se odvijalo v dvorani nasproti cerkve, kot je bilo prvotno določeno. Predzadnjega sestanka po vaseh in naseljih na vzhodnem in zahodnem Krasu se je udeležilo 39 ljudi, po oceni, rajonskega svetnika Albina Debernardi-ja z Naselja S. Nazario, pa je bilo med njimi »le kakih 15 domačinov.

Koordinator delovne skupine za razpis posvetovalnega referenduma za ustanovitev nove upravne enote na Krasu Dario Vremec je uvodoma poudaril, da »nima nič opraviti s strankami, niti se ne razhaja s strankami«. Povedal je, da plačujejo v zgoniški občini nižji davek na nepremičnine ICI kot v tržaški; omenil je vprašanje doma za ostarele Don Marzari, ki ga je občinska uprava zaprla, potem probleme urbanističnega značaja in regulacijski načrt tržaške občine, »ki ne spoštuje kraške tipologije« ter slabe avtobusne povezave med kraškimi vasi. Nova »kraška občina« naj bi bila bolj prožna in učinkovita in bi bolje zaščitila ozemlje.

Zatem se je obregnil ob »upravitelja«, ki »seje razdor« po časopisju. »Sedaj bom jaz napadel«, je napovedal, in dodal, da »se sramuje povedati ime-na«, gre pa za »nekoga, ki je topoumen in v slabi veri.«

Po desetih minutah ga je Debernardi prekinil, češ, da »smo prišli, da bi izvedeli, kaj bi prinesla nova občina, ne pa da bi izvedeli za kreganja med vami.« Vremec mu je odgovoril, da »če noče, naj odide ven,« a mu je Debernardi odvrnil: »Jaz sem tu doma.«

Po tem naelektrinem utrinku je Vremec nadaljeval s predstavitvijo možnih ugodnosti nove občine in ocenil, da je to »zadnja možnost, ki se ponuja temu ozemlju.« Zbiranje podpisov je potrebno, da bi imeli na »pogajanjih z deželno večjo težo«. Zato je pozval prisotne, naj se vključijo v delovno skupino, ki bo izdelala seznam potreb Naselja S. Nazario in zbirala podpise po naselju.

V razpravi je moški ocenil, da bi ustanovitev nove občine stala milijone evrov, zato je bolje, ko bi se pridružili Zgoniku ali Repentabru, ali pa ostali v Trstu.

Ženska je opozorila, da se po vsej Evropi število občin zmanjšuje, tu pa bi hoteli ustanoviti novo, pa še ne vemo, s kakšnimi stroški.

Srečanje v Naselju S. Nazario je potekalo v tamkajšnji pivnici

KROMA

Eden od članov delovne skupine je menil, da so »Kraševci bratrance Tržačanov« in da »so v Naselju S. Nazario luknje po cestah,« pa mu je ženska odgovorila, da »so luknje tudi v Trstu.«

Druga ženska je povedala, da ji ni ugajal govornikov ton in da je že hotela oditi, a je ostala, ker je hotela povedati svoje mnenje. Trst res ne stori mnogo, se je pa treba zahvaliti rajonskemu svetu za prispevek ob lanskim praznovanju 50-letnice naselja.

Vremec je opozoril, da ni več nič slišati o zaščiti Krasa, in da predstavlja nova občina edino možnost tudi na tem področju.

Na očitek tržaški občini, da je poskrbela samo za prenovo nabrežja in Velikega trga, je moški odgovoril, da je »nabrežje polepšalo mesto.« Pa ga je eden iz delovne skupine vprašal, koliko krat gre v Trst. Odgovor: »Malo-krat« je sledila ugotovitev: »Kaj pa vas torej zanima Trst...« Drug član delovne skupine je ugotovil, da »ko se pride iz Milj in od Fernetičev v Trst, se stopi v tretji svet.« Pred koncem srečanja je Vremec ponovil, da »bo imela nova občina skupne službe z drugimi občinami,« in ponovno apeliral, naj se prisotni vključijo v delovno skupino.

Prijavil se je Valter Crevatin.

M.K.

OPČINE - Predstavitev knjige Novljanovo stoletje

Partizanski general, ki je zmago drago plačal

Zgodovinar Jože Pirjevec in avtor knjige Lado Ambrožič mlajši

KROMA

V torek so v Prosvetnem domu na Opčinah v okviru letnega delovanja SKD Tabor predstavili knjigo Lada Ambrožiča mlajšega, ki je lansko leto izšla pri založbi Modrijan. Avtor je v knjigi zapisal spomine svojega očeta Lada Ambrožiča - Novljana, partizanskega generala, ki je bil nekaj časa tudi komandant IX. korpusa in je zato za nas Primorce še posebej pomemben. Pisca in delo je predstavil zgodovinar Jože Pirjevec. Za glasbeno odprtitev večera pa je poskrbel moški pevski zbor Tabor, ki je pod vodstvom Mikele Šimac pripravil krajši koncert partizanskih in narodnih pesmi.

Profesor Pirjevec je v začetku svojega posega dejal, da je Ambrožičeva knjiga pravzaprav spomin človeka, ki je preživel skorajda celo stoletje slovenske zgodovine. Avtor knjige je sicer Novljanov sin Lado Ambrožič mlajši, ki pa se je z očetom marsikje poistovetil. Knjiga je namreč napisana v prvi osebi. Novljanovo stoletje je pravzaprav zgodba mladega dolenskega fanta, ki je že v rosnih letih izgubil mater. Najprej je šel v Ljubljano študirat na gimnazijo, nato pa se je odločil za prepis na učiteljsko. Pirjevec je mladega Novljana označil za velike-

ga idealista, podobnega Cankarjevemu Martinu Kačurju. Ambrožič je že v mladih letih pokazal leaderske sposobnosti. Nekoč je med pridigo škofa Rožmana, ki je prišel na obisk v Stično, kjer je Ambrožič poučeval, javno zapustil cerkev v znak nestrinjanja, kar ga je zelo veliko stalo, saj so ga nemudoma premestili v neko zakotno vas na meji s Hrvaško. Ambrožič pa je bil tudi izredno dovtopen za nove izlive. Že pred vojno se je ukvarjal s padalstvom in jadralnim letalstvom in je celo postavil jugoslovanski rekord neprekinjenega lebdjenja v zraku.

Po razpadu Jugoslavije leta 1941 se je Ambrožič takoj vključil v Osvobodilno fronto. Tudi v partizanih je hitro izkazal svoje sposobnosti, tako da ga je slovenski glavni štab jeseni 1943 poslal na Primorsko in mu zaupal vlogo komandirja IX. korpusa. Že tedaj pa so se pokazala prva razhajanja med njim in slovensko partijo, saj je Ambrožiču vsako sektaštvo, torej postopno polasčanje oblasti s strani partije, bilo tuje. Po duhu namreč ni bil komunist, temveč liberalec, pred vojno je bil pri Sokolih. Kmalu so ga zato premestili v glavni štab slovenske partizanske

vojske na Kočevsko, kjer je doživel tudi nesrečo, v kateri je pri streljanju z minometom življenje izgubil Franc Rozman Stane. Po epopeji v NOB pa ga je nova oblast podobno kot Kocbeka izločila iz tovaršije. Poudariti gre seveda, da sta si bila s Kocbekom po duhu precej različna, oba pa je doletela ista usoda. Da je postal nezaželen, nam priča tudi dejstvo, da je velikemu mitingu na Okroglici leta 1953 prisostvoval kot navaden partizan. Pirjevec je ocenil, da so po vojni Novljanu pristrigili peruti, preprečili so mu letenje. Travmo pa je vseeno znal premestiti.

Avtor knjige Lado Ambrožič mlajši pa je spregovoril o tem, kako je knjiga nastala. Avtorja knjige sta pravzaprav dva. Veliko je Ambrožič mlajši napisal po očetovih spominih, oče mu je sicer tudi zapustil nekaj trakov s pričevanji. Novljan je sicer v času svojega življenja izdal dve spominski knjigi, njegovo pričevanje pa je sin zaokrožil v Novljanovem stoletju. Knjiga je zelo privlačno napisana, na Slovenskem pa je doživela zelo velik uspeh, saj jo bodo v kratkem ponatisnili že v četrto.

Primož Sturman

DANES - V Peterlinovi dvorani

O prihodu povojne emigracije v Argentino

Ko so se pripadniki povojne politične emigracije v Argentini letos spominjali 60-letnice prvega, še maloštevilnega vala izseljevanja iz begunskih taborišč po Italiji in Avstriji in omenjeno južnoameriško deželo, so sprožili akcijo zbiranja starih fotografij in dokumentov iz dobe, ki se vse bolj oddaljuje.

Arh. Jure Vombergar je za izbor 120 fotografij uredil za dokumentarno projekcijo, ki jo spremlja njegova razlaga. Na posnetkih se vidijo posamezniki in družine, ki po dveh in več letih negotovega bivanja v barakah po taboriščih stopajo na tovarnjake in vlake, se vkrcavajo na parnike, plujejo proti južni polobli in se začasno nastanjajo v begunskem hotelu v pristanišču v Buenos Airesu.

Video spored torej prikazuje začetke skupnosti, ki je zaradi narodne in verske zavesti, izobraževalnih in kulturnih naporov ustvarila tako imenovani »argentski čudež«.

Te dni je arh. Jure Vombergar v Sloveniji, zato sta ga Društvo slovenskih izobražencev in Knjižnica Dušana Černeta povabila, da bi svoje gradivo predstavil tudi v Trstu. Predavanje s projekcijo bo danes ob 20.30 v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3.

To bo tudi priložnost za sproščen razgovor o položaju Slovencev v Argentini in sploh o usodi naših izseljenskih skupnosti, saj je arh. Jure Vombergar med vodilnimi slovenskimi javnimi in kulturnimi delavci v Argentini. Pred kakim letom je v Peterlinovi dvorani že predstavil obsejni Letopis 1947-1991, 50 let Slovenskega dušnega pastirstva v Argentini, ki ga je uredil. Sam je sicer dospel iz Slovenije v Buenos Aires, kjer je že živel njegov oče, dramatik Joža Vombergar, leta 1954, ko je bil star 14 let in so oblasti dovolile združevanje prisilno ločenih družin, vendar je odličen poznavalec celotne zgodovine in sedanjega položaja tamkajšnjih slovenskih izseljenskih skupnosti. Z njim bosta na obisku v Društvu slovenskih izobražencev še soproga Meta, ki je hči znanega pesnika, urednika in literarnega zgodovinarja dr. Tineta Debeljaka, in sin Ivan, ki se kot glasbeni pedagog in poustvarjalec lepo uveljavlja v Sloveniji.

ŠOLSTVO - Včeraj so na evropski konferenci v Trstu predstavili štirijezični modul CROMO

Pripomoček za olajšanje soočanja z večkulturnostjo

Pri projektu je sodelovalo trinajst višjih srednjih šol iz Italije, Slovenije in Avstrije

Šole iz Furlanije Julijske krajine, Avstrije in Slovenije imajo na voljo nov pripomoček, ki bi moral olajšati soočanje in sprejemanje večkulturnosti tega prostora in ovrednotiti čezmejno medkulturno osveščenost pri učenju jezikov. Gre za t.i. modul CROMO oz., kot se mu pravi uradno, Čezmejni modul k evropskim jezikovnim listovnikom, katerega glavni namen je pomagati učencem pri »branju« in razmišljanju o njihovih medkulturnih izkušnjah, pri čemer jim tudi pomaga krepiti medkulturni in komunikacijski potencial. Modul je izšel v obliki štirijezične publikacije (v angleščini, nemščini, italijanščini in slovenščini), kateri je priložen tudi vodnik za učitelje (-v angleščini), sestavljen pa je pretežno iz obrazce, v katerih naj dijaki opišejo svoje izkušnje medkulturnih stikov, dalje svoje odzive in ocenjevanje rasti medkulturnih zmožnosti. Delo je nastalo kot sad projekta, pri katerem so sodelovali Vsedržavna agencija za razvoj šolske avtonomije (nekdanji zavod Irre), Avstrijski center za jezikovne kompetence iz Gradca in Zavod Republike Slovenije za šolstvo seveda ob podpori ministrstev za šolstvo iz Italije, Slovenije in Avstrije. Pri projektu je sodelovalo tudi trinajst višjih srednjih šol (tem je modul tudi namenjen): tri so iz Avstrije (med temi Zvezna gimnazija za Slovence iz Celovca), štiri iz Italije (med temi Licej Franceta Prešerna iz Trsta) in šest iz Slovenije (med temi italijanska gimnazija Gian Rinaldo Carli iz Kopra). Končni izdelek projekta so predstavili na včerajšnji celodnevni evropski konferenci v veliki dvorani Trgovinske zbornice v Trstu ob prisotnosti predstavnikov državnih in krajevnih šolskih oblasti, strokovnjakov ter profesorjev in dijakov nekaterih sodelujočih šol.

Na začetku so navzoče pozdravili ravnateljica agencije za šolsko avtonomijo Alessandra Missana, deželni šolski ravnatelj Ugo Panetta in deželni odbornik za šolstvo Roberto Antonaz, poleg njih pa še direktor četrtega urada pri italijanskem ministrstvu za šolstvo, ki se ukvarja s smernicami Sveta Evrope, Antonio De Gasperi. V nadaljevanju so prišli na vrsto posegi Giselle Langé iz Deželnega šolskega urada za Lombardijo (v imenu italijanskega ministrstva za šolstvo), Antona Dobarta, vodje službe za splošno izobraževanje, načrtovanje in madnarodne zadeve avstrijskega ministrstva, in Ronke Štravs, namestnice vodje službe za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve pri slovenskem ministrstvu za šolstvo. Iz teh posegov, katerim je treba pridružiti še krajše predavanje predstavnika Sveta Evrope Christopherja Reynoldsa o inštrumentih SE za medkul-

Novi pripomoček je sad sodelovanja šolskih ustanov iz Italije, Slovenije in Avstrije

KROMA

turno sporočanje in državljanstvo, je izhajalo prepričanje, da je projekt CROMO spodbuda za oblikovanje dobrih pogojev za dejavno evropsko državljanstvo, opozorjeno pa je bilo tudi na večjezični in večkulturni značaj FJK, kar z zakoni vrednoti tudi deželna uprava.

Bolj razčlenjeno so o modulu spregovorili Francesca Brotto z italijanskega ministrstva za šolstvo, Gunther Abuja iz avstrijskega centra za jezikovne kompetence in Marilena Nalesso z agencije za šolsko avtonomijo ter izvedenci Ferdinand Stefan, Sergio Crasnich in Luciano Mariani, pri čemer je prišla do izraza tudi želja, da bi obmejni prostor med FJK, Koroško in Slovenijo bil v bistvu »pilотно območje«, ki bi

lahko služilo kot model za druga sorodna območja v Evropi.

Kako pa so svoje »medkulturne« izkušnje doživljali profesorji in dijaki sodelujočih šol? Iz njihovih nastopov je kazalo, da so se po začetni bojazni, ali bodo sploh v stanju komunicirati z vrstniki iz drugih držav, sprostili in v večini primerov razvili pozitiven odnos. Zaradi sproščenega nastopa pa tudi iskrenega podajanja so si najtoplejši aplavz prislužile dijakinje slovenske gimnazije iz Celovca in raznih srednjih šol iz Slovenije. Dijakinje iz Celovca so opisale izmenjavo z vrstniki s Sardinije, pri čemer so opozorile, kako so prišle na dan značajske razlike: tako so bili koroški dijaki bolj zadržani, sardinski pa prav latinsko prešerni.

Dijaki Gimnazije Poljane iz Ljubljane pa niso imeli ravno najboljših izkušenj pri stikih s francoskimi vrstniki, katerim se je poznalo, da jim je bil stik s slovensko gimnazijo dojansko vsiljen s strani njihove šole, kar pa ni bilo prav, saj mora biti izmenjava prostovoljna. Na to izkušnjo se je pri ključkih navezal vodja programa Equals in ravnatelj angleške šole British School iz Trsta Peter Brown. Če ljudi silimo, je dejal Brown, pride samo do neuspeha, saj je tu potreben proces, ki temelji na razumevanju. Pri tem pa je treba odpraviti prav tiste meje, ki so konkretno najbolj zakoreninjene, saj obstajajo že milijone let: to so, je opozoril Brown, meje v glavah.

Ivan Žerjal

Jutri zvečer škofijsko misijonarsko bdenje

V župnišću na Trgu Rosmini bo jutri ob 20.30 tradicionalno škofijsko misijonarsko bdenje, ki ga bo vodil škof Evgen Ravignani. Spodbuda za letošnje bdenje na temo »vse cerkve za ves svet« nudijo tako izzivi sedanjega časa kot 50. obletnica enciklike »Fidei Donum« Pija XII., ki se zavzema za promocijo sodelovanja med cerkvami z vsega sveta.

0 pravicah, svobodi in v spomin na Politkovskajo

Amnesty International bo pod pokroviteljstvom dežele FJK jutri s pričetkom ob 17.30 v častniškem krožku na Korzu Italia 13 priredil zasedanje, na katerem bo govor o človekovih pravicah in svobodi informacije. Zasedanje prireajo v spomin na pred enim letom umorjeno rusko častnikarko Ano Politkovskajo, znano po reportažah o kršenju človekovih pravic v Čečeniji in Rusiji nasploh. Sodelovali bodo Paolo Pobbiati (predsednik italijanske sekcije Amnesty International), Francesca Sforza (dnevnik La Stampa), Zareta Khamzathanova (odvetnica), Giuliano Prandini (koordinator za območje Ruske federacije pri Amnesty International) ter Carlo Muscatello (predsednik častniškega sindikata iz FJK).Sledila bo debata.

Tečaji slovenskega jezika

Pri italijanski ustanovi za spoznavanje slovenskega jezika in kulture v Ul. Valdirivo 30 sprejemajo rezervacije in vpisovanje za letne tečaje slovensščine 2007/2008 za začetnike. Tečaji bodo večinoma v popoldanskih in večernih urah enkrat ali dvakrat na teden. Za informacije in vpis se zainteresirani lahko obrnejo na tajništvo Šole za slovenščino v omenjeni ulici, 2. nadstropje, tel. 040-761470 ali 040-366557 od 17.00 do 19.30 (v sobotah zaprto).

»Graški dnevi« v Trstu

Danes in jutri bo na vrsti 5. izvedba »graških dnevov v Trstu«. Danes ob 16.30 bo v krožku Generali prvo kulturno srečanje in predstavitev predstavnikov oblasti ter umetnikov. Uradni del bo jutri ob 10. uri v dvorani občinskega sveta, ob 12. uri bodo v državni knjižnici na Trgu Papa Giovanni XXIII odprli tri razstave, ob 16.00 se bodo mudili v železniškem muzeju, ob 17.30 bo zgodovinsko-kulturni sprehod po Trstu, ob 18.30 bodo v »domu glasbe« odprli dve razstavi, ob 20.30 bo koncert. Vse manifestacije so odprte javnosti z izjemo drevišnje gala večerje, za katero je potrebna rezervacija (italijansko-avstrijski forum, tel. 040-634738). Prihodnje leto bodo proslavili 35-letnico pobratenja med Trstom in Gradcem.

Antologija »poezije duše«

V knjigarni Borsatti v Ul. Ponchielli 3 bodo danes ob 17.30 predstavili antologijo pesmi, posvečenih tržaški pesnici Ketty Daneo »Pesmi duše«. Uvodno besedo bo imel Maurizio Chiozza, antologijo bo predstavila pesnica Rosanna Puppi, pesmi bo brala igralka Michela Cembran.

Nastop pihalnih orkestrov Breg in Ricmanje

V okviru 10. pokrajinske revije godb na pihala, ki jo prireja pokrajinska sekcija združenja Anbima, bosta jutri ob 16. uri na Verdijevem trgu nastopila pihalni orkester Breg in godba Berimbau. V nedeljo ob 10. uri bosta na vrsti miljska godba Bulli e Pupe ter pihalni orkester Ricmanje, ob 11. uri pa bo na Trgu Cavana igrala godba Salesiani.

Otvoritev igrišča

V Vižovljah bodo danes otvorili malo nogometno igrišče ASD Gallery iz Devina-Nabrežine. Otvoritev bo ob 16. uri.

JAVNA DELA - Odprli prenovljeno Ulico Rigutti

Zelena pešpot sredi mesta

Razmetano zmes plevla in smeti, ki so ji pravili »Grič sramote«, je tržaška občinska uprava popolnoma preuredila

Prenovljena Ulica Rigutti

KROMA

Območje Ulice Rigutti, ki se nahaja pod Ul. Molino a vento in je vzhopredna z Drevoledom D'Annunzio, je bilo do nedavnega posejano s plevelom, smetmi in drugo umazanijo, tako da je s časom pridobilo nezavidljiv naziv »Grič sramote«. Včeraj je tržaška občinska uprava vrnila občanom popolnoma prenovljeno ulico: dvesto metrov dolgo asfaltirano pešpot obdaja trideset na novo posajenih dreves, urejeno grmičevje, zidek, ograja in nekaj klopi. Dela so stala 160 tisoč evrov, trajala pa so dobro leto dni. Tržaški občinski odbornik za javna dela Franco Bandelli, ki je včeraj odprl pešpot, je pohvalil občinske tehnike, ki »so uresničili stezo za telovadbo in uživanje narave«. Ob pogledu na številne grafite, ki so se pojavili na tamkajšnjih zidovih, je izrazil skrb, da ne bi ulica v prihodnosti zopet začela propadati.

TRST - Združenje Amici della Contrada Ob desetletnici pester in bogat program

Kulturno združenje Amici della Contrada (Prijatelji Contrade) je v torek predstavilo program nove sezone 2007/2008. Predsednica Ariella Reggio je uvodoma izpostavila izredno uspešno lansko sezono, letošnja pa bo zabeležila celo desetletnico delovanja.

Tudi letos načrtujejo pri združenju vrsto kulturnih srečanj, srečanj z igralci, konferenc, razstav, predstavitev knjig in video predvajanj, ki bodo prav gotovo marsikomu popestrile mestno kulturno dogajanje.

Prva pobuda bo na sporedu 15. oktobra v gledališču Orazio Bobbio ob 17.30 z branjem Ibsenove Hiše lutk v režiji Marisandre Calacione; 5. novembra bo protagonist Pirandello (L'uomo dal fiore in bocca in La patente) v izvedbi igralca Daria Penne, po božičnem premoru pa se bodo 14. januarja zvrstili klasiki Ajshila, Sofoklesa in Evripida, z Mario Grazio Plos

in Lidio Kozlovich. 25. februarja bo na vrsti delo Edwarda Albeea Kdo se boji Virginie Woolf?, 17. marca branje dela »Cattivi e cattivissimi nel teatro shakespeariano«, medtem ko bo 28. aprila na vrsti »Lo spinato dev'essere grande«. Sezona se bo zaključila v mesecu maju, ko bo 12. maja Ariella Reggio brala »Dialogue Marie Curie«, 19. maja bo Maria Grazia Plos ponudila »Vodnjak« Uga Vicica, za zaključni večer, 26. maja, pa bo Lidia Kozlovich poskrbela za branje teksta »I ricordi rubati«.

Pobude združenja Prijatelji Contrade so namenjene članom: za to je dovolj, da poravnate članarino, ki znaša 15 evrov (oziroma 10 evrov za abonente gledališča Bobbio), in sicer v gledališču Bobbio od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure, ob sredah pa od 16. do 18. ure. Podrobnejše informacije so na razpolago tudi na spletni strani www.amicicontrada.it.

Obvestila

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM obvešča, da se nadaljuje vpisi za novo sezono. Razpored treningov: 1.skupina letniki 2004-2001) pon. 16.30-17.30 in pet. 17.30-18.30 na Opčinah; 2.skupina - Zajčki (letniki 2000-1997) pon. in pet. 17.30-19.00 na Opčinah; 3.skupina - Strele (letniki 1996-1993) pon. 19.00-20.15 na Opčinah, tor. in pet. 18.30-20.00 pri Banih; 4.skupina - Škrati (od letnika 1992 dalje) tor.20.00-21.30, sre. 19.30-21.30 in pet. 20.00-22.00 pri Banih. Info: 349-7597763 (Nastja) ali 346-0441133 (Petra).

AŠD MLADINA IN KD VESNA organizirata začetni in nadaljevalni tečaj SAL-SE v domu Alberta Sirkarja v Križu pod vodstvom federacijskih plesnih učiteljev. Za informacije in prijave kličite na tel. št. 338-6376575 ali 040-220718.

GLASBENA MATICA - Šola »M.Kogoj« vabi k vpisu otroke med 4 in 10 letom v tečaj angleščine s petjem in kitarsko spremljavo (narodne in ljudske pesmi). Pouk poteka na Proseku pod vodstvom prof. Daria Vivianija. Info: tajništvo - tel. št.: 040-418605.

GLASBENA MATICA - Šola »M.Kogoj« vabi k vpisu v posebne tečaje kitare (poudarek na petju in spremljavi). Pouk poteka na Proseku pod vodstvom prof. Daria Vivianija. Info - tajništvo tel.040-418-605.

KROŽEK AUSSER za kraško območje vabi svoje člane na družabno popoldne v soboto, 13. oktobra s pričetkom ob 16. uri. Srečanje se bo odvijalo v prostorih »Dopolavoro ferroviario« v Nabrežini postaja. Za ples bo igral »Duo melody«.

KRUT obvešča, da ob sredah redno poteka vadba v termalnem bazenu v Strunjanu. Informacije in vpisovanje na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8/B, tel. št.: 040-360072.

KRUT NATURA sporoča že pripravljenim in kdor bi želel še pristopiti, da se bo odvijal tečaj REIKI-ja 1. stopnje, 6. in 7. oktobra. Na razpolago smo Vam v naših uradih v Ul. Cicerone 8, te. št.: 040-3720062.

KRUT obvešča udeležence skupinskega letovanja na Ischio, da se zberejo v nedeljo, 7. oktobra do najkasneje 9.10 v hali letališča v Ronkah.

OBČINA DEVIN NABREŽINA obvešča, da ponovno odpira svoja vrata Net Point center v Nabrežini, brezplačna računalniška delavnica za otroke in mlade do 14. leta starosti, ki se želijo naučiti pravilno uporabljati računalnik, pa tudi na zabaven način ustvarjati svoje spletne strani in deskati po spletu. V učilnici v Grudnovi hiši bodo za to na razpolago računalniki in usposobljen učitelj. Net Point bo odprt s sledečim urnikom: ob petkih od 15. do 18. ure in ob sobotah od 9. do 13. ure. vse informacije in vpisne pole dobite pri okencu urada za stike z javnostjo, v Grudnovi hiši v Nabrežini št. 158 (brezplačna telefonska številka 800-002291, urnik poslovanja: ob ponedeljka do petka od 9. do 13. ure, ob sredah in četrtek tudi od 14. do 17. ure.

SK DEVIN obvešča, da bo v ponedeljek, 8. oktobra pričela telovadba za odrasle v telovadnici srednje šole De Marche-

setti v Sesljanu s sledečim urnikom: ponedeljek in četrtek od 19.30 do 20.30. Info: 335-6172590.

SKD F. PREŠEREN vabi ljubitelje latinsko-ameriških in karibskih plesov na plesni tečaj pod vodstvom učiteljice Antonelle Vitale iz priznanega »Club Diamante-FVG«. Treningi se bodo vršili vsak torek v društveni dvorani gledališča Prešeren, v dveh izmenah: 20.30-21.30 začetniki; 21.30-22.30 nadaljevalni tečaj. V torek, 9. oktobra bo vaja odpadla in jo bomo nadoknadili v četrtek, 11. oktobra z istim urnikom. Toplo vabljeni na poskusno vajo!

SKD F. PREŠEREN vabi na tečaj TAM-BURIC za otroke in najstnike pod vodstvom diplomiranega učitelja Sergia Zigiottija iz Ferrare. Tečaji se bodo odvijali vsak petek v popoldanskih urah. Možne so individualne in skupinske vaje. Začetek tečajev bo v petek, 19. oktobra. Info: Sergio 347 4735017.

SKD F. PREŠEREN vabi na tečaj ŠIVANJA NOŠE pod strokovnim mentorstvom Franke Slavec iz Folklorne Skupine »Stu Ledi«, vsak četrtek od 20.30 dalje, v občinskem gledališču v Boljuncu. Vabljene lanske in nove tečajnice!

SKD F. PREŠEREN vabi osnovnošolce in najstnike na PLESNO ŠOLO pod vodstvom učiteljev Fulvia in Anne Settomini iz priznanega »Club Diamante-FVG«. Treningi se bodo vršili v ponedeljek: 16.00-16.45 skupinske koreografije; 16.45-17.30 latinsko-ameriški in standard plesi v parih za osnovno in srednješolce; 17.30-18.15 hip hop za osnovnošolce. V torek: 16.45-17.30 plesi v parih za višješolce. Toplo vabljeni na poskusno vajo!

SKD FRANCE PREŠEREN iz Boljunca - Skupina 35-55 prireja v nedeljo, 7. oktobra pohod od Socerba, z vodenim obiskom Svete jame, do Ocizelskih ponikv. Zaradi organizacijske izvedbe prosimo, da se zainteresirani prijavijo najkasneje do danes, 5. oktobra od 13.30 do 14.30 na tel. št. 333 3616411 (Sonja).

STROKOVNI TEČAJ V IZPOLNJEVANJU SLOVENSKEGA JEZIKA Namenjen je šolnikom, prevajalcem, časnikiarjem in vsem, ki jim ni vseeno, kako obvladajo svoj materni jezik. Od oktobra do maja z visoko kvalificirano izvedenko. Vpis na sedežu Sklada Mitja Čuk vsak dan (razen ob sobotah) od 10. do 14. ure. Informacije: tel. 040-212289.

TAMBURAŠKI ANSAMBEL SKD »F. PREŠEREN« išče nove člane, da se jim pridružijo, vsak ponedeljek in četrtek od 20.30 dalje v občinskem gledališču v Boljuncu. Ansambel vodi domačin, izkušeni glasbenik Ervin Žerjal.

TORKLA v Kmetijski Zadrugi bo začela obratovati prve dni oktobra. Zaradi organizacijskih razlogov naprošamo naše cenjene člane in oljkarje, ki želijo tiskati oljke pri nas, da se čimprej zglojijo v naših uradih, v trgovini oz. na tel. št. 040-8990120.

TRŽAŠKI POKRAJINSKI ODBOR VZPIANI vabi vse svoje člane in vse demokrate, da pristopijo k nabiralni akciji za obnovo bolnice Franja, v duhu idealov NOB in solidarnosti. Prispevke zbiramo tudi na sedežu v Trstu, Ul. Crispi 3, ob ponedeljkih, sredah in petkih, med 8.30 in 12. uro.

V BARKOV LJAH bo v nedeljo, 7. oktobra procesija rožnovenske Matere Božje po maši od 8. ure. Vabljene noše, da se je polnoštevilno udeležijo.

VZPI DOLINA - MAČKOLJE - PREBENEG obvešča, da je v teku nabiralna akcija po domovih za obnovo Bolnice Franja. Prispevke zbirajo Pepi Lovriha, Drago Slavec, Nino Slavec in Nadja Ota (Dolina in Kroglje), Danica Smotlak (Mačkolje) in Jordan Kuzmič (Prebened).

ŠD KONTOVEL obvešča, da so dvd-ji 40-letnice na razpolago v Tržaški knjigarni, v Gospodarskem društvu na Kontovelu in v trafiki na Kontovelu. Info: 346-0919666.

ŠZ BOR organizira popoldansko in večerno rekreacijo po sledečih urnikih: torek in četrtek od 17.30 do 18.30, krepilne vaje in stretching; torek in petek od 18.45 do 19.45 Pilates za začetnike in sprostitev. Za informacije: Silva 333-1755684.

TEČAJ ANGLEŠČINE: začetne in nadaljevalne tečaje, konverzациjo in individualne lekcije bosta vodili izvedenki za poučevanja angleščine za otroke, za odrasle in za ciljne skupine s specifičnimi željami. Začetek v oktobru. Vpis na sedežu Sklada Mitja Čuk vsak dan (razen ob sobotah) od 10. do 14. ure. Informacije: tel. 040-212289.

TEČAJ SLOVENŠČINE ZA TUJCE Vodi ga bo izvedenke z dolgoletnimi izkušnjami na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Začetek v oktobru. Vpis na sedežu Sklada Mitja Čuk vsak dan (razen ob sobotah) od 10. do 14. ure. Informacije: tel. 040-212289.

TEČAJI TAI CHI: 4 srečanja mesečno od oktobra do konca junija s specializiranim vaditeljem. Vpisi vsak dan razen ob sobotah od 10. do 14. ure na sedežu Sklada Mitja Čuk, Proseška ul. 131, Opčine. Informacije: tel. 040-212289.

AŠD SOKOL sporoča, da se nadaljuje vpis za vadbo mini motorike za letnike 2003 in 2004 ob sredah, od 16.15 do 17.15 in motorike za letnike 2000-2001-2002 ter 1999 ob ponedeljkih, od 17.30 do 19.00, v telovadnici v Nabrežini. Vabljeni vsi otroci.

SKD IGO GRUDEN prireja niz delavnic za mladostnike in odrasle: OBLIKOVANJE USNJNIH IZDELKOV: prvo srečanje bo 8. oktobra od 20. do 22. ure. Tel. 333-8980166 (Erika).

SKD IGO GRUDEN prireja likovno delavnico za otroke od 7. do 11. leta. Potekala bo v sedmih srečanjih v oktobru in novembru, ob sobotah, od 9.30 do 12.00. Prvo srečanje bo 6. oktobra 2007. Vodi Štefan Turk. Za vpis 040-200620 (Mileva). LIKOVNA DELAVNICA »Venerina os« za odrasle in mladostnike: 10 srečanj ob četrtek od 19.30 do 21.30. Prvo srečanje bo 11. oktobra, tel. 040-220680. DELAVNICA umetniškega raziskovanja simbolne govorice: ob sobotah od 9.30 do 12.30. Prvo srečanje bo 13. oktobra, tel. 040-220680.

DRUŠTVO SLOVENSkih IZOBRAŽENCEV IN KNJIŽNICA DUŠANA ČERNETA vabita danes, 5. oktobra 2007, ob 20.30 v Peterlinovo dvorano v Ul. Donizetti 3 v Trstu, kjer bo arh. Jure Vombergar, ki je med vodilnimi slovenskimi javnimi in kulturnimi delavci v Argentini, ob predvajanju 120 izvirnih fotografij iz begunskih taborišč v Avstriji in Italiji, s tovornjakov, z vlakov in ladij ter iz pristanišča in begunskega hotela v Buenos Airesu spregovoril o 60-letnici začetka prihajanja pripadnikov slovenske politične emigracije v Argentino.

DRUŠTVO TAO organizira tečaj ženske samoobrambe. Tečaj se bo začel danes, 5. oktobra na sedežu društva v ul. San Maurizio 11. Dodatne informacije: 335-8414149 ali tao@associazionetao.it ali www.associazionetao.it.

OBČINA DEVIN NABREŽINA obvešča, da se vpisovanje na tečaje informatike, angleščine, slovenščine in nemščine, ki se bodo odvijali v Grudnovi hiši v Nabrežini, nadaljuje do danes, 5. oktobra 2007. Vpisne pole in informacije dobite pri okencu urada za stike z javnostjo (brezplačna telefonska številka 800 00 22 91), v Grudnovi hiši v Nabrežini št. 158, od ponedeljka do petka 9-13, ob sredah in četrtek tudi 14-17.

SKD TABOR - YOGA začetek in podrobnejše informacije danes, 5. oktobra 2007, ob 19.00 uri, v mali dvorani Prosvetnega doma na Opčinah.

SKD VIGRED prireja tudi letos v okviru 12. kraškega Oktoberfesta, ki bo v Praprothu od 5. do 7. oktobra, v nedeljo ob 15.30 tradicionalni kraški Musikfest -

srečanje godcev in pevcev domače - narodne zabavne glasbe. Vabljeni so vsi muzikanti, ki igrajo na različne instrumente, lahko so v postavi od dua do številne skupine. Srečanje je razdeljeno v dve kategoriji, otroci do 14. leta in odrasli. Prijave do sobote, 6. oktobra. Info. tel. 380-3584580.

AŠD BREG sporoča, da bodo v občinskem športnem centru S. Klabjan v Dolini stekle sledeče dejavnosti: OTROŠKA TELOVADBA od 6. oktobra ob sobotah, skupina starejših ob 9. uri in skupina mlajših ob 10. uri. Prisrčno vabljeni!

SKD VIGRED obvešča, da bodo v šolskem letu 2007/2008 v društvenih prostorih v Šempolaju potekale sledeče stalne dejavnosti: PLESNA SKUPINA za osnovnošolske otroke, mentorica Jelka Bogatec vsak četrtek od 16. do 17. ure. OTROŠKO-MLADINSKA pevska - glasbena skupina Vigred za otroke, ki obiskujejo vrtec, osnovno šolo in prvo srednjo, vsak ponedeljek od 16. do 17. ure. Mentorja Sara Matijačič in Aljoša Saksida. TEČAJ PRIPRAVE narodnih noš in tečaj šivanja z gospo Adrijano Regent ob ponedeljkih od 18. do 20. jure. Prvo srečanje in prijave v ponedeljek, 15. oktobra ob 18. uri. TEČAJ »ŠTIKANJA« ob torkih od 17. do 19. ure z gospo Marico Peric. Prvo srečanje in prijave v torek, 9. oktobra ob 17. uri. Informacije na tel. št. 380-3584580.

ŠZ BOR - organizira tečaj predsmučarske telovadbe, ki bo potekal ob torkih, od 20.30, do 22.00. Tečaj se prične v torek, 9. oktobra 2007. Za informacije: Silva 333-1755684, ob večernih urah.

AŠD SOKOL vabi vsa dekleta od letnikov 1993 do 1997 na igranje odbojke. Za vse potrebne informacije poklicati na tel. št.: 335-5313253 (Cirilo) ali 348-8850427 (Lajris). Vabljene tudi nove odbojkarice, ki bi se rade ukvarjale z odbojko.

KRD DOM BRIŠČIKI obvešča, da se bo tečaj PILATESA pričel v četrtek, 11. oktobra 2007. Za informacije in vpisovanja poklicati na tel. št.: 340-4835610 (Anica) ali 040-327062 (Norma).

SKD IGO GRUDEN prireja dve delavnici ročnih spretnosti za otroke od 7. do 13. leta v oktobru in novembru, ob četrtek z urnikom od 17. do 18.30: šivanje bleščic in biserčkov z začetkom v četrtek, 11. oktobra, tel. 338-8475906 (Sandra Poljšak); oblikovanje usnjenih izdelkov z začetkom v četrtek, 8. novembra, tel. 333-8980166 (Erika Kojanec).

USTVARJALNA DELAVNICA DRAGULJEV - Šc Melanie Klein vabi na ustvarjalno delavnico izdelovanja prstanov, uhanov in ogrlic iz steklenih biserčkov Swarovsky. Srečanje bo v soboto, 13. oktobra od 15. do 18. ure. Za informacije in prijave pokličite na 328-4559414; info@melanieklein.org.

GODBENO DRUŠTVO NABREŽINA v sodelovanju z Glasbeno matico obvešča, da je v teku vpisovanje v glasbeno šolo za pihala, trobila, tolkala in za glasbeno vzgojo predšolskih otrok. Informacije na tel. št. 347-6849247 (Erik) ali na sedežu društva vsak ponedeljek in četrtek od 20.30 dalje.

TEČAJ ZA DOJENČKE - Združenje kliničnih pedagogov in ŠC Melanie Klein obveščata, da se bo ponedeljek, 15. oktobra, začel tečaj namenjen dojenčkom do 8. meseca starosti. Tečaj zaobjema 6 srečanj, štiri so posvečena masaži dojenčka po tehniki Body Work, dve pa dejavnostim v bazenu. Število mest je omejeno. Informacije in prijave na tel. št. 328-4559414 ali po elektronski pošti »info@melanieklein.org«.

OBČINE DEVIN-NABREŽINA, ZGONIK IN REPENTABOR v sodelovanju z zadruho Le Briciole, organizirajo informativno srečanje na temo zdravlja in družinskih odnosov. Srečanje je brezplačno in bo potekalo v torek, 16. oktobra 2007, od 17.30 do 18.30 v prostorih socialne službe Devin-Nabrežina v Naselju Sv. Mavra št. 124, Sesljan. Program bo naslednji: 16. oktobra 2007 - predavatelj dr. Enrico Bruno, primarni pediatr in predavateljica dr. Maria Antonella Celea, psihologinja, bosta obravnavala temo »Prehrambene motnje: anoreksija, bulimija in debelost, iz zdravstvenega in psihološkega vidika«.

TEČAJ SLOVENŠČINE ZA ODRASLE - ŠC Melanie Klein prireja večstopenjski tečaj slovenščine za odrasle. Prvo informativno srečanje bo v četrtek, 18. oktobra, ob 20. uri na društvenem sedežu, ul. Cicerone 8. Informacije in prijave na tel. št. 328-4559414 ali po elektronski pošti »info@melanieklein.org« in na spletni strani »www.melanieklein.org«.

JEZIKOVNA DELAVNICA SLOVENSKE URICE je namenjena otrokom med 3.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
TEATRO STABILE SLOVENO

Še premišljuješ?
Pohiti, pridi z nami v

STUDIO ART

Dramska igra, ples, gib, govor, predstave in še marsikaj...

Potrditev vpisa v drugi letnik in vpis v prvi letnik gledališke šole: sola@teaterssg.it ali kliči na 347-7615287. Prvo srečanje vseh tečajnikov **5.10.2007 ob 16.00** v Kulturnem domu v Trstu!

Pričakujemo Te!

www.teaterssg.it

in 7. letom starosti. Otroci bodo glede na njihovo znanje razdeljeni v vsaj dve starostni skupini, prva bo namenjena otrokom iz mešanih ali italijansko govorečih družin, druga pa tistim, ki obiskujejo slovenske ustanove in želijo bogatiti svoj besedni zaklad ter utrjevati slovenščino. Tečaj bo potekal ob sobotah na sedežu ŠC Melanie Klein, ul. Cicerone 8. Prvo srečanje bo v soboto, 20. oktobra. Informacije in prijave na tel. št. 328-4559414 ali po elektronski pošti »info@melanieklein.org«.

PILATES: SKD IGO GRUDEN obvešča, da se nadaljuje vpisovanje začetnikov v dva tečaja: prvi se bo začel 20. oktobra. Urnik: sobota od 9. do 10. ure in torek po dogovoru. Drugi bo stekel 23. oktobra. Urnik: torek od 17. do 18. ure in petek po dogovoru. Prijave in info: 040-200620 (Mileva).

45-LETNIKI dolinske občine bomo skupno ugasnili svečke na torti v petek, 26. oktobra. Prijave zbirajo najkasneje do 19. oktobra Fausto - 335 5465636, Robi - 333 6557822, Boris - 347 3591855 in Ksenja - 320 0717920

Čestitke

DARKO!
Dragi Darko, Astronavt nisi postal, a Radi te imamo, Ker res, Odličen si Abraham. Igor, Franko, Fabio, Dolores, David, Renato, Nevio, Boris in Martina.

Dragi DARKO! Danes petdeseti rojstni dan praznuješ, saj prav danes je Abraham prispel! Prav nič za preteklimi časi ne žaluješ, saj zdaj zate nov čas je prišel. Iskrice v očeh naj se še naprej iskrijo, bodi takšen še naprej, kot si do zdaj bil: vitalen in prepojen s športno energijo, pozoren, ljubezniv in do brega srca! Imej se rad, kot te imamo radi mi, skrbi zase, da dolgo zdrav boš ostal! Naj bo življenje tvoje veselo, brez skrbi, da brez težav stoletnico boš dočakal. Nadja in Janja.

Ti si naš sonček, ti dragi sloneček. 50 jih je minilo in še 50 ti jih želimo. MAKA.

Dragi EDI! Prehitro minilo je 60 let, odkar te življenje poslalo je na svet. Naj zdravje naprej se te trdno drži, so želje nas vseh, ugani zdaj ti...

Nonotu EDIJU pošilja Matija 60 poljubkov!

Naš »TATKO« se stršno veseli, saj danes pomemben rojstni dan slavi! Veliko sreče, zdravja in veselja, naj se ti uresniči vsaka skrita želja. Vse naj naj...ti iz srca želijo Jasmy, Marina, Eda in Torči.

Osmice

OSMICO sta v Mavhinjah odprla Franc in Tomaž Fabec. Obiščite nas! Tel.: 040-299442.

DREJČE FERFOLJA ima odprto osmico v Doberdobu. Toči belo in črno in nudi domači prizgizek.

OSMICO je odprl Boris Škerk v Praprothu 20. Tel.: 040-200156.

OSMICO je odprl Salomon v Rupi.

OSMICO je v Zgoniku št. 71 odprl Mario Milič. Tel.: 040-229337.

OSMICO sta odprla Mario in Ondina Gruden v Samatorci 17. Tel. 040-229449.

PRI PIŠČANCih sta odprla osmico Andrej in Erika Ferfolja. Toplo vabljeni!

BENETKE - Razstava v muzeju Correr

Nazoren prikaz raznolikega ustvarjalnega opusa Enza Cucchija

Gre za enega najuglednejših predstavnikov italijanske sodobne umetnosti

Cucchi se izraža z močnimi barvami

V beneškem muzeju Correr preko sto razstavljenih eksponatov namerava predstaviti delo Enza Cucchija, enega najuglednejših predstavnikov sodobne umetnosti. Cucchi se je rodil leta 1949 blizu Ancone, kjer se je umetniško razvil kot samouk. Kljub temu, da je za svoje delo že zgodaj večkrat prejel nagrade in priznanja, je njegovo največje zanimanje predstavljala poezija. Šele sredi sedemdesetih let, ko se je preselil iz rojstne Ancone v Rim, je vizualna umetnost postala njegovo glavno izrazno sredstvo. V italijanski prestolnici je Cucchi stopil v stik z umetniki, in sicer s Sandrom Chio, Francescom Clementejem, Mimmom Palladinom in Nicolo de Mario, s katerimi je začel tesno sodelovati. Skupino je povezovalo ponovno obujanje predvsem figurativnega slikarstva, ki so ga konceptualne težnje potisnile ob stran; istočasno so zagovarjali prosto uporabo vseh prvin preteklih avantgard. V mednarodnem umetniškem okviru zadnjih desetletjih se je namreč ustalila misel, ki je predvidevala, da ima mentalni postopek oziroma zamisel prednost pred umetniškim izražanjem. Da bi se lahko gledalec soočal s takim stališčem, je bilo nujno, da ta stopi onstran umetniškega dela, tudi z vzbujanjem nelagodja. Zato so konceptualni umetniki podpirali neprestano iskanje novih materialov, pristopov in načinov izražanja. V takem vzdušju ni bilo nobene možnosti, da bi se lahko razvila jezikovna govorica, s katero bi se izražalo osebna stališča do političnega sistema, prevladujoče oblasti in do zastarelih socialnih vrednot. Chia, Cucchi, Clemente, Paladino in de Maria so tako poskrbeli za ponovno obujanje pretekle umetniške tradicije.

Zaradi njihovega pristopa je leta 1978 italijanski kritik Achille Bonito Oliva označil, kot teoretik skupine, tisti umetniški pojav z izrazom transavangarda. Javno pa se je skupina rodila leta 1980 na beneškem Bienu. Poseben in neobičajen pristop je v kratkem času vzbudil veliko zanimanje in požel veliko uspeha v italijanskem in mednarodnem umetniškem okviru.

Zaradi njihovega pristopa je leta 1978 italijanski kritik Achille Bonito Oliva označil, kot teoretik skupine, tisti umetniški pojav z izrazom transavangarda. Javno pa se je skupina

rodila leta 1980 na beneškem Bienu. Poseben in neobičajen pristop je v kratkem času vzbudil veliko zanimanje in požel veliko uspeha v italijanskem in mednarodnem umetniškem okviru.

Zaradi močnih barv, skrivnostnih prizorišč in pravljicnih oseb izpada Cucchi kot najbolj sanjarski predstavnik transavangarde. Umetnik je izkoristil slikarsko izražanje kot možnost za kopičenje in sestavljanje različnih figurativnih in abstraktnih elementov. Uspelo mu je razviti svoj lastni simbolični kodeks sugestivnih oblik, vezanih predvsem na pokrajino, legende in šege svojega rodne kraja, ki se izražajo tudi s pomočjo čudovitega barvnega bogastva.

Čeprav so ob koncu sedemdesetih let konceptualne težnje zasedale najvažnejše mesto v umetnostnem okviru, je Cucchijeva izvirnost omogočila umetniku razstavljanje v Italiji in ZDA. Ob tem je umetnik začel sodelovati z galerijami tako v domovini

kot v tujini.

Beneška razstava je v celoti sestavljena iz slik in del na papirju, ki prihajajo iz najrazličnejših velikih muzejev, kot so na primer newyorški in bilbajski Guggenheim, hamburška Kunsthal, žüriški Kunsthaus, amsterdamski Stedelijk in turinski Rivolski grad. Izbor del in ciklusov, nastalih od konca sedemdesetih let do danes, namerava izčrpno predstaviti potek umetnikovega ustvarjanja od krstnega nastopa v mednarodnem umetniškem okviru do današnjih dni. Večji in manjši formati različnih tehnik nudijo obiskovalcu možnost, da ceni izredno raznolikost in bogastvo Cucchijevega opusa. Obiskovalec se mora zavedati, da eksponati predstavljajo sicer samo pičel izbor ogromne produkcije umetnika, ki še vedno ustvarja in uporablja tudi razne druge tehnike. Razstavo si je mogoče ogledati samo še do nedelje, 7. oktobra od 10. do 19. ure.

Štefan Turk

V Čedadu razstava Claudie Raza

Claudia Raza se od 6. do 21. oktobra vrača v rojstno mesto Čedad z razstavo *Il respiro dell'esistenza*. Otvoritev razstave in predstavitev kataloga bo v soboto, 6. oktobra, ob 11. uri, v prostorih Centro Civico - Borgo di Ponte v Čedadu. Pristoten bo umetnostni kritik prof. Enzo Santese. Sledil bo glasbeni utrinek. Razstavo prireja Kulturno društvo Ivan Trinko iz Čedada v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov iz Špetra s pokroviteljstvom Občine Čedad. Urnik razstave od 6. do 21. oktobra: 10.00-12.30; 15.30-18.00, info: 0432-731386. Claudia Raza se je rodila v Čedadu. Živi in dela v Nabrezini (TS). Likovno se je najprej izobraževala v Čedadu pri profesorih Vitellu in Morandini. Leta 1980 je sledila tečajem risanja na tržaški Scuola Libera di Figura v Muzeju Revoltella v Trstu pod vodstvom Nina Perizija. V Benetkah je obiskovala Mednarodno šolo za grafiko eksperimentalne tehnike, litografijo, lesorez in gravuro. Bila je med ustanovitelji tiskarne »Tintoretto« v Benetkah. Poleg zanimanja za likovno in grafično umetnost, je Claudia Raza izdala tudi 3 zbirke poezij. Dodatne informacije o slikarki: »www.artecultura.it/raza«.

Europalia v Bruslju

V Bruslju se je v sredo začel festival Europalia, na katerem se bodo predstavili umetniki različnih zvrsti iz vseh 27 članic EU. Obiskovalci bodo lahko ustvarjalnost Slovencev spoznali preko sodobnega plesa, gledališča in lutk, v filmu 27x27x27 pa se bo predstavil pesnik Tomaž Šalamun. Kot je ob otvoritvi festivala povedal Šalamun, ga »strašno veseli«, da je Europalia v omenjenem filmu evropske kulturnike spraševala, katero delo iz evropske zakladnice jim je »največ dalo«. Film 27x27x27 je zbir pričevanj 27 osebnosti kot poslancev evropske umetnosti. »Postavili so nam samo eno vprašanje: katero delo iz evropske zakladnice nam je največ dalo pri našem lastnem ustvarjanju?« je povedal Šalamun. Pesnik je zelo zadovoljen, da tudi EU kulturo postavlja v »center«, kar je po njegovem ključno za prihodnje delovanje. (STA)

GLASBA - Nastop na prestižnem Chicago Tango Festivalu

Kvintet TriesTango vse bolj poznan

Sestav, ki je nastal pred 12-imi leti v Trstu, veliko nastopa in se uveljavlja v tujini - Zadovoljstvo petih glasbenikov

Kvintet TriesTango tvega, da bo njegovo ime preko oceana bolj domače kot v Trstu: skupina se je združila pred dvanajstimi leti na pobudo argentinskega tolkalca Fabiana Perez-Tedesca, ki se mu je pridružil Maurizio Marchesich, doma iz Loga; Maurizio je na podstrešju našel star bandoneon in svoje znanje harmonike zelo uspešno prenesel na tipični južnoameriški instrument. Violinist skupine je imenitni koncertni mojster orkestra tržaškega gledališča Verdi Stefano Furini, ki je že večkrat dokazal svojo vsestransko glasbeno nadarjenost, kontrabasist pa Angelo Colagrossi, po rodu iz Moliseja; v Trstu biva že četrto stoletje in se je udomačil do take mere, da na svojem instrumentu, pa tudi na klavirju ali na harmoniki, zna po potrebi igrati tudi slovenske viže. Prva pianistka sestava je bila Carla Agostinello, njej je sledil Corrado Gulin, ki ga je lani zamenjal Alberto Boischio. Trije člani - violinist, tolkalec in kontrabasist - so zaposleni v opernem gledališču Verdi, Marchesich uspešno poučuje harmoniko na slovenski srednji šoli Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Ivanu, pianist pa pretežno deluje v Padovi, zato je čas za vaje in nastope zelo omejen, poletne počitnice pa so lepa priložnost za muziciranje, in to na zelo visokem nivoju. Leta 2004 je kvintet opravil daljšo koncertno turnejo na Balkanu, od Hrvaške preko Bosne in Hercegovine ter Srbije in Črne gore do Albanije, naslednje leto se je udeležil svetovnega prvenstva v sami domovini tanga, odmeven uspeh je požel tako v Buenos Airesu kot v Cordobi. Lani je turneja zaobjela kar tri južnoameriške države - Argentino, Uruguay in Brazilijo, letos pa so se mojstri prvič podali v ZDA, kjer so nastopili na prestižnem Chicago Tango Festivalu. Turneja je potekala od 23. do 30. avgusta ob podpori italijanskega Kulturnega instituta, De-

že FJK in Združenja italijanskih pokrajin, ki mu v naši deželi predseduje Maria Teresa Basa Poropat. Gostovanje je obenem spadalo v niz dogodkov, ki vključuje svetovno znane ansamble in mojstre kot orkester Chicago Symphony z Riccardom Mutijem in Filharmonični orkester milanske Scale z Riccardom Chaillyem.

Glasbeniki so se vrnili polni pozitivnih vtisov, ki smo jih strnili v križnem pogovoru.

Maurizio Marchesich: Vtisi so seveda zelo pozitivni, zadoščen je na višku, v zadnjih

letih na turnejah žanjemo sadove dvanajstletnega dela. Po južnoameriških turnejah smo se v ZDA podali nekoliko zaskrbljeni misleč, da bomo tam našli mnogo bolj hladno občinstvo, toda doživeli smo presenečenje: kljub temu, da je Severna Amerika čisto drugačen svet, vse zgleda bolj veliko in tuje, je glasba znova dokazala, da lahko povezuje in gane različne svetove in ljudi. Res je v zadnjih desetletjih v ZDA španščina postala drugi jezik, mogoče je južnoameriških priseljencev, tudi severni Američani pa so se izkazali nesluteno topli, užitekarski, veseli in so ob naši glasbi utrpali z dušo.

Stefano Furini: Dokazali smo, da tango ni samo plesna glasba, temveč samostojna koncertna zvrst, ki sloni predvsem na skladbah Astorja Piazzolle, repertoar pa stalno bogatimo s sorodnimi avtorji, marsikaj je za nas napisal tudi naš tolkalec Fabian. TriesTango mi pomeni glasbeno dimenzijo, kjer lahko prosto poustvarjam v družbi odličnih kolegov in prijateljev.

Fabian Perez Tedesco: Neverjetno je bilo igrati pred ogromno množico, nastopili smo na štirih različnih prizoriščih: Preston Bradley Hall v Chicago Cultural Center, Palmer Hilton House, v hotelu, kjer je svoje posle opravljal Al Capone, v Navy Pier, ter v Millenium Park, ki ima petdesettisoč sedežev; občinstvo je bilo nad našim igranjem navdušeno, mnogi enostavno ganjeni.

Alberto Boischio: Chicago je ogromno mesto z devetimi milijoni prebivalcev, komaj smo dohajali hitri ritem ameriške organizacije, turneja je bila nasičena z vajami in nastopi, poleg nas so na festivalu nastopile tudi srednje in južnoameriške skupine, igrali smo tako na koncertih kot na Milongah, kjer je bila naša glasba podlaga za ples - uživali smo mi, pa tudi občinstvo.

Angelo Colagrossi: Res škoda, da je čas za TriesTango zaradi različnih delovnih obveznosti omejen: za prihodnje leto smo dobili vabilo na tunejo, ki naj bi zaobjela Severno in Južno Ameriko ter Južno Korejo, toda še ne vemo, če bomo lahko načrt v celoti izpeljali. S takih turnej se vračam izčrpan, toda poln zadoščenja in novega poustvarjalnega elana.

Katja Kralj

PJONGJANG - Končno se obeta mirovna pogodba po korejski vojni (1950-1953)

Voditelja Korej ob koncu vrha podpisala izjavo o miru

Mirovno pogodbo bi morale podpisati še ZDA in Kitajska - Kim Jong Il. in Roh Moo Hyun sta se dogovorila o obsežnem sodelovanju

PJONGJANG - Voditelj Severne in Južne Koreje, Kim Jong Il in Roh Moo Hyun, sta včeraj ob sklepu tri-dnevnega vrha v severnokorejski prestolnici Pjongjang podpisala skupno izjavo v osmih točkah, s katero sta se zavezala, da si bosta prizadevala za mir in blaginjo na Korejskem polotoku. »Jug in sever delita skupno vizijo, na podlagi katere je potrebno končati sedanjo situacijo premirja in vzpostaviti sistem trajnega miru,« sta med drugim zapisala Roh in Kim, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

Obenem v izjavi pozivata k sklici vrha »treh ali štirih držav«, na katerem bi formalno razglasili konec korejske vojne, ki je trajala med letoma 1950 in 1953. Državi sta namreč mednarodnopravno še vedno v vojni, ker še nista podpisali mirovnega sporazuma. Kot ob tem še poroča agencija AFP, so se v korejski vojni borile tudi ZDA in Kitajska, kar pomeni, da so njihovi podpisi potrebni za njeno formalno končanje.

V skupni izjavi sta se Pjongjang in Seul zavezala, da si bosta z dialogom in pogajanjem prizadevala za omilitve vojaških napetosti in reševanje sporov ter zagotovila mir na Korejskem polotoku. Državi si bosta prizadevali za medsebojno spoštovanje in zaupanje, da bi presegli razlike v ideologiji in sistemih.

Severna in Južna Koreja nameravata razširiti gospodarsko sodelovanje s ciljem uravnoteženega razvoja in napredka. V ta namen bosta na območju severnokorejskega mesta Haeju vzpostavili gospodarsko cono, voditelja pa sta se dogovorila tudi za vzpostavitev redne železniške povezave za tovarni promet. Dogovorila sta se tudi za odprtje zračnega koridorja med Seulom in najvišjo severnokorejsko goro Paektu, ki je sveti kraj vsem Korejcem, poroča ameriška tiskovna agencija AP. S tem bodo omogočili obiskovanje te gore tudi Južnokorejcem z letalskimi turami.

Državi bosta med drugim sodelovali pri vprašanih zgodovine, jezika, izobraževanja, tehnologije, kulture in družbe, prizadevali pa si bosta še za humanitarno sodelovanje in pogostejša srečanja družin, ki so ločene od korejske vojne.

Vrhunsko srečanje voditelja obeh Korej se je začelo v torek, ko Kim in Roh sicer nista imela pogovorov, je pa Roh peš prečkal demilitarizirano območje med Korejama, ki državi deli že

več kot pol stoletja. To je bilo prvič, da je kak korejski voditelj peš prečkal močno zastraženo mejo, s tem pa simbolno izrazil odločenost za vzpostavitev trajnega miru na Korejskem polotoku.

Kim in Roh sta imela prve vsebinske pogovore v sredo, ko sta govorila o vzpodbujanju miru na Korejskem polotoku in o gospodarskem sodelovanju. Roh je pogovore označil kot »iskrene in pristne«, a povedal, da sta se glede nekaterih vprašanj razhajala. Pojasnil je, da Kim »ni bil zadovoljen s tempom, s katerim je Južna Koreja pristala na uresničevanje nekaterih ukrepov« v okviru pogajanj o severnokorejskem jedrskem programu.

Do mirovne izjave voditeljev obeh Korej je prišlo takoj potem, ko so se v Pekingu uspešno zaključili šeststranski pogovori o spornem severnokorejskem jedrskem programu. Pjongjang je pristal na zaprtje vseh svojih jedrskih objektov. Poleg obeh Korej so se pogovorov udeležili Kitajska, Japonska, Rusija in ZDA. (STA)

Roh Moo Hyun in Kim Jong Il ob podpisu mirovne izjave

ANSA

ZDA - Javnomnejske raziskave pred primarnimi volitvami

Hillary Clinton krepko vodi med demokratskimi kandidati

WASHINGTON - Ameriška predsedniška kandidatka, senatorka Hillary Clinton je okrepila prednost pred ostalimi tekmeci, s katerimi se bori za nominacijo Demokratske stranke za kandidacijo na predsedniških volitvah prihodnje leto. Kot razkriva v sredo objavljena javnomnenjska raziskava časnika Washington Post in televizije ABC News, je prvič več kot 50 odstotkov oziroma 53 odstotkov vprašanih dejalo, da bi podprli Clintonovo, če bi bile primarne volitve sedaj. Njen tekmelec, senator Barack Obama, po tej raziskavi lahko računa na 20-odstotno podporo. Na tretje mesto se je uvrstil John Edwards, za katerega bi glasovalo 13 odstotkov vprašanih, medtem ko nihče od preostalih tekmecev ni zbral več kot tri odstotke podpore. Anketo so izvedli konec septembra med 1114 odraslimi, od katerih jih je bilo 592 simpatizerjev demokratov.

HILLARY CLINTON

Clintonova se po včeraj objavljeni anketi ameriške tiskovne agencije AP v dvoboju z Obama dobro obnese tudi med temnopoltimi volivci, ki predstavljajo samo deset odstotkov ameriškega volilnega telesa, vendar večinoma glasujejo za demokrate. Za Obama bi v tem trenutku glasovalo 40 odstotkov temnopoltih, za Clintonovo pa 38 odstotkov. Clintonova vodi pri temnopoltih ženskah v razmerju 47 odstotkov proti 37, med temnopoltimi moškimi pa je

bolj priljubljen Obama v razmerju 44 proti 28 odstotkom. Med belimi volivci bi se 35 odstotkov demokratov odločilo za Clintonovo, 18 pa za Obama, med vsemi demokrati skupaj pa vodi Clintonova s 35 odstotki proti 23.

Raziskava, ki sta jo Washington Post in ABC News objavila včeraj, pa je pokazala, da bi Clintonova, če bi bile predsedniške volitve sedaj, premagala republikanca Rudolpha Guiliani. Po izsledkih raziskave bi Clintonova, ki je favoritka za demokratsko nominacijo za demokratsko predsedniško kandidacijo, zbrala 51-odstotno podporo, medtem ko bi nekdanjega newyorškega župana podprlo 43 volivcev. Raziskava je tudi pokazala, da bi po mnenju dveh tretjin vprašanih Clintonova popeljala državo v drugo smer kot njen soprog Bill Clinton, ki je ZDA kot predsednik vodil osem let (1992-2000). (STA)

MJANMAR Hunta za pogovore z opozicijo

YANGON - Vodja mjanmarske vojaške hunte je sporočil, da je pripravljen začeti neposredne pogovore o spravi z voditeljico prodemokratske opozicije in Nobelovo nagrajenko za mir Aung San Suu Kyi, a pod dvema pogoje: če se bo Suu Kyijeva pred tem odpovedala svojim taktikam »konfrontacije« in če bodo zahodne države preklele sankcije proti Mjanmaru.

To je general Than Shwe - vodja Državnega sveta za mir in razvoj, kot se je poimenovala hunta - sporočil v sredo zvečer v govoru na državni televiziji. General naj bi sicer po navedbah televizije tako svojo ponudbo kot tudi pogoje predstavil že na torkovem srečanju s posebnim odposlancem ZN za Mjanmar Ibrahimom Gambarjem. (STA)

KONGO - Poleg 19 ljudi na krovu je umrlo 5 stanovalcev uničenih hiš

V Kinšasi strmoglavilo letalo, najmanj 24 mrtvih

KINŠASA - V stanovanjski četrti prestolnice DR Kongo Kinšasa je včeraj strmoglavilo tovorno letalo z 19 ljudmi na krovu. V nesreči je umrlo vseh 14 potnikov in pet članov posadke na letalu, na tleh pa naj bi po prvih podatkih umrlo najmanj pet ljudi. »Ni preživelih. Letalo je bilo v požaru popolnoma uničeno. Število mrtvih v poslopjih, na katera je padlo letalo, še ni znano,« je povedal policijski komisar s kraja dogodka. Policijski načelnik Alexis Dekikobo pa je dejal, da je v četrti več uničenih hiš v plamenih in da je v ruševinah videl pet trupel, med njimi tudi dojenčka.

Letalo antonov 26 zasebne letalske družbe iz Dr Kongo, Africa One, je padel na poslopja v priljubljeni četrti Masina blizu letališča, je povedal minister za človekoljubne zadeve Jean-Claude Muyambo, o številu žrtev pa ni govoril. Po navedbah prič je letalo, ki je vzletelo z letališča proti nekemu kraju v osrednjem delu države, padlo na več kot deset hiš in nato zagorelo. (STA)

Rep gorečega letala takoj po strmogavljenju

ANSA

JUŽNA AFRIKA - Po sredini nesreči

Uspešno reševanje rudarjev izpod zemlje

JOHANNESBURG - V rudniku zlata v Južnoafriški republiki so po zadnjih sinočnih podatkih doslej rešili 2500 rudarjev, okoli 700 rudarjev pa je še vedno ujetih približno dva kilometra pod zemljo, poroča nemška tiskovna agencija dpa.

Kot je povedala tiskovna predstavica rudnika Amelia Soares, nihče od rudarjev ni bil ranjen, čeprav so v rudniku preživeli več kot 24 ur, je pa nastala ogromna škoda na železni konstrukciji in kablilih.

Nesreča se je zgodila, ko je v sredo dopoldne po lokalnem času zlomljena hidravlična cev poškodovala električne kable dvigala, zaradi česar je bil po besedah Grahama Briggsa, direktorja rudnika podjetja Harmony Gold, rudarjem onemogočen običajen izhod iz rudnika.

Uprava rudnika je sicer prepričana, da bodo vse rudarje uspeli rešiti do danes. (STA)

Rešeni rudar vriska od veselja

PODGORA - Predsednik krajevnega sveta opozarja na izpodjedanje brega

Naj se obnovi porušeni jez Soča ne potrebuje novih pregrad

Bandelj svetuje politikom, naj se s kajakom odpravijo od državne meje do Podgore

Vodni tok je pod podgorsko »pašerelo« odvalil iz betonskega ogrodka kamnite bloke

BUMBACA

ŠTANDREŽ - Moretton o jezu pri Pevmi

Načrtovalcev ni

Med ogledom saniranega brega ga je spremljal Špacapan

Moretton s Špacapanom, z Romolijem in Brescia

BUMBACA

Načrtovanje novega jezu na Soči med Pevmo in Štmavrom je po besedah podpredsednika deželne vlade Gianfranca Morettona komaj v začetni fazi. »Ugotoviti bo treba funkcionalne učinke morebitne izgradnje nove rečne pregrade in preveriti njen vpliv na okolje,« je včeraj razložil Moretton, ki ni pojasnil, ali bo za pripravo načrta pristojen konzorcij za bonifikacijo posoške ravnine, sicer pa je povedal, da bo treba načrtovalce šele določiti.

Moretton je na vprašanje o novem jezu nad Pevmo odgovoril, potem ko si je v spremstvu deželnega odbornika Mirka Špacapana, goriškega župana Ettoreja Romolija in občinskega odbornika Francesca Del Sordija ogledal sanirani soški breg pri Štandrežu. Deželnega podpredsednika je spremljalo tudi osebje civilne zaščite, ki je poseg opravilo. Sanacija brega, za katero se je poleg Špacapana zavzemal predsednik štandreskega okrožnega sveta Marjan Brescia, se je pričela decembra lani, po prekinitvi zaradi pomladanskega visokega vodostaja pa so se dela zaključila konec avgusta.

Po ogledu brega se je Moretton v štandreški gostilni Turri srečal s Slovensko skupnostjo, prisotna pa sta bila tudi občinski svetnik Marjetice Marco Rota in član marjetičinega občinskega vodstva Luigi Capogrosso Sansone. Srečanje je uvedel Špacapan; gostu sta nato ob prisotnosti članov stranke in predsednika okrožnega sveta iz Podgore Walterja Bandlja izrekla dobrodošlico domači predsednik Brescia in občinski svetnik Bo-

židar Tabaj, ki sta opozorila na potrebo po prekvalifikaciji vasi in izgradnji novih parkirišč. Moretton je zagotovil, da je sklep s financiranjem prekvalifikacijskega posega že nared, odobren pa naj bi bil po 14. oktobru, ko bodo potekale volitve za Demokratsko stranko. Deželni podpredsednik je kot znano kandidat za deželnega tajnika nove stranke, Slovenska skupnost pa ga podpira z listo »Slovenci za Morettona«. Deželni podpredsednik se je vnaprej zahvalil slovenskim volivcem, ki ga bodo podprli, ob tem pa je spomnil na politično bitko, ki jo je skupaj s Špacapnom vodil, da bi bila Slovenska skupnost na podlagi novega deželnega volilnega zakona zastopana v deželnem svetu. Moretton je spregovoril tudi o pomanjkanju vode v poletnih mesecih na Soči pri Štandrežu, pri tem pa je pojasnil, da je prišlo do dogovora z upravitelji štandreškega jezu, ki naj bi v prihodnosti čez zapornice spuščali od 2,8 do 4 kubičnih metrov vode na sekundo.

V zvezi s Sočo je deželnega podpredsednika nagovorila tudi pokrajinska odbornica Mara Černic, ki je izrazila odločno nasprotovanje izgradnji novega jezu med Pevmo in Štmavrom. »Preden se odločimo za poseg v naravno okolje, ki je vreden 18 milijonov evrov, je nujno se pogovoriti s Slovenijo,« je poudarila Černičeva. Po njenih besedah je potrebno vzpostaviti tvoren dialog s slovensko stranjo ne samo glede jezu in nihanja vodostaja, ki ga povzroča solkanska hidroelektrarna, temveč tudi za številne druge okoljske problematike. (dr)

»Nova rečna pregrada med Pevmo in Štmavrom? Veliko bolje bi bilo, da bi popravili na pol porušeni jez pri Podgori.« Predsednik podgorskega okrožnega sveta Walter Bandelj je prepričan, da bi bila izgradnja novega jezu nad Pevmo povsem nesmiselna iz okoljskega kot tudi iz finančnega vidika. »Z novim jezom nad Pevmo bi uničili zadnji predel Soče, ki je ohranil naravno podobo,« poudarja Bandelj in opozarja, da bi izgradnja novega jezu stala vsaj 18 milijonov evrov. »Z veliko nižjimi stroški, morda že z enim milijonom evrov, bi lahko popravili jez pri Podgori, ki ga je voda na pol porušila leta 1988, njegove ostaline pa danes nevarno usmerjajo vodni tok proti desnemu bregu Soče,« opozarja Bandelj. Po njegovih besedah bi s popravilom podgorskega jezu nastalo akumulacijsko jezero, ki bi imelo dovolj vode za potrebe konzorcija za bonifikacijo posoške ravnine, to pa je še en dokaz, da bi bila povsem nepotrebna izgradnja nove rečne pregrade nad Pevmo. Bandelj se spominja, da je svojčas podgorsko akumulacijsko jezero segalo skoraj do stopnic spomenika padlim v narodnoosvobodilnem boju, vendar za stanovalce sosednjih hiš ni bilo nobene nevarnosti. Ob večjih nalih je voda tekla čez takratni jez, dokler se le-te zaradi dotrajanosti ni porušil.

Bandelj je ob tem pojasnil, da je pred nedavnim skupaj z deželnim svetnikom Slovenske skupnosti Mirkom Špacapanom

že opozoril na težave zaradi izpodjedanja brega pri Podgori, zatem pa je tehnik goriškega urada za javna dela dežele Furlanije-Julijske krajine Mauro Bordin ocenil, da ni nikakršne nevarnosti za stanovalce hiš na desnem bregu Soče. Ne glede na Bordinove ugotovitve sta po Bandljevem mnenju obnova porušenega jezu oz. odstranitev njegovih ostalin nujna, saj je Soča v zadnjih mesecih naplavila pod breg veliko zemlje, zato pa se ob poplavnih valih gladina vode nevarno približuje hišam.

Potem ko se je stari podgorski jez porušil, so morali zgraditi cementno pregrado pod "pašerelo", ki bi ji drugače premočen tok poškodoval temelje. Cementna struktura rečne pregrade je po besedah Bandlja dovolj močna, sicer pa je voda ob lanskih nalih odvalila kamenje, ki je bilo postavljeno med betonskim ogrudjem. V rečni pregradi so se tako ustvarile luknje, v katerih ob znižanju vodostaja ostanejo ujete ribe. Da bi bilo treba pregrado popraviti, je opozoril neznanec, ki je rečno pregrado opremil z napisom »Cimitero ittico« (Ribje pokopališče). O cementni pregradi so se kritično izrekli tudi kajakaši, ki so opozorili, da na njej ni primerne prehoda za plovila, sploh pa Bandelj poziva politike, naj s kajakom ali raftom preplujejo Sočo od državne meje do Podgore. S plovbo po tem območju bi namreč takoj razumeli, da je predel med Štmavrom in Pevmo potreben zaščite, predel pri Podgori pa sanacije in ureditve. (dr)

GORICA - Brussa o Demokratski stranki

Na deželni ravni navija za uveljavitev zmernih sil

Ustanovitev Demokratske stranke je po mnenju deželnega svetnika Marjetice Franca Brusse zgodovinski dogodek, ki mu javnost in sploh sredstva javnega obveščanja namenijo premalo pozornosti. »Prvič v povojni Italiji se bosta dve stranki združili v eno, ob tem pa bodo k nastanku novega političnega subjekta prispevali tudi državljani,« poudarja Brussa, ki je včeraj v Gorici skupaj s pokrajinsko odbornico Saro Vito in z goriškim občinskim svetnikom Giuliom Mosettijem predstavil kandidaturo Gianfranca Morettona za deželnega tajnika nove stranke. »Seveda se prepoznavamo tudi v ostalih treh kandidatih, ki kandidirajo za deželnega tajnika, vendar smo prepričani, da je Moretton najboljša izbira, saj predstavlja zmerne sile znotraj nastajajoče Demokratske stranke,« ugotavlja Brussa in pojasnjuje, da za državno tajništvo stranke podpirajo kandidaturo Walterja Veltroinija. Brussa je prepričan, da bo na državni ravni zmagal prav rimski žu-

FRANCO BRUSSA

BUMBACA

pan, na pokrajinski pa pričakuje uspeh Levega demokrata. Ob izvolitvi dveh predstavnikov levih sil deželni svetnik meni, da bi novemu političnemu subjektu na deželni ravni najbolj koristila uveljavitev zmernega Morettona.

Ob Brussi kandidirajo na Morettonovi listi Roberta Demartin, Giulio Mosetti, Paola Benes, Michele Luisa, Gianna Grinover, Roberto Fontanot, Sara Vito, Paolo Frittitta, Fiorella Bucchieri, Paolo Bressan, Caterina Bordon, Franco Carraro in Irene Blasizza. (dr)

SOLKAN - Jez

»Soča je državna stvar«

VLADIMIR
GABRIJELČIČ

ARHIV

»Glede na mednarodni dogovor, ki sta ga sklenili državi Italija in tedanja Jugoslavija, smo dolžni 24 ur dnevno spuščati minimalno 12,5 kubičnih metrov vode iz jezu v Solkanu. Ko je pretok Soče manjši, je lahko spuščamo tudi manj. Tega se držimo. Naše nihanje pretoka vode ni prepovedano, saj obratujemo tako kot vse hidroelektrarne,« zatrjuje direktor podjetja Soške elektrarne Nova Gorica, Vladimir Gabrijelčič, in tako odgovarja na vprašanje, ali so goriški očitki glede prevelikega nihanja pretoka vode upravičeni do te mere, da opravičujejo izgradnjo novega jezu na Soči pri Pevmi in akumulacijsko jezero.

»Italijani potrebujejo okoli 8,5 kubičnega metra pretoka vode na sekundo za namakanje, kubični meter za pitno vodo in štiri za vzdrževanje biološkega minimuma na Soči. To vse skupaj znaša 13,5 kubičnih metrov vode. Namakanje ne bi smelo predstavljati problema, vendar se 4 kubični metri neke po razgubijo. To verjetno nastane zaradi razlike pri meritvah,« pojasnjuje Gabrijelčič. »Izgradnji novega jezu in akumulacijskega jezera na goriški strani ne moremo nasprotovati, obratovanja solkanske hidroelektrarne pa le-to ne bi oviralo, saj je do meje še dovoljšen del vodnega padca neizkoriščen,« pojasnjuje direktor Soških elektrarn Nova Gorica, družbe, ki je last Holdinga Slovenske elektrarne, ta pa je v državi lasti. Iz tega vidika Gabrijelčič tudi komentira izjavo predsednika goriške pokrajine Enrica Gherghette, v kateri je le-ta pred dnevi dejal, da se mu zdi bolje nekaj denarja vložiti v podjetje Soške elektrarne kot pa vložiti 20 milijonov evrov v izgradnjo novega jezu ter kot morebitni solastniki slovenskega holdinga vplivati na dogovarjanje glede količine izpuščene vode. »To je stvar države. Zaenkrat imamo koncesijo za izkoriščanje dela Soče in posameznih pritokov, ta pa natančno določa, kaj smemo in kaj ne. Ostalo je stvar dogovarjanja med državama. A četudi bi Italijani vložili denar, količine vode v Soči to ne bi spremenilo!« komentira Gherghettovo izjavo Gabrijelčič, ki je obenem tudi predsednik Kajak kluba Soške elektrarne. Zato smo ga poprosili še za mnenje, koliko bi poseg na goriški strani vplival na kajakaško progoin brzice v Solkanu. »Če bi umirjena voda segala do meje, ne bi bilo težav. Če pa bi segala višje na našo stran, potem bi nastale, a menim, da do tega ne bi prišlo, saj je od konca kajakaške proge do meje še 800 metrov,« pojasnjuje Gabrijelčič.

Sorodnega mnenja je tajnik omenjenega kajakaškega kluba, Branko Brežigar, ki opozarja, da bodo solkanske brzice uničene, če se bo zajezena voda umirila že v Solkanu. Obenem pa meni, da bi do tega prišlo le v primeru, če bi bil v načrtovanem akumulacijskem jezeru zelo visok nivo vode. (km)

GORICA - O južni in bohinjski progi na sedežu Fundacije Goriške hranilnice

Železna cesta prinesla razvoj in zbližala narode

Bogato in privlačno razstavo s trijezičnimi podnapisi so posvetili spominu Marka Waltritscha

Množica na sinočnjem odprtju (levo), med eksponati tudi svetila, ki so jih uporabljali železničarji (desno)

BUMBACA

GORICA - Ukinitev proste cone

Na pomoč kličejo politiko

Ukinitev prostoconskega goriva s prvim januarjem prihodnjega leta bodo občutili predvsem vozniki, pa čeprav bodo še naprej uživali ugodnosti goriva po deželni ceni. Redna cena za deset litrov bencina znaša danes v povprečju 13,40 evrov, po sedanjih deželnih cenah bodo Goričani za deset litrov odšteli približno 10,90 evrov, v režimu proste cone pa jih je ista količina goriva stala 7,74 evrov. Naj za primerjavo navedemo še ceno neosvinčenega goriva v Sloveniji, ki znaša danes okrog 10 evrov za deset litrov 95-oktanskega bencina; slovensko gorivo je torej cenejše od deželnega. Če bo to še veljalo po prvem januarju, bo znano ob novem letu.

Kot je bilo pričakovati, vest o dokončni ukinitvi proste cone za tekoča goriva vznemirja goriško javnost. Trgovinska zbornica je sklicala za ponedeljek delovno omizje, na katerem bodo vzele v pretes učinek ukinitve in finančnega zakona za goriško gospodarstvo. K omizju so povabili ministrska podtajni-

ka Ettoreja Rosata in Miloša Budina, parlamentarce in deželne svetnike iz goriške pokrajine, Illyjevo odbornico Michelo Del Piero, predsednika pokrajine Enrica Gherghetto ter župana Gorice in Trziča Ettoreja Romolija in Gianfranca Pizzolitta ter še stanovske in sindikalne organizacije. Da predstavlja dokončna ukinitve proste cone hudo udarec za goriško prebivalstvo in tukajšnja podjetja, trdi tudi goriška zveza industrijcev. V njenem imenu predsednik Gianfranco Gutty poziva, da »je treba napeti vse sile in pritisniti na politiko za ublažitev posledic ukinitve, obenem pa je tudi potrebno razmišljati pozitivno in izkoristiti priložnosti novih razmer«. Gutty dodaja, da vest sicer ni udarila kot strela sredi jasnine, saj se je bitka za ohranitev proste cone začela že pred enim letom, »ukrep italijanskega finančnega zakona pa anticipira uradni dokument, ki še ni prišel iz Bruslja«. Za Guttyja bosta najbolj oškodovana avtoprevozniki sektor in kupna moč Goričanov.

Letos mineva 150 let od prihoda železnice na Primorsko. Leta 1857 je namreč po južni železnici prisopihal prvi vlak z Dunaja v Trst, tri leta kasneje pa je železna cesta preko Nabrežine dosegla Gorico. Lani je Gorica proslavila stoletnico še ene prometne pridobitve, bohinjske proge, ki je s svojo drzno zasnovo dodatno skrajšala pot med Avstrijo in morjem. Tudi zakotnim krajem je prinesla nekaj svežine in življenjskega naboja, prinesla je nove možnosti za gospodarski in družbeni razvoj. Železnica je torej povežala oddaljene kraje in predstavljala revolucijo v prevozi, predvsem pa je zbližala ljudi in narode. Gradnja železniških prog je sicer zahtevala krepke posege v naravo in vendar je s svojim romantičnim sopihanjem vlak predstavljal obogatitev in dodaten okras za krajino, česar ne moremo trditvi za druge oblike gradenj, ki smo jim danes priča.

Poldrugo stoletje povezanosti posoškega mesta z železniškimi tiri so v Gorici počastili z razstavo, ki so jo sinoči odprli na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v ulici Carducci oz. Gosposki ulici. Posvetili so jo spominu Marka Waltritscha in Cesareja Qualita, sestavnima članoma raziskovalnega jedra, ki je pred več desetletji sprožilo zanimanje za bohinjsko železnico. Iz njunih prizadevanj je pred leti nastala knjiga »Transalpi-na: tir za tri narode«, pa tudi sedanja razstava, kar je sinoči izpostavil Alessandro Puhali iz centra za turistične študije Giorgio Vallussi. Puhali je med drugim še poudaril, da je vlak tudi danes privilegirana vez med evrop-

skim zahodom in vsestransko živahnim vzhodom.

Razstava je postavljena v nanovo urejenih prostorih Fundacije, v nekdanji zastavljalnici in nato banki, ki je starejšim znana tudi pod imenom Mont. Bogata je in privlačna. Prostor so polni dragocenega zgodovinskega gradiva, ki je na voljo obiskovalcu, da si ustvari jasnejšo sliko o načrtovanju in izgradnji, pa tudi o vlogi, ki jo je železnica odigrala pri razvoju Gorice in njenega zaledja. Na razstavnih panojih in vitrinah, opremljenih s podnapisi v italijanskem, slovenskem in nemškem jeziku, so izpostavljene fotografije, risbe, načrti, turistični vodiči, lepaki ter še marsikaj dragocenega in redko prikazanega, kar priča o hrepenenju človeka po spoznavanju novega ter o njegovi genialnosti in sposobnosti snovanja veličastnih del, kar železnice vsekakor so. Naj pomislimo le na znameniti kamniti most v Solkanu, na mostove in tunele v Soški dolini, na drzno speljano progo po Krasu, pa še na veličastni viadukt pri Borovnici, ki je krasil južno železnico.

Sinočnje odprtje je priklicalo številne ljudi. Pozdrav prisotnim sta izrekla župan Ettore Romoli in predsednik Fundacije Goriške hranilnice Franco Obizzi, razstavo sta predstavila Marino De Grassi in Alessandro Puhali, o publikaciji, ki jo spremlja, pa je spregovorila Marina Bressan. Na ogled bo do 6. januarja, in sicer ob sredah, četrtek in petkih med 15. in 19. uro, ob sobotah in praznikih pa med 10. in 13. ter med 15. in 19. uro.

Vili Prinčič

ŠEMPETER

Žiberna državni sekretar

DARKO ŽIBERNA

FOTO K.M.

Šempetrski bolnišnici se v kratkem obeta nov direktor. Darko Žiberna, ki je to funkcijo doslej opravljal, je bil namreč na včerajšnji seji vlade imenovan za državnega sekretarja na ministrstvu za zdravje. Žiberna bo novo funkcijo prevzel sredi oktobra. Glede na okoliščino, da je bil med akterji čezmejnega sodelovanja na področju zdravstva, se lahko le-temu odpirajo sedaj nove perspektive.

»Doslej sem bil o sklepu vlade obveščen le s telefonskim klicem, sklepa še nisem prejel,« je včeraj, nekaj ur po vladni odločitvi, povedal Žiberna, ki pojasnjuje, da bo novo delovno mesto »zahtevalo celega človeka in da zato zapušča direktorsko mesto bolnišnice. «Sicer se zavedam, da gre le za leto dni. Potem bodo namreč ponovno državnozbornske volitve. Z veseljem pa bom še vedno obdržal tudi stike s šempetrsko bolnišnico, vsaj še s področja stroke,« pojasnjuje Žiberna. Ministrica za zdravje Zofija Mazej Kukovič je včeraj pojasnila, da se je za Žiberno odločila zato, »ker je to oseba, ki ima dolgoletne izkušnje iz medicine in tudi dolgoletne izkušnje iz vodenja«.

V šempetrski bolnišnici bodo torej v kratkem sprožili postopek za imenovanje novega direktorja. Žiberna bo najprej svet zavoda bolnišnice na redni seji, ki naj bi bila sklicana v največ štirinajstih dnevih, seznanil s svojim novim delovnim mestom, svet zavoda pa bo nato najprej imenoval vršilca dolžnosti direktorja.

Darko Žiberna, ki je po izobrazbi kirurg, je direktor šempetrske bolnišnice od leta 1997. Novi državni sekretar je zadnji dve leti tudi predsednik Združenja direktorjev slovenskih bolnišnic in podpredsednik Odbora bolnišnic pri Združenju zdravstvenih zavodov Slovenije. V mandatu sedenja je vlade je bil član odbora za reforme, kjer je sooblikoval predloge za izboljšave slovenskega zdravstvenega sistema. (km)

ZAGRAJ-REDIPULJA - Žrtvi nesreče na poslednji poti

Ganljivo slovo

Velika prizadetost med goriškimi gasilci zaradi Brescianijeve smrti

Krsto so prevažali kolegi umrlega z gasilskim vozilom

BUMBACA

Ganljivo je bilo včerajšnje slovo od 46-letnega Renata Brescianija, ki so ga na poslednjo pot pospremili svojci in znanci, predvsem pa številni kolegi goriškega poveljstva gasilcev. Na svojem sedežu v ulici Diacono v Gorici so dopoldne uredili mrtvaško vežo za kolego krsto, ki so jo ob odhodu v Zagraj svečano in prizadeto pozdravili. Pogrebni obred je zgodaj popoldne v cerkvi v Zagraju opravil župnik Giovanni Sponton, nakar so krsto posa-

dili na gasilsko vozilo in jo v dolgem sprevodu odpeljali na krajevno pokopališče. Med obredom je slabost dvakrat obšla ženo umrlega Brescianija, ki je izgubil življenje v ponedeljkovi prometni nesreči pri kraju San Pier d'Isenzo. V njej je tragično umrl tudi 70-letni kolesar, upokojeni Ottone Faggionato, od katerega so se žena Milka in hči Tamara ter mnogi krajani poslovili včeraj v cerkvi sv. Jakoba apostola v Redipulji.

GORICA - Danes

Inštitut raziskuje in povezuje

Goriški Inštitut za družbeno in versko zgodovino bo danes obeležil 25. obletnico ustanovitve. Celodnevni program bo potekal v palači Attens Petzenstein na Kornu, kjer bo z začetkom ob 9.30 posvet na temo Cerkev, ljudje, spomini - Viri in arhivi za družbeno-versko zgodovino: kriteriji in izkušnje v deželi; uvodni poseg bo imel Pierpaolo Dorsi, sledili si bodo govorniki Claudio Ferlan, Gabriele Angeli, Drago Trpin, Roberto Gherbaz in Cesare Scalon. Ob 16. uri bo okrogla miza na temo Izkušnje goriškega inštituta in odnosi z avstrijskim, slovenskim in italijanskim zgodovinopisjem; uvedel bo Luigi Tavano, predavali pa bodo Karl Heinz Frankl, France Martin Dolinar in Silvano Cavazza. Obeleževanje bo sklenil literarni in glasbeni večer s pridigami in spevi iz Vzhodne Furlanije v obdobju med 18. in 20. stoletjem; nastopila bosta vokalna skupina Euphonia in Giorgio Monte.

NOVA GORICA - Igralništvo

Niso omehčali nasprotovanja

»V zadnjih štirinajstih dneh se je v nekaterih medijih pojavljala informacija, da je Goriško društvo za kakovost bivanja omehčalo svoje nasprotovanje do predvidene širitve igralništva na Goriškem oziroma v Sloveniji. Naše avtentično stališče do tega vprašanja je, da odločno nasprotujemo kakršnikoli širitvi igralništva v Sloveniji,« pojasnjuje predsednica društva Lucija Mozetič. Njena odločna reakcija je posledica pisanja nekaterih medijev, potem ko je Mozetičeva ob zadnjem obisku starejše podpredsednice ameriške družbe Harrah's Entertainment Jan Jones predlagala, naj igralnico, če jo že morejo zgraditi, naredijo v mestu ali pa naj najamejo katerega izmed slovenskih gradov, ga obnovijo in v njem uredijo igralnico za petične goste.

»Od oblasti pričakujemo, da se nemudoma prekinejo vsi postopki v zvezi s spremembo zakona o igrah na srečo. Nepodstojno je, da kateri koli domač ali tuj kapital narekuje spremembo zakonodaje suvereni državi. Razočarani smo nad ravnanjem naših odgovornih državnih uradnikov, ki nam ponujajo igralništvo kot nacionalno prioriteto gospodarskega razvoja. Vse dosedanje študije in analize namreč odpirajo vedno več vprašanj in pomislekov, na katere ni utemeljenih odgovorov. Zgroženi smo, da oblast brezglavo podlega naglici, ki jo narekuje igralniški kapital. Tako razumemo izjavo Jonesove ob zadnjem obisku, da bo Slovenija uredila zakonodajo v korist mega-igralništva do konca tega leta,« je kritična Mozetičeva, ki tudi poziva k podpisu peticije proti širitvi igralništva. (km)

GORICA - Amidei

Jancsóju posebna nagrada

Miklós Jancsó bo v Gorici prejel posebno nagrado za izjemni doprinos k filmski umetnosti. Madžarskemu režiserju jo bo podelilo združenje, ki vsako leto prireja festival za nagrado Sergio Amidei.

Jancsója se drži sloves enega najbolj izvirnih svetovnih filmarjev. Poznan je kot pesnik poražencev, tako posameznikov kot članov družbe. Njegov slog je bistven, njegov svet pa prostran in v njem prevladuje tišina. Rojen je leta 1921. Njegovi filmski prvenci segajo v prva petdeseta leta, njegovi filmi iz šestdesetih let pa so za madžarsko filmsko umetnost prelomni, saj pomenijo začetek prenove, ki jo je zaznamovala represija iz leta 1956 in se navdihujejo pri slogu Michelangel Antonionija.

Jancsó bo 16. oktobra prišel v Gorico, kjer bo gost združenja Amidei, odbornišтва za kulturo pri goriški občini in filmske smeri DAMS pri Videmski univerzi. Za priložnost bodo v goriškem Kinemaxu vrteli triptih njegovih najbolj pomenljivih filmov (Ljudje brez upanja, Zvezde in vojaki ter Molk in krik), ki so ga proslavili v svetu, pa še film »Nekem lámpást adott kezembe az Úr Pesten« iz leta 1999, ki bo prvič prikazan v Italiji.

V CPT-ju 30 Alžircev

V center za nezakonite priseljence CPT v Gradišču so včeraj pripeljali trideset Alžircev, ki so vstopili v Italijo brez potrebnih dokumentov. Priseljenci so z letalom dospeli v Ronke iz Cagliarija. V centru za nezakonite priseljence je trenutno 136 priseljenecv, v centru za azilante pa 112.

Grožnje pojenjale

Potem ko se je uprava HIT-a pred dnevi odločila, da zapre vrata igralnice v Črni gori zaradi groženj in zastraševanja nekaterih gostov nad zaposlenimi, se je po temeljiti preučitvi vseh okoliščin odločila, da konec tedna igralnico ponovno odpre. »K odločitvi so prispevali odziv črnogorskih institucij in jasna zagotovila pristojnih, da je neoporečno delovanje resorta Maestral skupen dolgoročni interes vseh. Ponovno odprtje igralnice v HIT-ovem resortu Maestral v Črni gori pomeni ne le normalizacijo poslovanja in zagotavljanje ustreznih delovnih pogojev ter varnostnih razmer, pač pa odraža tudi primer zelo dobre sodelovanja s črnogorskimi oblastmi,« so sporočili iz HIT-a. (km)

V Šlovrencu o DS

V knjižnici v Šlovrencu bo danes ob 20.30 javno srečanje o Demokratski stranki. Spregovorili bodo Giuseppe Cingolani, Giorgio Brandolin in Alessandro Maran.

Belcijevi dnevi v Pulju

Novinar Arrigo Levi in zgodovinar Raoul Pupo bosta danes ob 18. uri v deželnem avditoriju v Gorici predstavila knjigo Corrada Belcija »Quei giorni di Pola«.

Drevi Papirnati klobuk

V goriškem Kulturnem domu bo drevi ob 20.30 komedija »Il capello di carta«, ki je vključena v sezono združenja Terzo teatro; nastopila bo skupina Linea di confine iz Rima.

Delpinove grafike

V državni knjižnici v Gorici bodo danes ob 18.30 odprli razstavo grafik Daria Delpina; predstavila jih bosta bosta Claudio H. Martelli in Furio De Denaro.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

MARZINI, korzo Italia 89, tel. 0481-531443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

ALLA SALUTE (Fabris), ul. Cosulich 117, tel. 00481-711315.

Kino

GORICA

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Michael Clayton«.

Dvorana 2: 17.00 - 18.45 - 20.15 - 22.10 »Surf's up - I re delle onde«.

Dvorana 3: 17.45 - 20.00 - 22.10 »Cemento armato«.

CORSO Rdeča dvorana: 17.45 - 20.00 - 22.15 »Un'impresa da Dio«.

Modra dvorana: 17.45 - 20.00 - 22.15 »Rush Hour 3 - Missione Parigi«.

Rumena dvorana: 17.45 »28 settimane dopo«; 20.00 - 22.15 »Il buio nell'anima«.

TRŽIČ

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Michael Clayton«.

Dvorana 2: 17.45 »Hairspray - Grasso è bello?«; 20.10 - 22.15 »La ragazza del lago«.

Dvorana 3: 17.30 »I Simpson - Il film«; 20.00 - 22.00 »Cemento armato«.

Dvorana 4: 17.40 - 20.00 - 22.00 »Un'impresa da Dio«.

Dvorana 5: 18.00 - 20.10 - 22.10 »Rush Hour - Missione Parigi«.

NOVA GORICA: 19.00 »Kako se poročiti in ostati samski«; 21.00 »Zlom«.

Šolske vesti

GLASBENA ŠOLA NOVA GORICA

Cankarjeva ulica 8, Nova Gorica (tel. 003865-3351050) organizira pouk električne kitare, ki ga bo izvajal eden najboljših električnih kitaristov v Sloveniji, Robert Piki; informacije in prijave na tajništvo Glasbene šole Nova Gorica do 15. oktobra.

GODBA KRAS iz Doberdoba obvešča, da bo seja s starši, ki želijo vpisati otroke v glasbeno šolo v ponedeljek, 8. oktobra, ob 18. uri v glasbeni sobi v Doberdobu.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE sporoča, da je v teku vpisovanje na večerne tečaje, ki spadajo v okvir Deželnega kataloga permanentnega izobraževanja in so financirani s sredstvi zakona 236/93: slovenščina - osnovna in nadaljevalna stopnja (80 ur), angleščina A2 (72 ur), tečaj informatike priprava na ECDL (72 oziroma 48 ur), nemščina - osnovna oz. nadaljevalna stopnja (80 ur); informacije na tajništvu Zavoda od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro na telefonski številki 0481-81826 ali po elektronski pošti go@sdzpi-irsip.it.

Izleti

DRUŠTVO PROSTOVOLJNIH KRVODAJALCEV IZ SOVODENJ prireja 14. oktobra izlet v Vajont. Vpisovanje ob torkih od 17.30 di 18.30 na sedežu krvodajalcev v Gabrjah, na tel. 0481-882071 (Paolo) ali 329-4006925 (Vincenza).

POHOD NA VETERNIH bo v organi-

zaciji turističnega društva Kal nad Kanalom v soboto, 6. oktobra, med 8. in 16. uro; informacije na tel. 003865-3095034 (Metod Pirih).

Čestitke

ERIK, za 40 let + 1 dan, ti voščita tašča in tast.

Obvestila

KULTURNI DOM NOVA GORICA obvešča, da je za sezono 2007-08 do 10. oktobra v teku vpis za nove abonente; informacije na upravi Kulturnega doma (tel. 003865-3354010).

GORIŠKA SEKCIJA CAI organizira tečaj gorskega pohodništva prve stopnje od 23. oktobra do 25. novembra. Teoričnim lekcijam na sedežu CAI-a v ul. Rossini 2, bo sledil praktični del z gorskimi ekskurzijami; informacije vsak četrtek med 21. in 22. uro na goriškem sedežu ali na tel. 0481-535330 (Benito Zuppel).

KD SKALA GABRJE v sodelovanju s sindikatom upokoјencev SPI-CGIL, VZPI-ANPI Sovodnje in Štandrež vabi v nedeljo, 7. oktobra, ob 9.30 v Gabrje na 9. jesenski pohod Spoznavajmo Kras in na srečanje ob skupnem kosilu članov upokoјencev SPI-CGIL in članov sekcij VZPI-ANPI iz Sovodenj in Štandreža. Po kosilu bo kulturni program z nastopom kitarista Bojana Kureta.

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ v Gorici prireja tečaj sprostilne telovadbe za odrasle v baletni sobi KC Bratuž od 10. oktobra vsako sredo od 18. do 19.30. Tecaj bo vodila Nataša Sirk; informacije in vpisovanje na tel. 0481-531445 od ponedeljka do petka od 09. do 12.30.

KULTURNO ZDRUŽENJE LIPIZER obvešča, da bo v ponedeljek, 8. oktobra, ob 23.45 v prvem in v torek, 9. oktobra, ob 19. uri v drugem sklicanju občni zbor združenja v ul. Don Bosco 91 v Gorici; informacije na tel. 0481-547863 ali 347-9236285.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da je občinski svet sprejel varianto št. 7 k splošnemu občinskemu regulacijskemu načrtu. Sklep bo na razpolago 30 dni (do 13. novembra) na tehničnem uradu županstva v Rimski ulici 30. V navedenem roku (od ponedeljka do petka med 8. in 12. uro, ob sredah med 15. in 17. uro) lahko vsakdo pregleda sklep in ustrezno gradivo ter pisno predloži in naslovi na doberdobskega župana opombe in nasprotovanja.

SEKCIJA VZPI-ANPI DOL JAMLJE prireja tradicionalni partizanski piknik v nedeljo, 14. oktobra, ob 16. uri v gostilni Pahor v Jamljah; informacije in vpisovanje na tel. 0481-419946 (Jordan Semolič) in na tel. 0481-78192 (Joško Vižintin).

TRŽNICA NA LOKVAH s prodajo domačih sirov bo v nedeljo, 7. oktobra; informacije nudi Turistična pisarna Lokve (tel.003865-3074040).

ZBOROVODSKA ŠOLA 2007-08 - vokalna tehnika za zborovodje in korepetitorje (II. stopnja) se bo začela v soboto, 6. oktobra, ob 9. uri v točki ZKD Nova Gorica, Gradnikov brigade 25 pod mentorstvom Franke Žgavec; informacije na tel. 003865-3351850 ali 0038651-673350.

ZDRUŽENJE »CUORE AMICO« bo opravljalo brezplačni pregled količine holesterola in glikemijske stopnje (tešči) v krvi ter krvnega pritiska od 9. do 11. ure v četrtek, 11. oktobra, v prostorih pri občinski palači v Mošu. **ZSKD** prosi včlanjena društva goriške in videmske pokrajine, ki imajo v svojih arhivih (stare in novejšje) LP plošče in kasete, da čimprej posredujejo njihove podatke za objavo v diskografskem zborniku. Fotokopijo naslovnice LP plošče in kasete pošljite po faksu na št. 040-635628 ali po e-mailu trst@zskd.org.

ŠD OLYMPIA vabi na tečaj splošne telesne vzgoje za tretjo mladost vsak četrtek od 15. do 16. ure v telovadnici na drevoredu 20. septembra 85 v Gorici; informacije in vpisovanje med urami vdabe ali na tel. 0481-82087 v jutranjih urah.

Prireditve

GLEDALIŠKI FESTIVAL GORIŠKI GRAD: v Kulturnem domu v Gorici danes, 5. oktobra, ob 20.30 gledališka skupina Linea di confine iz Rima, »Il cappello di carta« Giovannija Clementija; informacije in predprodaja pri knjigarni Antonini (korzo Italia 51/a v Gorici, tel. 0481-30212).

V DEŽELNEM AVDITORIJU v ul. Roma v Gorici bo danes, 5. oktobra, ob 18. uri predstavitev knjige »Quei giorni di Pola« Corrada Belcija (LEG, 2007). Knjigo bosta predstavila Arrigo Levi in Raoul Pupo.

V DRŽAVNI KNJIŽNICI v ul. Mameli v Gorici bo danes, 5. oktobra, ob 18.30 odprtje razstave z naslovom »Dario Delpin - Incisioni 1998-2007«. Razstavo bosta predstavila Claudio H. Martelli in Furio de Denaro.

V KULTURNEM DOMU NOVA GORICA bo danes, 5. oktobra, ob 9. uri in ob 10.45 v okviru tedna otroka gledališka predstava Kekec.

OBČINSKO GLEDALIŠČE V KRMINU obvešča da je v teku potrditev abonmajev za sezono 2007-08 in z 11. oktobrom vpis novih abonmajev. Program »SiparioProsa« se bo začel 8. novembra s predstavo »Sarto per signora« (Georges Feydeau), »SiparioMusica« 22. novembra z glasbeno prireditvijo »La variante di Luneburg fabula in musica« (Milva, Walter Mramor, Franca Drioli in zbor ArsAtelier), »SiparioRagazzi« (vsako nedeljo, ob 16. uri) pa 25. novembra s predstavo »Le storie di Marco Polo«; informacije in vpisovanja v Občinskem gledališču (ul. Sauro 17 v Krminu, tel. 0481-630057).

OBČINSKO GLEDALIŠČE V TRŽIČU obvešča, da je v teku potrditev abonmajev za gledališko in glasbeno sezono 2007-08, s 13. oktobrom pa bo možen vpis novih abonmajev. Gledališki program se bo začel 2. in 3. novembra z uprizoritvijo predstave »Le nozze di Figaro« (Tullio Solenghi), medtem ko bo v glasbeni program uvedel koncert Louis Lortie & Hélène Mercier (klavir) 30. oktobra; informacije in vpisovanja v blagajni Občinskega gledališča v Trziču (korzo del Popolo 20, tel. 0481-790470), pri turistični agenciji Appiani v Gorici, pri Ticketpointu v Trstu in pri ERT-u v Vidmu.

BOLŠJI SEJEM bo v soboto, 6. oktobra, na Bevkovem trgu v Novi Gorici.

DRAMSKI ODESK PD ŠTANDREŽ organizira revijo ljubiteljskih gledaliških skupin: sobota, 6. oktobra, ob 20. uri premierna komedija domačih gledališnikov Boeing Boeing, v ponovitvi v nedeljo, 7. oktobra, ob 17. uri; sledile bodo predstave Lahko noč, mama (28. oktobra ob 17. uri), Zadrega v bolnišnici dr. Egidija Sršena (18. novembra ob 17. uri), Butalci (16. decembra), premierna komedija Primorske zdrahe (26. januarja 2008 ob 20. uri, v abonmajskem programu 27. januarja ob 17. uri). Predstave bodo v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu; informacije in vpis abonmajev tel. 0481-20678 (Božidar Tabaj) in v Katoliški knjigarni v Gorici.

»RISATE A GRADISCA«, niz gledaliških predstav v narečju: v soboto, 6. oktobra, ob 20.45 v dvorani Bergamas v Gradišču gledališka skupina Quei de Scala Santa (TS) »Crepi l'avarizia«. **GLEDALIŠKI FESTIVAL KOMIGO 2007** se bo zaključil s slovensko komedijo Špasteatra iz Mengša »Šzensk.com« v režiji Tijana Zinajčiča v ponedeljek, 8. oktobra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici; informacije in preprodaja vstopnic v uradu Kulturnega doma (ulica Brass 20, tel. 0481-33288).

OBČINA ROMANS prireja za 4. izvedbo niza »Teatro nei luoghi« gostovanje gledališke skupine Teatrino del Rifo s komedijo »Due uomini e un cullo«. Predstava bo v soboto, 6. oktobra, ob 21. uri v avditoriju Galupin v Romansu. Vstop prost.

ODPRTJE 9. FOTO SREČANJA v organizaciji Skupine 75 in ZSKD bo v Kulturnem domu v ul. Brass 20 v Gorici v soboto, 13. oktobra, ob 18.30. Razstavljajo Marko Bezlač (Hrvatska), Andrea Bovo (Italija), Maurizio Frullani (Italija), Ernst Koschuch (Avstrija), Igor Pahor (Italija), Janez Vlachy (Slovenija), skupina Polaser (Italija).

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE NOVA GORICA Sezona 2007-08: 27. decembra (mladinska predstava) Cica v metroju (Raymond Queneau); 3. januarja 2008 Letoviščarji (Maksim Gorki); 6. marca 2008 Stekli psi (Quentin Tarantino); 27. marca 2008 Skrivni strahovi na javnih krajih (Alan Ayckbourn); 17. aprila V vlogi žrtve (Brata Presnjakov); 19. junija 2008 Nadkomedija o večnem paru: ljubezni in denarju (Marin Držić, Dundo Maroje); informacije in prodaja vstopnic na tel. 003865-3352247.

SPDG vabi v nedeljo, 14. oktobra, na tradicionalno družabnost ob kostanju pri Štekarju v Števerjanu.

V FEIGLOVI KNJIŽNICI v KB centru na korzu Verdi 51 v Gorici bo v ponedeljek, 8. oktobra, ob 18. uri prva letošnja pravljlična urica. Slovenske narodne pravljice iz živalskega sveta bo pripovedovala Rudica Požar. Urice so namenjene otrokom od 3. do 7. leta starosti.

V MESTNI GALERIJ NOVA GORICA na trgu Edvarda Kardelja 5 v Novi Gorici bo v torek, 9. oktobra, ob 19. uri odprtje razstave Annibel Cunoldi Attems. Umetnico bo predstavila umetnostna zgodovinarica Klavdija Figelj. **V OBČINSKEM CENTRU** na trgu San Giorgio 37 v Ločniku bo v soboto, 6. oktobra, ob 18. uri odprtje fotografске razstave Tullia Colauttija z naslovom »Femme«.

V PARKU CORONINI CRONBERG v Gorici bo v ponedeljek, 15. oktobra, ob 17.30 predavanje Ferdinanda Šerbelja o zbirkah Coronini Cronberg iz niza »Visto e non visto: conversazioni sui beni Coronini esposti o non esposti«.

ZDRUŽENJE »MUSICA APERTA« iz Gorice prireja koncerte v sklopu niza »Gorizia classica 2007/2008«: sobota, 6. oktobra, ob 17.30 v Pokrajinskih muzejih v grajskem naselju v Gorici »L'Histoire du soldat di Stravinskij e la musica armena«, nastopa trio Kahvehahwa.

ZSKD obvešča, obvešča, da bo v nedeljo, 21. oktobra, na Pomorski postaji v Trstu deželna zborovska revija Corrovio. Prvi koncert bo ob 10. uri, drugi koncert ob 14.30, tretji koncert ob 18. uri, zaključni koncert z nagrajevanjem pa ob 20.45.

Pogrebi

DANES V TRŽIČU: 10.50, Bruna Ulcigrai vd. Giurissa iz bolnišnice v kapelo pokopališča in v Trst za upepelitev.

VABLJENI!		Prosnetno društvo Štandrež	
ABONMA LJUBITELJSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN			
Nedelja, 7.10.2007 ob 17. uri		P r o g r a m Štandrež 2007 	VSE PREDSTAVE BODO V ŽUPNIJSKI DVORANI »ANTON GREGORČIČ« V ŠTANDREŽU. Informacije, prodaja abonmajev, vstopnic in rezervacija sedeža: Tabaj Božidar 0481 20678 Katoliška knjigarna – Gorica na blagajni eno uro pred vsako predstavo
P.D. ŠTANDREŽ - dramski odsek Marc CAMOLETTI, BOEING BOEING , komedija			
Nedelja, 28.10.2007 ob 17. uri			
Gledališka skupina KUD DOLOMITI - DOBROVA Marsha NORMAN, LAHKO NOČ MAMA , drama			
Nedelja, 18.11.2007 ob 17. uri			
Gledališka skupina BC - BOVEC Zdravko DUŠA, ZADREGE V BOLNIŠNICI DR. EGIDIJA SRŠENA , komedija			
Nedelja, 16.12.2007 ob 17. uri			
Amatersko gledališče VRBA - VRBJE Fran MILČINSKI, BUTALCI , komedija			
Nedelja, 27.1.2008 ob 17. uri			
P.D. ŠTANDREŽ - dramski odsek Carlo GOLDONI, PRIMORSKE ZDRAHE , komedija			

Prosnetno društvo Štandrež

Dramski odsek

komedija: Marc Camoletti

režija: Gorazd Jakomini

Premierna uprizoritev

JUTRI, 6. oktobra 2007 ob 20.30

V ŽUPNIJSKEM DOMU

ANTONA GREGORČIČA V ŠTANDREŽU

Ponovitev - abonmajska predstava

NEDELJA, 7. oktobra 2007 ob 17. uri

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Slovensko stalno gledališče

V torek, 9. in v sredo, 10. oktobra ob 11.00 / Gostovanje MGL, J. Boko: »Gledališka ura«. Abonma Morski pes.

La Contrada

Sabatti - Macedonio: »Vola colomba«. Režija: Francesco Macedonio. Urnik: danes, 5. in jutri, 6. oktobra ob 20.30 ter v nedeljo, 7. oktobra ob 16.30.

MILJE

Gledališče Verdi

V sredo, 10. in v četrtek, 11. oktobra ob 20.30 / Gostovanje SSG s predstavo F. Paravidina »Tihobitje v jarku«. Režija: Nenni Delmestre. Z italijanskimi nadnapisi.

BARKOVLJE

SKD Barkovlje, Ulica Bonafata 6

V četrtek, 11. in v petek, 12. oktobra ob 20.30 / Gostovanje SSG s predstavo A. Baricca »Devetsto«. Režija: Marko Sosič.

BOLJUNEČ

KD France Prešeren

V petek, 12. in v soboto, 13. oktobra ob 20.30 / Gostovanje SSG s predstavo A. Baricca »Devetsto«. Režija: Marko Sosič.

OPČINE

Prosvetni dom

Jutri, 6. in v nedeljo, 7. oktobra ob 18.00 / Gostovanje SSG s predstavo F. Paravidina »Tihobitje v jarku«. Režija: Nenni Delmestre.

NABREŽINA

KD Igo Gruden

Danes, 5. oktobra ob 20.30 / Gostovanje SSG s predstavo A. Baricca »Devetsto«. Režija: Marko Sosič.

GORICA

Kulturni dom

Jutri, 6. oktobra ob 20.30 / 17. gledališki festival "Castello di Gorizia", »Il cappello di carta«. Nastopa gledališka skupina "Linea di confine" (Rim).

V ponedeljek, 8. oktobra ob 20.30 / "Komigo 2007", »5 žensk.com«. Nastopa gledališka skupina Špas teater iz Mengeša.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

SNG Nova Gorica

Iztok Mlakar: »Duohtar pod mus!«. Režija: Vito Taufer. Koprodukcija z Gledališčem Koper. Ponovitve: v četrtek, 11., v petek, 12. in v soboto, 13. oktobra ob 20.00.

Jutri, 6. oktobra ob 20.00 / Miroslav Krežar: »Gospoda Glembajevič«.

LJUBLJANA

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

Jutri, 6. oktobra ob 20.00 / Tennessee Williams: »Orfej se spušča«.

V ponedeljek, 8. oktobra - 19.30-20.55, in v torek, 9. oktobra - 11.00-12.25 / Jean-Baptiste poquelin Molière: »Scapinove zvijače«, ob 19.00 Vladimir Bartol: »Alamut«.

V sredo, 10. oktobra ob 19.30 / Tomaž Svete: »Pierrot in Pierrette«. Gostuje Slovensko komorno glasbeno gledališče.

V četrtek, 11. oktobra - 15.00-17.20 / Henrik Ibsen: »Strahovi«.

V soboto, 13. oktobra - 19.30-22.30 / Eugène Labiche, Botho Strauss: »Šparovčev«.

Mala drama

Jutri, 6. oktobra - 20.00-21.40 / Jean Genet: »Služkinji«.

V ponedeljek, 8. oktobra - 20.00-21.30 / Aleš Berger: »Zmenki«.

V torek, 9. avgusta - 20.00-21.45 / Yasmina Reza: »En španski komad«.

V sredo, 10. oktobra - 20.00-21.30 / Yasmina Reza: »Art«.

V petek, 12. oktobra - 20.00-21.30 / Žarko Petan: »Fatalna komedija«.

V soboto, 13. oktobra - 20.00-22.30 / Shelagh Delaney: »Okus po medu«.

Mestno Gledališče Ljubljansko

Veliki oder

Danes, 5. oktobra ob 19.30 / Joseph Stein, Jerry Bock, Sheldon Harnick: »Goslač na strehi«.

Jutri, 6. oktobra ob 19.30 / Peter Nichols: »En dan v smrti Jožce Rožce«.

V ponedeljek, 8. oktobra ob 19.30 in v torek, 9. oktobra ob 18.00 / Joe Masteroff, Fred Ebb, John Kander: »Kabaret«.

V sredo, 10. oktobra ob 19.30 / Martin Crimp: »Podeželje«, gostuje Prešernovo gledališče Kranj.

V četrtek, 11. in v petek, 12. oktobra ob

19.30 / Peter Nichols: »En dan v smrti Jožce Rožce«.

V soboto, 13. oktobra ob 19.30 / Joseph Stein, Jerry Bock, Sheldon Harnick: »Goslač na strehi«.

Mala scena MGL

Jutri, 6. in v nedeljo, 7. oktobra ob 20.00 / Sergi Belbel: »Mobilec«.

V sredo, 10. oktobra ob 20.00 / Rokgre: »O čem govorimo, kadar govorimo o ljubezni«.

V četrtek, 11. in v petek, 12. oktobra ob 20.00 / Sergi Belbel: »Mobilec«.

V soboto, 13. oktobra ob 20.00 / Miro Gavran: »Vse o ženskah«.

Šentjakobsko gledališče

Danes, 5. oktobra ob 19.30 / M. Bor: »Vrnitev Blažonovih« (partizanski vestern). Režija: Jure Novak.

V sredo, 10. in v četrtek, 11. oktobra ob 19.30 / »Dosje: Hiacinta Novak - DHN 03«. (3 del gledališke humoriistične nanizanke) po motivih iz romana A. Kremaunerja, koprodukcija s Studiom Biti.

GLASBA

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

Danes, 5. oktobra ob 20.30 in jutri, 6. oktobra ob 17.30 / Četrtri koncert orkestra in zbora G. Verdi v okviru simfonične sezone 2007, vodi: Gerd Albrecht, pianist: Andrea Lucchesini.

V petek, 12. ob 20.30 in v nedeljo, 14. oktobra ob 17.30 / Peti koncert orkestra in zbora G. Verdi v okviru simfonične sezone 2007, vodi in igra na klavir Frédéric Chaslin.

■ *Note Timave*

Jutri, 6. oktobra ob 21.00, grad Colloredo, Monte Albano (Videm) / Ansambel »Interpreti Veneziani«.

■ 30. MEDNARODNI

ORGELSKI FESTIVAL

V ponedeljek, 8. oktobra ob 20.30, katedrala sv. Justa / Silvia Marinelli - sopran, Andrea Trovato - orgle.

V soboto, 13. oktobra ob 20.30, Umag, župnijska cerkev sv. Pelegrina mučenca / Roberto Velasco - orgle.

V ponedeljek, 15. oktobra ob 20.30, katedrala sv. Justa / Manuel Tomadin - orgle.

■ *KOGOJEVI DNEVI 2007*

Danes, 5. oktobra ob 20.30, Kanal ob Soči, cerkev sv. Marije Vnebovzete / David Hall Johnson - violina in Nina Prešiček - klavir.

V nedeljo, 14. oktobra ob 16.00, Gorenji Tarbij (Srednje), cerkev sv. Ivana / Trobilni ansambel Slovenske filharmonije. Dirigentka: Andreja Šolar.

V ponedeljek, 22. oktobra ob 20.15, Nova Gorica, Kulturni dom / Simfonični orkester RTV Slovenija. Dirigent: Anton Nanut. Vuk Jovanović - klavir.

V sredo, 31. oktobra ob 20.30, Trst, Kulturni dom / Ob osemdesetletnici skladatelja Pavla Merkùja. Orchestra di Padova e del Veneto. Dirigent: Anton Nanut.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov dom

V ponedeljek, 8. oktobra ob 20.00 / Koncert: Armenske in tatarske pesmi.

RAZSTAVE

■ RAZSTAVE OB 100-LETNICI ROJSTVA LOJZETA SPACALA

ŠTANJEL

Grafike - do decembra 2007 - Galerija Lojzeta Spacala. Urnik: v tednu od 10.00 do 14.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 18.00, ob ponedeljkih zaprto. Za najavljene skupine po dogovoru. Info.: tel. ++38657690197 ali mobi ++38641337422 Štefan.

Grafične miniature - do 15. oktobra - Galerija pri Valetovih

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Dvorana deželnega sveta: antološka razstava posvečena Maestru Guidu Tavagnaccu. Možnost ogleda do 12. oktobra od ponedeljka do petka ob 9.30 do 18.00.

Muzej judovske skupnosti: do 16. oktobra razstavlja Herbert Pagani »Apunti di una vita«.

Prenovljena ribarnica: do 14. oktobra od 10.00 do 23.00 so na ogled Mascherinijeve skulpture.

PRIREDITVE

PRAPROT - 12. Kraški Oktoberfest

Praznik glasbe in veselja

V nedeljo pohod »Na Krasu je krasno« in pa priljubljeni Kraški Muzikfest - Od danes do nedelje

Slovensko kulturno društvo Vigred prireja tudi letos že tradicionalni praznik Kraški Oktoberfest pod šotorom, od danes do nedelje, 7. oktobra, na prireditvenem prostoru v Praprotu. 12. izvedba se bo z bogatim programom začela že drevi, ko bo nastopil ženski ansambel Navihanke, ki bo poskrbel za ples vse do 1. ure. Glasbeno skupino, ki je nastala leta 2001, sestavlja pet mladih, razigranih deklet; že lansko leto so nastopile na Kraškem Oktoberfestu in povsem navdušile občinstvo. Jutri bodo ob 15.uri odprli kioske in na počil bo čas likovnega ex tempore za otroke in mladino (od 3. do 14. leta); vsak udeleženec bo dobil simbolično nagrado. Ob isti uri se bo začel tudi turnir v briškoli, z bogatimi nagradami (vpisovanje na prireditvenem prostoru pred začetkom turnirja). Za veselo vzdušje bosta jutri zvečer od 19. do 2. ure poskrbeli dve skupini: Dej še'n litro in ansambel Slovenski zvoki. Prvo, enajstčlansko skupino sestavljajo predstavniki raznih pihalnih orke-

strov s Primorske, narodno zabavni ansambel Slovenski Zvoki pa prihaja iz Rogaške Slatine in prvič nastopa na tržaškem Krasu.

V nedeljo, 7. oktobra, se bodo lahko vsi tisti, ki jim je všeč Kras in jesensko obarvana narava, na prireditvenem prostoru v Praprotu od 10. do 11.ure prijavili na 12. pohod - sprehod "Na Krasu je krasno"; od tod bo organiziran prevoz do Tubelj, kjer bo vpisovanje in ob 11.30 tudi start. Pri pohodu sodelujejo jamarsko društvo Grmada, razvojno društvo Pliska, vaška skupnost Tublje, občina Sežana, taborniki Rodu modrega vala in planinski odsek SK Devin. Po sprehodu mimo Tubelj, se bodo udeleženci po okoliških stezah povzpeli na Sv. Lenart, od koder se odpira enkratn razgled na širšo okolico, v spremstvu izkušenih jamarjev pa si bodo nato ogledali jamo "V hribih", ki se nahaja ravno na slovensko-italijanski meji in bo ob tej priložnosti razsvetljena. Pohod se bo zaključil na prireditve-

nem prostoru v Praprotu, kjer se bo ob 15.30 začel priljubljeni 12. Kraški Muzikfest, se pravi srečanje ljudskih godcev in pevcev. Zvečer bo od 19. do 24. ure za ples poskrbel ansambel Okrogli muzikanti. Narodno zabavni ansambel sestavlja pet mladih fantov iz Laškega in Rogaške Slatine.

Vsak dan bodo delovali dobro založeni kioski s specialitetami na žaru in drugimi poslasticami, manjkalo ne bo pečenega kostanja, sladkih palačink, dobrega vina in piva; mejni prehod Šempolaj - Gorjansko bo vse tri dni odprt do 24. ure. Jutri in v nedeljo bo na prireditvenem prostoru tudi taborniški kotiček. Taborniki Rodu modrega vala Trst - Gorica bodo pod svojim šotorom poskrbeli, da ne bo otrokom in mladini dolgčas. Kioski bodo odprti s sledečim urnikom: danes od 19. do 1. ure, jutri od 15. do 3. ure, v nedeljo pa 13. do 1. ure.Vstop je seveda prost, v slučaju slabega vremena pa bo celoten program potekal pod velikim šotorom.

od torka do petka od 8.00 do 16.00, sobota, nedelja, prazniki od 13.00 do 17.00; Kolodvor od ponedeljka do torka v skladu z urnikom Turistične agencije Lastovka, sobota od 12.00 do 19.00, nedelja od 10.00 do 19.00. Za ostale muzejske zbirke je urnik nespremenjen. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika. Za informacije in najave lahko obiskovalci pokličejo na tajništvo Goriškega muzeja, tel. 003865-3359811.

Mestna galerija: na ogled so inštalacije Jureta Poše z naslovom Tunel v predoru za pešce in kolesarje pod Kostanjevico v Novi Gorici. Instalacija bo na ogled do sanacije predora.

V Goriški knjižnici Franceta Bevka na trgu Edvarda Kardelja 4 bo do 13. oktobra na ogled razstava z naslovom Kako je podgana Frida našla svojo mamo. Razstava je dobila ime po istoimenski slikanici, ki je izšla letos. Na ogled so ilustracije in fotografije, ki so na voljo tudi za nakup. Avtorji knjige in razstave Marina, Žiga in Špela podarjajo izku-piček prodanih fotografij, ilustracij in knjig Programu Žarek, ki skrbi za otroke, katere je življenje kakorkoli prikrajšalo. Program deluje pod pokroviteljstvom Centra za socialno delo Nova Gorica.

Galerija Frnaža, (Erjavčeva ulica 4): do 19. oktobra bo na ogled razstava Andreja Trampuša z naslovom »V začetku je bila svetloba«.

DOBROVO

Goriški muzej prireja v Mušičevi galeriji na Gradu Dobrovo razstavo akvarelov goriškega slikarja Andreja Kosiča. Na ogled bo do 18. novembra od torka do petka med 8. in 16. uro, ob sobotah, nedeljah in praznikih med 13. in 17. uro oz. po zimskem urniku med 12. in 16. uro; informacije na tel. 003865-3959586.

IDRIJA

Mestni muzej: odprto vsak dan od 9.00 do 18.00, Turistično informacijski center Idrija odprt od 8.00 do 16.00, ob sobotah od 9.00 do 12.00.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

LOKAVEC

Kovaški muzej: Orodje in oprema, stalna razstava.

LJUBLJANA

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

Prostori Kluba kulturnih in znanstvenih delavcev (Tomšičeva ul. 12): še danes, 5. oktobra je od 15.00 do 21.00 možen ogled likovne razstave tržaškega slikarja Edija Žerjala.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan od 10.00 do 18.00.

TOLMIN

Tolminska muzejska zbirka: od ponedeljka do petka od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

POLITIKA - Sklep poslanke komisije za ustavna vprašanja

Prvi ukrep za zmanjšanje števila članov poslanske zbornice

Proti so glasovali le zastopniki Berlusconijeve stranke - Bertinotti zadovoljen

RIM - 512 poslancev namesto sedanjih 630. Poslanska komisija za ustavna vprašanja (predsednik Luciano Violante) se je včeraj odločila za krčenje števila poslancev, odločitev o tem pa pripada poslanski skupščini. Za to je vsekakor potreben ustavni zakon, ki naj bi z ustanovitvijo t.i. federalnega senata (184 članov) dejansko ukinili sedanjí enakopravni dvodomni parlamentarni sistem. Predsednik poslanske zbornice Fausto Bertinotti je pozdravil odločitev poslanske komisije in jo označil kot dobrodošlo novost.

Edini, ki so glasovali proti krčenju števila poslancev, so bili parlamentarci Forza Italia. Njen glasnik Sandro Bondi sicer načelno ne odklanja tega sklepa, meni pa, da v tem momentu ni političnih pogojev za sodelovanje z vladno koalicijo. S tem stališčem ne soglašata Nacionalno zavestništvo in zlasti ne Severna liga, ki z Robertom Maronijem obžaluje zadržanje Berlusconijeve stranke.

Tajnik Levih demokratov Piero Fassino upa, da bo Unija vsaj z delom desnosredinske opozicije našla sedaj skupen jezik o volilni reformi, kar ne bo lahko. Tako ligaši, kot Casinijeva UDC, podpirajo t.i. nemški model volilnega sistema, s katerim bi tudi v Italiji uvedli pet ali vsaj štiriodstotni volilni prag. S tem bi se izognili ljudskemu referendumu, za katerega so pobudniki že zbrali dovolj podpisov in ki čaka na zeleno luč ustavnih sodnikov.

To ni prvič, da se v Italiji odloča o krčenju števila poslancev in senatorjev. Nova vloga poslanske zbornice in senata je bila že zapisana v reformi prejšnje desnosredinske vladne koalicije, ki pa so jo državljani zavrnil z referendumom. Sedaj smo priča novemu poskusu, katerega uspeh je odvisen od politične volje večine in opozicije.

Finančni minister Tommaso Padoa Schioppa je medtem prepričan, da mu bo mogoče uspelo prepričati že odklicano vsedržavno stavko javnih uslužbencev. Minister sindikatom obljublja, da bo vladi uspelo dobiti denar za novo delovno pogodbo, CGIL pa pravi, da bo vladno odprtost sodila ne bo obljubah, temveč po konkretnih dejanjih. Padoa Schioppa napoveduje tudi dodatne finančne ukrepe na področju najemnin in stanovanjske politike.

Bo poslanec
uspelo zmanjšati
število članov
poslanske
skupščine?

KROMA

VOJSKA - Po ugrabitvi in osvoboditvi v Afganistanu

Agent službe Sismi umrl Sožalje vojaških in političnih vrhov

RIM - Lorenzo D'Auria, 33-letni agent vojaške varnostne službe Sismi, ki so ga 22. septembra v Afganistanu najprej ugrabili Talibani, dva dni zatem pa so ga osvobodile britansko-italijanske vojaške sile, je včeraj umrl v vojaški bolnišnici Celio. Rane, ki jih je utrpel ravno med bliskovito osvobodilno akcijo, so bile prehude, do včeraj ga je držala pri življenju naprava za umetno dihanje.

Rimsko tožilstvo medtem preiskuje, na podlagi balistične ekspertize, kdo je smrtno rnil D'Aurio. Med osvobodilno akcijo, do katere je prišlo 24. septembra ob zori v afganistanski pokrajini Farah, je prišlo do streljanja med ugrabitelji ter britanskimi in italijanskimi vojaki. D'Auria je bil hudo ranjen, drugi agent Sismija pa jo je odnesel z zlomom ključnice. Tretji ugrabljenec, afganistanski državljani, naj bi utrpel lažje poškodbe. Do ugrabitve je prišlo dva dni prej blizu naselja Šindand na zahodu države - na območju, ki je pod nadzorstvom italijanskih sil.

Svojcem so izrekli sožalje predsednik vlade Romano Prodi, minister za zunanje zadeve Massimo D'Alema, senat, poslanska zbornica in vrhovi italijanske vojske. Lorenzo D'Auria se je rodil leta 1974 v Emiliji-Romagni. Živel je v Livornu s tremi otroki in partnerico: prejšnjo soboto je potekal poročni obred *in articulo mortis*.

Lorenzo D'Auria

Črpaljarji preklicali napovedano stavko

RIM - Bencinski črpaljarji so preklicali stavko, ki so jo bili napovedali za 10. 11. in 12. oktober v znak protesta proti amandmajem, ki jih je vlada predstavila k odloku ministra za proizvodne dejavnosti Pierluigija Bersanija o liberalizaciji prodaje bencina. Kot sta sporočila zveza upraviteljev bencinskih črpaljk Figisc-Conffcommercio in sindikat črpaljarjev Fegica-Cisl, ki sta stavko oklicala, je senatna komisija za industrijo zavrnila omenjene popravke, s čimer je padel razlog za sindikalni protest. Po oceni Figisc-Conffcommercio in Fegica-Cisl je komisija na tak način potrdila, da so bili ugovori črpaljarjev utemeljeni.

Papež: Cerkev ne išče oblasti in ekonomskih koristi

VATIKAN - »Cerkev se ne poteguje za oblast in ne zahteva ekonomskih in socialnih privilegijev ali koristi.« Tako je dejal papež Benedikt XVI., ko je včeraj sprejel v Vatikanu novega italijanskega veleposlanika pri Sv. Sedežu Antonia Zanardija Landija. Papež je poudaril, da Cerkev ni politični osebek, čeprav jo »globoko zanima politična skupnost, katere duša je pravičnost«. Benedikt XVI. se je tudi zavzel za spoštovanje načela vzajemne neodvisnosti med Cerkvijo in državo, ki pa ne pomeni, da Cerkev in država ne moreta sodelovati za dobro človeka. Papež je izkoristil priložnost, da se je ponovno izrekel za spoštovanje nedotakljivosti nedolžnega človeškega življenja od spočetja do smrti. »Cerkev je za napredek, toda ob spoštovanju človeških in krščanskih vrednot,« je dejal.

Ukradli avto iz spremstva ministra Parisija

RIM - Minuli 27. avgust bo ostal neprijetno zapisan v spominu obrambnega ministra Arturo Parisija, še bolj pa njegovega spremstva. Tistega dne si je namreč minister s svojimi spremljevalci privoščil večerjo v restavraciji v kraju Fregene ob lacijski obali. Hudodelci pa so izkoristili priložnost in izmaknili oklopni avtomobil, ki je spremljal ministrovega. Zadeva je že izzvala nekaj hudomušnih komentarjev tudi zato, ker so ministromi spremljevalci karabinjerji. O dogodku se je podrobno razpisal tednik L'Espresso v svoji zadnji številki.

INFORMACIJA - Oddajal jih je več kot 70 let

RAI ukinil radijska poročila v tujih jezikih, tudi v slovenščini

RIM - Italijanska državna radiotelevizija RAI je s 1. oktobrom nehala pripravljati radijska poročila v tujih jezikih, ki jih je na kratkih valovih oddajala več kot 70 let. Namesto vsakodnevnih petnajstminutnih poročil v 26 jezikih, med njimi v slovenskem, ki jih je bilo moč poslušati na vseh celinah, bo RAI International pripravljala le še poročila v angleščini in francoščini, ki jih bo oddajal v svojem običajnem radijskem programu na srednjih valovih, uvesti pa namerava tudi podobna poročila v španščini. Vodstvo RAI je to odločitev utemeljilo z dejstvom, da so kratki valovi zastarela tehnologija, ki sta jo že izpodrinila satelit in internet. Ni pa pojasnilo, zakaj se je odločilo povsem ukiniti oddaje, ki so od 30. let 20. stoletja širile italijanske novice in kulturo v tujini. Poročila v slovenščini so začeli oddajati leta 1947, leta 1962 pa je italijanska vlada pripravljanje teh oddaj zaupala RAI na podlagi konvencije, ki sta jo vlada in državna radiotelevizija obnovljali vsako leto.

V prvih desetletjih oddajanja in zlasti v času hladne vojne so imela poročila, ki so jih iz italijanščine prevajali v 25 jezikov, predvsem propagandistični namen. Kot je za STA povedala Marija Bidovec, profesorica slovenske književnosti na rimski univerzi La Sapienza in dolgoletna sodelavka RAI International za slovenščino, je takšen način poročanja sčasoma izgubil

smisel. Vendar RAI po njenem mnenju ni imel sposobnosti in politične volje, da bi oddaje prilagodil sodobnim razmeram, vključil nanje več kulturnih tem in tudi komercialnih vsebin.

Bidovec je prepričana, da razlog za ukinitve oddaj ne more biti finančni, saj je bilo kratkovalovno oddajanje razmeroma poceni. Okoli 60 pogodbenim sodelavcem, ki so pripravljali oddaje, še niso uradno sporočili, da so ukinjene.

Čeprav so v poročilih prevladovala italijanske notranjepolitične teme, ki so bile samo prevedene v druge jezike in ne prilagojene različnim državam, so imele oddaje po mnenju nekaterih italijanskih komentatorjev širok krog poslušalcev po vsem svetu. Z ukinitvijo oddajanja so ostali brez novic iz domovine tudi italijanski izseljenci, vsaj tisti, ki nimajo možnosti poslušanja italijanskega radia prek satelita ali interneta.

Podobne radijske servise za tujino poznajo v številnih državah, med najbolj znanimi so ameriški Voice of America, nemški Deutsche Welle in britanski BBC World Service. Večina jih je v zadnjem desetletju skrčila program, vendar ne tako korenito kot RAI. BBC World Service je denimo konec leta 2005 ukinil deset redakcij, med njimi slovensko, obdržal pa je oddaje v jezikih, ki so jih ocenili kot strateško pomembne, na primer arabščino, ruščino in albanščino. (STA)

STATISTIKA - Poročilo zavoda Istat za leto 2006

7 milijonov revnih

Revščina že štiri leta konstantna - Prag preživetja za dvočlansko družino 970 evrov

RIM - Revščina v Italiji ne upada. Že štiri leta je število ljudi, ki živijo na robu preživetja, konstantno. Lani je živel v revščini nekaj več kot 11 odstotkov družin ali nekaj več kot 7 milijonov in pol ljudi (skoraj 13 odstotkov prebivalstva).

Take žalostne številke o družbenem stanju v državi izhajajo iz poročila državnega statističnega urada Istat za leto 2006. Največ revnih družin živi na jugu (65 odstotkov); najbolj revne so družine z velikim številom družinskih članov, in družine, v katerih živijo ostareli.

Po poročilu Istat je znašal lani prag revščine 970,34 evra mesečnega dohodka za dvočlansko družino (to je 3,6 odstotka več kot leto prej). Za enočlansko družino znaša prag revščine 582 evrov mesečnih prihodkov, za štiričlansko družino pa 1.581,65 evrov.

Glavna direktorica zavoda Istat Linda Laura Sabbadini je opozorila predvsem na kritično stanje na jugu države. Na zaposlitveni ravni ni opaziti napredka. Posebno hudo je z zaposlitvijo žensk: dogaja se, da ženske iz obupa sploh ne iščejo dela, prav ženska zaposlitev pa naj bi bila protistrup družinski revščini.

Revščina ni enakomerno porazdeljena po državi: na severu živi 4,6 odstotka revnih družin, v srednji Italiji 6 odstotkov, na jugu 24 odstotkov. Najmanj revnih družin živi v Emiliji-Romagni (3,9 odstotka) in Lombardiji (4,7 odstotka); največje težave pa imajo na Siciliji (28,9 odstotka), v Kalabriji (27,8 odstotka) in v Bazilikati (23 odstotka).

Družine s petimi ali več družinskimi člani imajo velike težave s preživetjem: skoraj četrtnina takih družin je relativno revnih, več kot tretjina pa jih je revnih.

Znatno poslabšalo se je stanje ostarelih. Leta 2005 je živel v revščini 5,8 odstotkov ostarelih, lani pa se je ta odstotek povečal na 8,2%.

Po oceni direktorice Sabbadini gre edine znake izboljšav zaznati na jugu, med mladimi družinami z očetom pod 35 leti starosti: leta 2005 je bilo revnih skoraj 25 odstotkov teh družin, lani se je število znižalo na 20 odstotkov. Na jugu pa so - v primerjavi z drugimi kraji po državi - revnejše družine uradnikov (13 odstotkov, v državnem merilu »le« 5 odstotkov) in družine delavcev (27,5 odstotka, v državnem merilu 13,8 odstotka).

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
sport@primorski.it

Primorski
dnevnik

SABLIJANJE - Svetovno prvenstvo s Sankt Petersburgu

Tržačanka Granbassi tokrat srebrna

Vsestransko napeti finale osvojila Valentina Vezzali - Med tekmicama se je iskriilo

SANKT PETERSBURG - Tržačanka Margheriti Granbassi ni uspelo, da bi na svetovnem prvenstvu v Rusiji ubranila naslov prvakinje v fletetu. Ta je že petič pripadel veteranki Valentini Vezzali, ki je Granbassijevo v finalu odpravila z 11:8, s čimer se ji je oddolžila za lanski nepričakovan poraz v Turinu, po katerem je 28-letna Tržačanka zablestela kot velika zvezda. Finalni dvoboj med »azzurroma« je bil izjemno napet. Iskriilo se je med njim in tudi po njem. »Druga na drugo sva kričali bolj kot lani,« je povedal Granbassijeva, ni pa razkrila, kaj sta si »lepega« rekli. Tržačanka je bila zelo nezadovoljna s sodnikom, ki je Vezzalijevi v ključnem trenutku dosodil dve točki, ki ju je Granbassijeva pripisovala sebi. »Lahko bi povedal za štiri točke, v hipu pa je bil rezultat neodločen,« je bila jezna, treba pa je reči, da si je sodnik pomagal tudi s počasnimi TV posnetki. Vezzalijeva ji je odvrnila, da v lanskem finalu nista štartali z istega položaja, češ da je imela ona poškodovano koleno. »Res je tako rekla? Mislim, da se mojemu

kolenu godi letos slabše kot njenemu lani,« ji ni ostala dolžna Tržačanka.

Kakorkoli že, srebrna medalja pomeni za tržaško karabinjerko korak nazaj, vendar je treba tudi povedati, da se je po dolgih letih popolne anonimnosti utrdila v svetovnem vrhu. »Nisem verjela, da bom prišla do finala. Zaradi bolečin v kolenu sem trenirala malo. Ta medalje pomeni potrditev lanske. Kdor je mislil, da bom muha enodnevica, se je zdaj lahko prepričal, da ni tako.« Granbassijeva, ki je v Sankt Petersburgu nastopila kot številka ena na svetovni lestvici, je v četrtfinalu, v katerega se je zlahka uvrstila iz kvalifikacij, s 15:10 premagala Madžarko Ujlaki, v polfinalu pa je s 14:13 odpravila njeno rojakinjo Mohamed.

Uspeh »azzurr« v tej zanje tradicionalno močni disciplini je s 3. mestom ex aequo dopolnila 37-letna Giovanna Trillini, ki je v drugem polfinalu s 15:6 gladko klonila pred Vezzalijevo. Zanj je bil to že 16. nastop na svetovnem prvenstvu.

POLETJE V ZNAMENJU DOPINGA

Biznis za mnoge

DIMITRIJ KRIZMAN

Ne morem si kaj, da ne bi v prvem letošnjem prispevku strnil športno poletje v en skupni imenovalec: doping. O temi sem že enkrat pisal in obravnaval predvsem moralne ter zdravstvene vidike. Tokrat bom predvsem ekonomske, z dodatkom zadnjega slovenskega primera, ki presega marsikaj, kar smo doslej na področju dopinga oziroma boja proti njemu videli.

O ekonomski plati dopinga sem doslej vedno zasledil le to, da gre za lepe denarce, ki se pretakajo na nivoju uporabnika in tistega, ki uporabnika s sredstvi zalaga. Toda pozor. Resda so nekatere snovi, ki jih jemljejo športniki, draga stvar, vendar, če bi vzeli 100 primerov pozitivnih športnikov, bi ugotovili, da jih je 90 jemalo snovi, ki gotovo prispevajo k boljšemu športnemu dosežku, a se jih vendarle da dobiti v navadni lekarni, seveda z zdravnikovim receptom in ne spadajo med drage. Daleč so časi, ko so v Vzhodni Nemčiji mrtvecem takoj po njihovi smrti iz hipofize jemali rastni hormon, ki je bil zaradi takega postopka razumljivo zelo dragocen. Tako se mi vsiljuje dvom, če ni morda biznis večji na ravni proti-dopinga! Sprašujem se namreč, koliko izvodov prodaja francoski L'Equipe v času Toura zaradi neobstoječih uspehov

francoskih kolesarjev in koliko jih pride zaradi gonje, ki jo izvaja proti tujim kolesarjem?! In kaj reči o uradnih proti-dopinskih komisijah, ki gotovo štejejo trume ljudi? Zdi se mi kot mednarodno haško sodišče in Carla Del Ponte, ki je nekoč izjavila, kako je Srbom dala že 11 ultimatumov (je lahko ultimatumov 11 po vrsti???), da bi ji dobili Mladića in Karadžića. V Haagu se lepo mastijo (brez večjih učinkov za človeštvo) Del Pontejeva in družčina, kje v Lozani pa različni funkcionarji proti-dopinske komisije Mednarodnega olimpijskega odbora. Ob uspehih, o katerih govorijo, bi namreč pričakoval, da se bo denimo povprečna hitrost na Touru znižala. Pa se ne, kolesarji dosegajo iste hitrosti kot tisti, ki so jim poživila dokazano »uhajala skozi ušesa«.

Slovenija je določena izjema. Mediji ne živijo od proti-dopinskih kampanj, tudi malokateri zdravnik si s tem na lahek način služi denarce. So pa tudi tisti, ki jih ulovijo, še kar naprej zelo cenjeni. Jolando Čepak je predvčerajšnjim nogometni prvoligaš Interblock najel kot trenerja za telesno pripravo. »Zato ker Jolanda ostaja legenda slovenskega športa in ostaja zgled za mlade športnike«, je dejal mecen tega nogometnega skrupuala. (dimkrizman@yahoo.it)

UEFA: Naprej le Fiorentina

ZURICH - V povratni tekmi predkola nogometnega pokala UEFA je Empoli doživel v gosteh pri švicarske Zurichu pekoč poraz s 3:0 in je izločen iz tekmovanja. Na prvi tekmi v Italiji je Empoli zmagal z 2:1.

Večerne tekme: Fiorentina - Groningen (Niz) 4:3 po 11-m, Palermo - Mlada Boleslav (Češ) 2:5 po 11-m, Aalborg (Dan) - Sampdoria 0:0, prva tekma 2:2, kval. Aalborg.

V formuli 1 ni miru

ŠHANGAJ - Mednarodna avtomobilistična zveza preučuje obnašanje McLarnovega dirkača Lewisa Hamiltona med VN Japonske. Sumijo, da je med vožnjo varnostnega avtomobila s stalnim namernim zaviranjem povzročil nesrečo med Markom Webberjem in Sebastianom Vettelom. Omenjajo možnost, da bi ga na nedeljski dirki na Kitajskem kaznovali z nazadovanjem za deset mest na štartu ali pa, da bi mu odvzeli točke z minule dirke na Japonskem.

Vlašičeva atletinja leta

STUTTGART - Hrvaška skalka v višino Blanka Vlašić (23 let) je evropska atletinja leta 2007, je razkrila Evropska atletska zveza. Vlašičeva je v letu 2007 nastopila na 13 mitingih na prostem in kar 12-krat preskočila 200 centimetrov in več. Na svetovnem atletskem prvenstvu v Osaki na Japonskem je Vlašičeva osvojila zlato medaljo s preskočenimi 205 cm.

Koreji v Peking u združeni

SEUL - Reprezentanci Južne in Severne Koreje bosta na olimpijskih igrah v Peking u združeni v eno. To sta se na sestanku dogovorila predsednika obeh držav Kim Jong Il in Roh Moo Hyun, ki sta po šestih desetletjih sporov podpisala skupno izjavo v osmih točkah, s katero sta se zavezala, da si bosta prizadevala za mir in blaginjo na Korejskem polotoku.

RELI - Slovenija

Etapla v nedeljo tudi v Dolini

LJUBLJANA - Predzadnja postaja državnega prvenstva Slovenije v reliju bo od danes do nedelje Primorska. Reli Postojnska jama bo letos zavil tudi v sosednjo Italijo in ima zato naziv Postojnska jama - Trst, močni domači konkurenci, manjkal ne bo nihče od najboljših dirkačev, pa se bo pridružilo še nekaj odličnih tujih tekmovalcev. Reli Postojnska jama ima sicer kratko zgodovino, letošnja izvedba bo četrta, a so pridritelji iz vrst AMD Postojna, se ne priredili koeficient 5 za evropski pokal, reli pa bo štel še za točke pokala FIA CEZ in srednjeevropskega pokala in pokalna tekmovanja AŠ 2005. Prvič doslej bo tudi mednarodni po poteku trase.

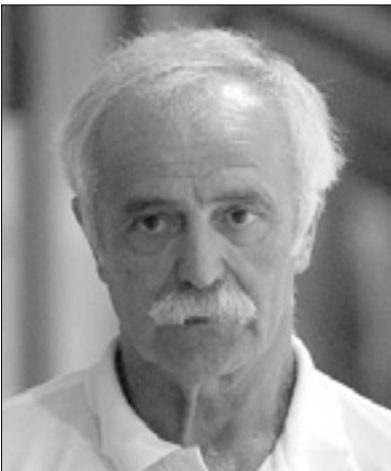
Reli se bo s superspecialom v Postojni začel danes, nadaljeval pa jutri, ko bo na sporedu glavnina hitrostnih preizkušenj. Dirkači se bodo merili na treh različnih HP, Medvedjem brdu, Hrušici in Pivki jami, slednja bo z 19,8 km tudi najdaljša na reliju. Vse bodo odpeljali po trikrat, v nedeljo pa dirkače čaka še klasika v Žabljah in HP Štjak, ti bosta na sporedu po dvakrat, vmes pa bodo vozniki zavili še k nam, kjer bo HP v Dolini pri Trstu. Skupno bo 15 »brzincev« dolgih 198,5 kilometra. Cilj pred Postojnsko jamo bo približno ob 15.40.

ROKOMET - Predstavitev tretjeligaša Pallamano Trieste

»Študirani« Tržačani so favoriti

Za uvod v A2 ligo jutri (18.30) v Trstu proti Benetkam - Predsednik Lo Duca pohvalno o Marku Sardoču in Ivanu Kerpanu - Brezplačne domače tekme

Predsednik tržaškega rokometnega društva Pallamano Trieste Giuseppe Lo Duca se je na včerajšnji predstavitvi ekipe uvo doma izkašljal: »V Trstu se nihče ne sekira, če propade športno društvo. Pred desetletji so že 'bankrotirali' hokejisti, zatem je bila na vrsti odbojka, pa baseball in tvegala sta celo košarka in nogomet. Tudi rokometišči smo bili in smo še vedno na velikem preprihu, toda mi bomo vztrajali, ker kljub velikim finančnim težavam ljubimo ta šport.« Lo Duca je obenem poudaril, da bi bila res prava katastrofa, če bi prekinili štiridesletno tradicijo. »Ne smemo pozabiti, da smo tudi osvojili 17 državnih naslovov (zadnji leta 2002), kar res ni od muh.« In kaj je še Lo Duca prepričalo, da se spleča vztrajati? »Prepričali so me navadni ljudje in nekateri manjši sponzorji, ter nazadnje sami igralci in trener Fredi Radojkovič, ki je privolil v to, da nas trenira tudi v tretji, A2- ligi, četudi je imel ponudbe v prvi slovenski ligi.« Radojkovič je seveda postavil nekaj pogojev. Zahteval je, da se trenira profesionalno in vsak dan kot v elitni A-ligi. »Ko mi je to rekel, sem bil še bolj zadovoljen,« je še dodal Lo Duca, ki je zatem drugega za drugim predstavil vse rokometišče. Od »stare garde« so ostali vratar Ivan Mestriner, predsednikov sin Marco Lo Duca ter Marco Visintin, ki je imel veliko ponudb v elitni A ligi in jih je drugo za drugo zavrnil. Zanimivo je tudi, da so tržaški »rokometišči« študirani in pravi intelektualci. Francesco Fanelli obiskuje drugi letnik visoke šole Sissa, An-

Giuseppe Lo Duca

KROMA

drea Umeri je pred kratkim postal inženir, Antonino Scavone pa študira pravo in ima po besedah Lo Duce srednjo oceno trideset. Vse domače tekme bodo brezplačne.

Predsednik je predstavil tudi našega Marka Sardoča in Ivana Kerpana, ki bo igral tudi v državnem prvenstvu U18.

O Sardoču... »Marko je bil pri nas na posodo v sezoni 1990/91, zatem se je vrnil h Krasu v Zgonik. Medtem je igral še v Sežani in na Kozini, letos pa bi skorajda obesil čevlje na klin, a ga je naš Oveglia (športni vodja) prepričal, naj se nam pridruži. Marko je to sprejel in nam bo v veliko pomoč, saj je zelo izkušen igralec.«

O Kerpanu... »Ivan je naš najboljši per-

spektiven igralec letnikov 1990. Je že oblekel dres mladinske reprezentance in v letošnji sezoni bo prav gotovo dobil priložnost, da se izkaže tudi v članski ekipi.«

MARKO SARDOČ: »Smo glavni favoriti za napredovanje v A1-ligo. Usodo si bomo krojili sami. Vsi pa smo optimisti in zelo motivirani. A2-lige ne poznam. Za vrh se bo potegoval tudi Brixen. Vsekakor bodo vsi nasprotniki proti nam igrali 110-odsotno. Smo pač ekipa društva, ki ima v Italiji določeno tradicijo in prestiž.«

IVANO KERPAN: »Povedali so nam, da sta v A2-ligi solidna še Brixen in sobotni (jutrišnji op. ur.) nasprotnik Venezia. Če bomo igrali dobro in bomo vedno koncentrirani, bomo napredovali brez večjih težav.« (jng)

POSTAVA 2007/08 - vratarji: Ivan Mestriner, Antonino Scavone, Gabriele Benvenuti; **leva krila:** Ivan Kerpan, Michele Ciriello, Marco Visintin; **desna krila:** Francesco Fanelli, Marco Lu Duca; **sredinski igralci:** Andrea Carpanese, Matteo Leone; **pivoti:** Claudio Varesano, Andrea Umeri, Marko Sardoč; **levi zunanji:** Tin Tokić; **desni zunanji:** Matej Nadoh; **trenar:** Fredi Radojkovič; **pomožni trener:** Marco Bozzola; **maser:** Igor Grego; **športni vodja:** Giorgio Oveglia.

JUTRI - 1. krog: Pallamano TS - CUS Benetke (18.30); Alguind/Raiffeisen - Ferrara, Eppan - Forst Brixen, Tassina Rovigo - Mestrino, Cassano - Magnago - Paese, Padova - Seregno.

DEŽELA

Porazdeljena sredstva za »talente«

GORICA - Dežela je za 190 športnih talentov iz naše dežele razdelila 18 športnih federacijam 200.000 evrov. Kot je med včerajšnjo podelitvijo v Gorici poudaril odbornik za šport Roberto Antonaz gre za denar, ki ga predvideva deželni zakon 8/2003 za pomoč perspektivnim športnikom, takšne pomoči pa ne poznajo v nobeni drugi deželi. »V zadnjih štirih letih se uveljavljamo tudi kot organizatorji velikih športnih manifestacij. Ni slučajno, da finale Dijaškega prvenstva že tri leta prirežajo vedno v Lignanu,« je dejal Antonaz. Porazdeljena sredstva: kolesarstvo 15.000, gimnastika 11.000, veslanje 11.000, kanu in kaja 12.000, hokej in kotalkanje 15.000, judo 10.000, plavanje 20.000 uteži 13.000, peterboj 2.5000, sabljanje 12.000, hokej na ledu 3.500, zimski športi 40.000, orientacija 3.000, tenis 2.000, lokostrelstvo 12.000, namizni tenis 4.000, jadrnanje 12.000, boks 2.000.

ODBOJKA - Prihodnji teden v Grčiji

Števerjanec Simon Terpin za Slovenijo na EP za veterane

Med udeleženci prvenstva tudi nekdanji italijanski šampioni - »Igramo za zastavo«

Dolgoletni steber moške odbojarske ekipe goriške Olympie, zdaj skoraj 42-letni Simon Terpin bo od ponedeljka dalje v grškem mestu Loutrakiu, kakih 80 km od Aten, v dresu reprezentance Slovenije nastopil na 1. evropskem moškem odbojarskem prvenstvu za veterane »over 40«. Terpin je barve Slovenije branil že na nedavnem pripravljalnem turnirju v Novi Gorici proti Italiji in Hrvaški, zdaj pa je bil vključen v ekipo, ki se bo na EP v svoji kvalifikacijski skupini pomerila z Ukrajino in Rusijo. Prvenstvo ima pečat Evropske odbojarske zveze CEV, sodi torej v program njenih uradnih tekmovanj.

Terpin se vpoklica v reprezentanco zelo veseli in je nanj ponosen. »V reprezentanco me je povabil nekdanji trener mojega kluba Olympie Mijo Vuković, kontakte zdaj vzdržujem z vodjo in igralcem moštva Gorazdom Mejalom. Edina pogoja sta bila starost 40 let in slovensko državljanstvo. Oba izpolnjujem, zato sem se vabilu z veseljem odzval,« je ozadje nastopanja za Slovenijo pojasnil Terpin.

V okviru priprav na Atene vsak igralec trenira sam (prihajajo z vseh koncev Slovenije), člani moštva so se zato srečali samo na prijateljskih tekmah.

»Skoraj vsi so v Sloveniji še aktivni igralci, čeprav ne na najvišji ravni. Jaz se z odbojko v okviru turnirja za ljubitelje Generali ukvarjam vse od konca aktivnega igranja pri Olympii pred petimi leti. Skupaj z mano sta v ekipi tudi Ivo Devetak in Maurizio Černić. Vsa ta leta sem se z odbojko redno ukvarjal vsaj dvakrat na teden, za nastop s Slovenijo v Grčiji pa se pripravljam še bolj temeljito. Z Olympio namreč redno treniram že vse od začetka letošnje sezone,« je povedal enainštiridesetletnik iz Števerjana.

Z rezultatom se v Grčiji, kajpak, ne obremenjujejo, sicer pa nasprotnikov ne poznajo. Razen Italije seveda, ki bo na evropskem prvenstvu nastopila s svojo generacijo »fenomenov« iz devetdesetih letih prejšnjega stoletja in je menda nesporni favoriti za končno zmago. »V seznamu igralcev Rusije nisem zasledil velikih imen, Ukrajincev pa tako in tako ne poznam. Naš cilj je vsekakor, da igramo čim boljše in se zabavamo,« je poudaril Terpin, ki bo na prvenstvo skupaj z ostalimi sedmimi člani reprezentance poletel v nedeljo iz letališča v Benetkah. Poleg Terpina so

v reprezentanci še Gorazd Mejal, Stan-ko Šijanec, Peter Možič, Zdravko Močnik, Jurij Globačnik, Anton Stern in Sašo Topovšek.

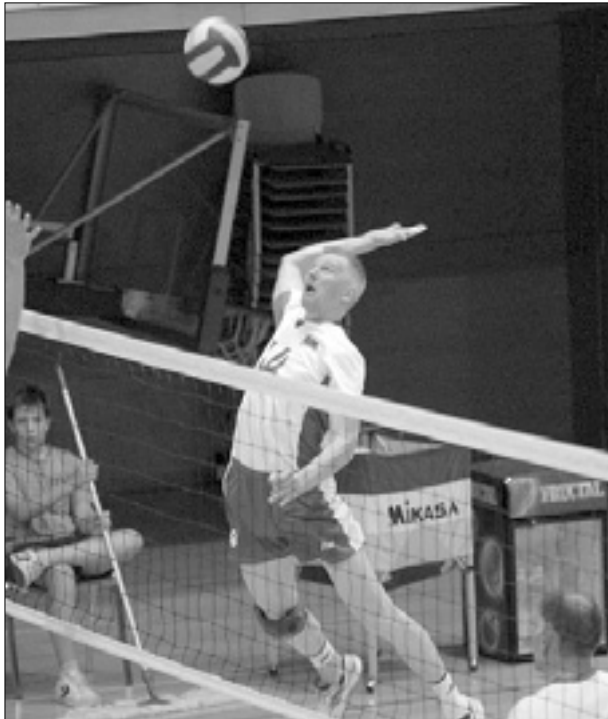
Ali jim stroške za igranje krije Odbojarska zveza Slovenije? »Kje pa. Vse moramo poravnati sami. Igrali bomo za zastavo,« je še povedal Simon pred odhodom v Grčijo.

Za primerjavo naj povemo, da ima Italija za EP prijavljenih 15 igralcev, zdravnika, fizioterapevta, vodjo odprave in trenerja, to je Carmela Pittero, Sicilijanec, ki že leta živi v Gorici in rad pomaga tudi našemu društvu Go-volley. V ekipi pa so takšni kalibri kot Zorzi, Luchetta, Cantagalli, Vullo, Galli, Bracci, Cuminetti, Babini in drugi.

Sestava skupin, A: Italija, Madžarska in Latvija; B: Estonija, Grčija, Norveška in Litva, C: Ukrajina, Rusija in Slovenija. Štiri ekipe se bodo v naslednji fazi borile za medalje, ostale pa za razvrstitve. V kvalifikacijski fazi bodo včasih igrali tudi po dvakrat na dan. (-ak)

Simon Terpin je dres Slovenije oblekel že junija letos v Novi Gorici, še vedno pa tudi visoko skače kot včasih

BUMBACA

JUTRI - Na 1. maju, Padričah in Trebčah

6. srečanje ZSŠDI - Unija Italijanov

Jutri bo v Trstu tradicionalno, že 6. Športno srečanje manjšin med pripadniki naše narodnostne skupnosti in italijanske v Sloveniji in na Hrvaškem. Na stadionu 1. maja v Trstu se bodo pomerili v moški in ženski odbojki, namiznem tenisu, šahu, košarki in malem nogometu, v Trebčah bo tekma v nogometu, v Športnem centru na Padričah pa bodo tekmovali v balinanju in tenisu.

Vse tekme so namenjene mladim do 18. leta starosti, le v tenisu in balinanju ni starostne omejitve. Na srečanjih se bodo srečali predstavniki ZSŠDI in Unije Italijanov v Istri, na košarkarskem turnirju pa bo nastopila tudi ekipa slovenskega kluba KOŠ iz Celovca. Vse tekme se bodo pričele ob 10.30, ob 12.30 bo na »1. maju« skupno kosilo, ob 13.30 pa zaključna slovesnost in nagrajevanje.

ODBOJKA - Deželni pokal

Sloga List se še lahko uvrsti v drugi del

Jutri mora v zadnjem krogu zmagati s 3:0 v Červinjanu

Sloga List - S.C.Cervignano 3:1 (25:13, 25:22, 24:26, 25:9)

SLOGA LIST: Chirani (libero), Ciocchi 4, Cvelbar 18, Fazarinc 15, Gantar 9, Mamillo 1, Maurovich 3,

Pertot 11, Spangaro 9, Starec 0. Trener Martin Maver

V sredo je Sloga List odigrala predzadnjo pokalno tekmo in z zmago lahko še upa na napredovanje v naslednje kolo. Če bodo naše odbojkarice v povratni tekmi v soboto premagale Cervignano brez izgubljenega seta, bodo namreč na lestvici zaradi boljšega količnika v setih prehiteli Pozzo, ki je trenutno na drugem mestu. Cervignano se na drugo mesto ne more več povzpeti, niti v primeru gladke zmage.

Sredina tekma je bila vseskozi v rokah Sloge List, tudi če se ji je nerodno izmuznil tretji set. Gostje bodo letos nastopale v D ligi, so zelo požrtovalne v obrambi, v njihovi igri pa je veliko nihanj, kar dovolj zgovorno pričajo tudi izidi posameznih setov. Slogašice so odigrale dobro tekmo, trener Maver je tudi tokrat preizkusil vse razpoložljive igralke. Izenačena sta bila le drugi in tretji niz, v tretjem pa je Staška Cvelbar nanizala celo serijo točk na servisu in s tem onemogočila nasprotnicam vsak odpor.

Pred samim začetkom tekme sta ekipo obiskali Stanka Sosič in Jelka Cvelbar, predsednica in tajnica zadruge List, ki bo tudi letos pokrovitelj naše ekipe, in igralkam ter trenerju voščili vs o sredo predbližajočim se prvenstvom C lige.

Ostali izid: Virtus - Il Pozzo 0:3. **Vrstni red:** Virtus in Il Pozzo 10, Sloga List 7, Sporting club Cervignano 6. **Prihodnji krog (jutri):** Sporing club - Sloga List (18.00)

Sovodenjski ljubitelji z »dobro klapo« do visoke uvrstitve

V pričakovanju začetka prvenstva ljubiteljev FIGC skupina A2 krog B, na sovodenjem pravokotniku že več kot mesec časa trenira tudi domača ekipa lju-

biteljev. Ogrodju lanske ekipe, ki je bila v celoti potrjena, se je pridružilo nekaj novih izkušenih igralcev, tako da ima trener Cescutti na razpolago kompetitivno moštvo.

Društvo s predsednikom Ferfoglio na čelu si je postavilo več ciljev, med katerim je brez dvoma vsaj ponovitev že dobrega rezultata lanskega prvenstva, ko so dosegli tretje mesto na lestvici in za las zamudili napredovanje v elitno A1 ligo (usoden je bil poraz v playoffu

proti ekipi Valvasone iz Pordenona) in se uvrstili na drugo mesto disiplnskega pokala. Cilj je tudi utrditi že dobro klapo, ki uživa ob igranju nogometa in se rada druži tudi zunaj igrišča, saj je to temelj amaterskega gibanja.

Zelenorumeni čaka krstni nastop jutri ob 15.30 na domačem igrišču proti ekipi Leon Bianco iz Krmina. Skupina šteje 14 ekip, prvenstvo se kaže kot izenačeno inakovostno, Sovodenjci pa bodo gotovo igrali vidno vlogo.

KOŠARKA - Jutri se pričinja tudi deželna D-liga

Več goriških in tržaških kandidatov za »play-off«

Prvi letošnji derbi med Bregom in združeno ekipo Kontovel Sokol bo že v soboto, 13. tega meseca v Dolini, povratni pa 26. januarja 2008 pri Brišičkih

KROMA

Jutri bosta novo sezono začela tudi dva slovenska košarkarska četrtoligaša. Ob 20.30 se bo Breg na domačih tleh pomeril z »neznanko« Fogliano, združena ekipa Kontovel-Sokol pa bo igrala ob 21. uri v gosteh s Perteolami. Brežani bodo odločno ciljali na zmago, igralci združene ekipe pa skušali presenetiti nasprotnika. Že prihodnji teden bo na sporedu prvi slovenski derbi v dolinskem športnem centru Silvana Klabiana s pričetkom ob 20.30.

Prva »afera« že pred pričetkom sezone

Goriški Dinamo je lani iz promocijskega prvenstva zaslužen napredoval v D-ligo. Vodstvo društva je prijavnico za vpis v višjo ligo poslalo na goriški sedež košarkarske zveze in ne na tržaški, ki je za to pristojen. Dinama tako niso vključili v vzhodno skupino deželne D-lige in namesto nje premaknili videmski Laipacco med goriške in tržaške ekipe, saj sta se medtem Sokol in Cus odpovedala pravici do nastopa. Dinamo in Laipacco sta se seveda pritožila, federacija pa se je odločila za repesažo dveh ekip za popolnitev prostih mest. Poleg Dinama je tako sredi septembra »napredovala« tudi ekipa AIBI Fogliano.

Nasprotniki naših na Goriškem...

Romans je bil nedvomno glavni protagonist letošnje košarkarske kupoprodajne borze v goriški pokrajini. Ekipa, ki je lani odkrito ciljala na napredovanje, je namreč še pred koncem sezone dejansko razpadla. Skoraj vsi igralci so si zato med poletjem poiskali novo ekipo in tako okrepili novince Dinamo, goriški Atletismo in Isontino. Ta se bo z Romansom in Foglianom najbrž borila za obstanek, ostali dve ekipi pa se bosta skušali uvrstiti v končnico prvenstva. Po uspešni sezoni so se Perteole na papirju nekoliko ošibile, po neuspehu pa se je okrepil NAB, ki še vedno upa v povratek strelca Gona iz Mehike. Obe ekipi sta zelo solidni, verjetno pa se ne bosta mogli enakovredno kosati z drugo tržaško ekipo – Pallacanestro Monfalcone – in Goriziano. Ti dve ekipi bosta morali gotovo upravičiti vlogo favorita za napredovanje, saj sta zelo solidni postavi po odhodu pomembnega centra (Cestara oz. Marege) dodatno okrepili z Mazzolijem oz. Carcichem in Sokanovičem.

...in na Tržaškem

Po odgovedi Cusa se je nekaj ključnih igralcev najprej domenilo z Dragom, na koncu pa pristalo pri Don Boscu, ki bi moral po dveh zaporednih izpadih spet odigrati vidnejšo vlogo v deželni D-ligi. Drago in San Vito bosta s skoraj nespremenjeno postavo skušala spraviti v škiprice tudi na papirju pomočnejše nasprotnike. Neposrednega napredovanja najbrž ne moreta naska-

kovati, v metu pa je mesto v »play-offu«. Podobno vlogo bo verjetno odigral tudi Poggi, ki se je med poletjem precej okrepil in se pod košema lahko ponaša s Celego, Glavino in Bembichem – trojico, ki bi najbrž bila med boljšimi tudi v C2-ligi. Končni uspeh te ekipe pa bo najbrž pogojevala prisotnost Celege, ki bi lahko sredi sezone prestopil v višje prvenstvo.

Pravilnik letošnjega prvenstva

Ekipe so v deželni D-ligi razdeljene v dve skupini (vzhodno in zahodno) po petnajst ekip, ki bodo med seboj igra-

le 28 tekem v tridesetih krogih (vsaka ekipa bo namreč dvakrat prosta). Redni del prvenstva se bo pričel ta konec tedna in se bo končal 1. maja 2008. Po zadnjem krogu bo prvovrščena ekipa neposredno napredovala v C2 ligo, zadnja in predzadnja pa nazadovali v promocijsko prvenstvo. Ekipe od drugega do petega mesta se bodo v končnici za napredovanje pomerile s tistimi iz furlanske skupine, le najboljša pa si bo izborila pravico do nastopanja v višji ligi. Dodaten spopad za obstanek bosta odigrali tudi trinajstouvrščeni ekipi obeh skupin.

BREG

CERNE Massimiliano	1968	185	play
CIACCHI Ivan	1986	184	branilec
EARLE Matthew	1986	188	branilec
GRAZIOSO Stefano	1988	180	play
JEVNIKAR Mitja	1984	186	branilec
KLABJAN Borut	1976	192	center
KRIŽMAN Pavel	1976	187	krilo
LAUDANO Fulvio	1967	192	krilo
LOVRIHA Emanuel	1982	183	branilec
OBLAK Mitja	1986	187	krilo
POSAR Diego	1984	184	play
PUZZER Thomas	1987	182	branilec
SILA Borut	1981	190	branilec
ŠKORJA Kristjan	1987	194	center
UDOVIČ Luka	1986	187	branilec
WIDMANN Walter	1986	182	play
Trenner: PREGARC David			

KONTOVEL SOKOL

BERGAGNA Luca	1988	185	branilec
BUDIN Gregor	1984	188	krilo
BUKAVEC Emil	1987	187	krilo
DOGLIA Denis	1982	198	krilo
EMILI Marko	1976	184	branilec
GODINIČ Jan	1973	192	center
GUŠTIN Dean	1988	180	play
LISJAK Peter	1989	192	branilec
MALALAN Saša	1989	190	branilec
PAOLETIČ Roby	1981	182	branilec
ROGLJIA Jure	1983	185	branilec
SOSSI Jan sr.	1987	175	play
SOSSI Jan jr.	1988	190	center
ŠVAB Marko	1983	180	branilec
VESCOVI Alex	1987	193	center
VODOPIVEC Igor	1974	193	center
Trennerja: ŠUŠTERŠIČ Danjel in STARC Claudio			

BREG Cilj? »Prvo mesto!«

DAVID PREGARC

KROMA

O igralskem kadru
Stebra ekipe: Laudano in Cerne

Novi obrazi: močno sem si želel Cerneja – in ga tudi dobil; kot igralec je res nepopisen, moramo pa še videti, kako bo dejansko igral po nekaj sezonah mirovanja. Od Križmana si veliko pričakujem in obenem vem, da bo veliko tudi dal. Od ostalih

Možna presenečenja: ostale igralce že poznam in torej vem, kaj mi lahko nudijo

O ekipi
Dobre lastnosti: ekipa je voljana delati in lahko še precej izboljša

Šibka točka: centimetri pod košema, kar pa bomo nadoknadili s hitro, agresivno skupinsko igro.

Minimalni cilj: prvo mesto

Maksimalni cilj: prvo mesto... sami!

O prvenstvu
Favoriti: Sokol, Cus....

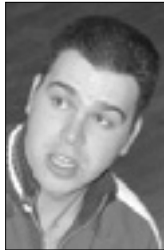
no, resno mislim, da so to Perteole, Goriziana in Pallacanestro Monfalcone

Outsiderji: San Vito
Kako se bo uvrstil Kontovel-Sokol? Lani so se rešili zadnjo tekmo, letos pa bodo dosegli miren obstanek. Glede na koledar (v zaporedju Perteole, Breg, Goriziana in Monfalcone) se bo njihovo prvenstvo res začelo šele po četrtem kolu

KONTOVEL SOKOL Boj za (miren) obstanek

DANJEL ŠUŠTERŠIČ

KROMA

O igralskem kadru
Stebri ekipe: Roby Paoletič, Marko Švab, Denis Doglia in Gregor Budin

Novi obrazi: Denisa Doglio poznam že vrsto let, saj sva skupaj nastopala v mladinskih prvenstvih; če igra kakor ve in zna je lahko gotovo lider ekipe. Gregor Budin ima odlične atletske sposobnosti, ki jih bo treba izkoristiti tako v napadu, kjer je nevaren predvsem s prodori, kot tudi v obrambi. Marko Emili je starejši igralec, ki bo k uspehu pripomogel z izkušnjo.

Možna presenečenja: Peter Lisjak in Emil Bukavec.

O ekipi

Dobre lastnosti: še iščemo; doslej smo skupaj opravili le dva treninga in trening-tekmo, tako da bomo optimalno formo dosegli čez dva meseca

Šibki točki: pomanjkanje uigranosti in pod košema, kjer bo pomemben doprinos "senatorjev" Vodopivca in Godniča.

Minimalni cilj: obstanek po končanem prvenstvu

Maksimalni cilj: miren obstanek

O prvenstvu
Favoriti: Goriziana in Pallacanestro Monfalcone, kako-

kovost ekip pa se je na splošno povečala

Outsiderji: Poggi

Kako se bo uvrstil Breg?
Brega letos nisem še videl, gotovo pa se bo potegoval za prva mesta

KOŠARKA - Prvi nastop Jadrana ZKB v državnem prvenstvu under 19

Zamujena priložnost

Proti okrnjenemu Pordenonu vodili en polčas in napravili zadnji met

DRŽAVNO PRVENSTVO UNDER 19

Sistema Pordenone – Jadran
Zadružna kampa banka 60:58
(18:20, 28:30, 46:44)

JADRAN: Starc nv, Collenzini (-, -, 0:2), Vitez 14 (3:4, 4:6, 1:4), Bufon nv, Gaggi/Slokar, Felfoglia 21 (5:8, 8:12, 0:3), Lisjak 5 (0:2, 1:1, 1:1), Formigljia nv, Zaccaria 6 (-, 3:5, -), Paulin 2 (-, 1:1, -), trener Boban Popovič. PON: Lisjak.

Jadranovi osemnajstletniki so v uvodnem krogu zamudili zrelo priložnost za prestižno zmago. V Pordenonu so brez Ukmarja, Genardija in Gantarja namreč tesno izgubili proti gostiteljem, ki pa so se predstavili brez najboljšega moža, play-makerja Piaze, in še enega visokega igralca. V Jadranovem taboru je po koncu tekme vladalo prepričanje, da bi bili morali ugodno priliko zgrabiti, kar pa mestoma zmedeni Popovičevi četi žal ni uspelo.

Bolje so tekmo začeli gostje, ki so v prvih dveh četrtinah stalno rahlo vo-

dili. Po odmoru se je slika spremenila in odtej so vseskozi tesno zmagovali Pordenončani. Minuto pred koncem je zaostanek Jadranovcev znašal pet točk, Vitez (imel je tudi sedem asistenc) pa je poskrbel za koš in dodaten prosti met po pridobljenem prekršku. Naši so tudi uspeli v naslednji akciji nasprotnikom ukrasti žogo, ni pa jim uspelo priti do meta, ki bi jih lahko popeljal do zmage ali vsaj do izenačenja.

Ostala izida 1. kroga: Romans – CBU 58:93, Snaidero – Falconstar 85:64, Cormons – Cordovado sinoči, Fagagna – NPG danes.

DRŽAVNO PRVENSTVO UNDER 21

Bor Nova Ljubljanska banka – Drago Basket 76:71 (21:11, 41:28, 56:47)

BOR: Trevisan 3 (-, 0:1, 1:2), Querinuuzzi (-, 0:3, 0:1), Corsi 4 (-, 2:4, -), Nadlišek 9 (2:2, 2:5, 1:4), Crevatin 23 (1:1, 5:7, 4:5), Bole 18 (0:1, 6:15, 2:9), Bronzato 3 (-, 0:3, 1:3), Faraglia

nv, Bossi 12 (4:4, 4:8, 0:3), Erik Filipac nv, Brian Filipac 2 (-, 1:1, -), Devčić 2 (-, 1:3, -), trener Lucio Martini. PON: Corsi.

Borovi mladinci pod 21. letom so v zaostalem srečanju prvega kroga dosegli drugo zaporedno zmago, čeprav so se morali pošteno potruditi, da so obvladali nasprotnike Draga. V prvem polčasu je šlo gostiteljem zlahka, saj so bili učinkoviti v napadu in stalno vodili za več kot deset točk. Prednost je Martinijeve fante uspevala, tako da so v zadnjem delu dovolili gostom, da so se polagoma približali in celo izenačili pri 65. točki. V drugem polčasu so domači v splošnem preveč forsirali met iz razdalje, v zadnjih minutah pa sta Bole in tokrat odlični Crevatin vendarle spet postavila stvari na svoje mesto in podarila ekipi drugi par točk.

Izidi 2. kroga: Kontovel/Sokol – Bor Nova Ljubljanska 61:86, Snaidero – Virtus Udine 78:64, Tarcento – Dinamo 61:62, Drago – NPG 79:74, Falconstar – Don Bosco 89:31.

Obvestila

AŠD BREG obvešča, da bo redni občni zbor v petek, 12. oktobra ob 20.00 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju, v prostorih SKD Valentin Vodnik v Dolini. Vljudno vabljeni.

ŠAHOVSKI KROŽEK za učence in dijake slovenskih šol v tržaški pokrajini bo deloval ob petkih od 14. do 18. ure na sedežu ZSSDI. Organizirana bosta tudi dva tečaja. Informativni sestanek o vseh vzbudah bo danes, 5. oktobra, ob 16. uri na sedežu ZSSDI. Vabljeni so učenci, dijaki, starši, učitelji in profesorji, ki jih zanima šah.

SKD VIGRED, Jamarsko društvo Grmada, Planinski odsek SK DEVIN, Taborniki RMV Trst-Gorica, Vaška skupnost Tublje, Občina Sežana in razvojno društvo Pliska vabijo v nedeljo 7. oktobra 2007, na »12. Pohod na Krasu je krasno«. Zbirališče od 10. do 11. ure na prireditvenem prostoru v Praprotnu. Organiziran prevoz do Tublje. Ob 11.30 start iz Tublje, med pohodom ogled Trnovske jame. Info: www.skdvigred.org.

ŠPORTNA ŠOLA TECI, SKAČI, MEČI ZA OSNOVNOŠOLSKO OTROKE - Vadbna bo na stadionu 1. maja v Trstu potekala po naslednjem urniku: ponedeljek in četrtek 16.30-17.30 (mlajša skupina), petek 16.00-17.00 in na izbiri po en trening minidbojke ali minibasketa (starejša skupina). Vpis pred vadbo.

ITALIJAN Z JUGA PRI ODKRIVANJU SLOVENCEV IN SLOVENŠČINE

Trst ima srečo, da meji s Slovenijo, a se s tem nikakor noče sprijazniti

*Toliko
veljaš,
kolikor
te ljudje
poznajo*

Potem ko se je pred nedavnim veliko pisalo o praznovanju obletnice vrnitve Primorske matični domovini in o tem, kaj pomeni biti Slovenec v Italiji, smo se odločili, da bomo tokrat pisali o tem, kaj pomeni biti Italijan v Trstu in s katerimi težavami se mora soočati, ko se hoče približati slovenski kulturi. Intervjuvali smo namreč 25-letnega Salvatoreja iz majhnega mesteca blizu Brindisija, ki se je pred nekaj leti odločil, da se bo lotil učenja slovenskega jezika in Slovence spoznal od blizu, ne pa preko »čakol« ljudi. Salvatore je v Trst prispel, ker ga je italijanska vojska poslala sem med obdobjem obvezne vojaščine. Takoj ko je vstopil v kasarno, mu je oficir povedal, da je Trst nevarno mesto, kajti v njem prebiva vedno več slovenskih ciganov. Salvatore je bil nad tem besedami šokiran. Narkar se je odločil, da hoče na lastne oči videti Slovenijo in spoznati Slovence in se sam prepričati, kakšni so v resnici...

»Vojaško življenje ni bilo zame. Življenje v kasarni je bilo nestrpno. Vojaki so zame rasisti in brez kulture. Ne znajo se obnašati. Za to sta po mojem mnenju krivi država in politika, ki vojake ne vključita v lokalno življenje. Jaz sem se odločil, da si bom šel kar sam ogledat Slovenijo in slovenske cigane. Najprej sem prijatelje in znance vprašal, če mi lahko kaj povejo o Sloveniji. Rekli so mi, da so Slovenci norci in pijanci in da lahko v Sloveniji najdem le casinoje in nočne klube. Meni se je vse to zdela taka bedarija... Poleg tega so mi svetovali naj ne silim onkraj meje, ker bi mi tam bilo težko, ker sem Italijan.«

Najprej je Salvatore obiskal Sežano, nato si je ogledal še Maribor, Ljubljano, Logatec... Spoznal je veliko Slovencev in se začel z njimi družiti. S časom se je naučil nekaj slovenskih besed, da je lahko sploh komuniciral, ker mu angleščina ni ravno tekla kot po olju. Čudil se je, ker ga nihče ni razumel, ko je skušal nekaj povedati po rusko. V Salentu je namreč

študiral tuje jezike. Po opravljeni vojaščini se je odselil v Videm, kjer je začel študirati slovanske jezike.

Klop: »Nam se zdi tako čudno, da se Italijan loti učenja slovenščine. Kaj te je tako pritegnilo?«

Salvatore: »Tukaj v Trstu imate srečo, da ste blizu meje, a nihče se tega ne zaveda. Meni se zdi to tako žalostno. Na jugu sploh ne vedo, da Slovenija obstaja. Jaz sem imel to možnost, da sem spoznal veliko Slovencev, ki nikakor niso norci in pijanci, ter slovensko kulturo in priznam, da sem se vanjo zaljubil. Kar me je pritegnilo takoj na začetku, je bilo dejstvo, da poznajo Slovenci našo kulturo boljše od nas samih. Vprašal sem se, zakaj tudi mi ne govorimo slovenskega jezika in ne spoznamo Slovencev in njihovo državo, ki je naša sosesda. Že prej sem hotel študirati, a nisem imel možnosti. Zato sem šel delat, da bi kaj zaslužil za plačevanje študija. Rad bi se preselil v Slovenijo in tam študiral, delal in živel. To je moja želja in vem, da jo bom nekega dne uresničil.«

Klop: »Si imel težave pri učenju slovenščine?«

Salvatore: »Slovenščina ni lahek jezik. Za nas Italijane pa še posebno. Dve stvari sta me presenetili in obenem takoj pritegnili: dvojina in dejstvo, da zveni meni slovenščina tako

poetično. Mislim, da je slovenski jezik edini jezik, ki lahko vsakdanje dogodke, normalnost spremeni v poezijo. Dvojina pa... dvojina je zame tako fascinantna. Mogoče ker je mi Italijani nimamo.«

Klop: »Zanima me tvoje mnenje o Trstu kot mesto, o odnosih med Slovenci in Italijani, o popisanih tablah, zgodovinskih dogodkih...«

Salvatore: »O tem bi lahko govoril ure in ure. Meni se zdi to šokantno in sramotno. Slovenci imajo posebno dušo. Vsak Slovenec je zadovoljen in ponosen, da je Slovenec.

Slovenci branijo svojo zemljo in jo dajo na razpolago le redkim. Zelo so ponosni na to, kar so in na to, kar imajo. To mi je bilo zelo všeč. Slovenec ljubi, da prideš tja in da imaš voljo in veselje, da se od njih nekaj naučiš, da jih spoznaš. Potem te Slovenci vzljubijo, drugače pa ne, ker oni sami poznajo zelo dobro druge narode in hočejo, da se tudi drugi obnašajo enako z njimi. Vedo, da je Slovenija majhna država, da je Slovencev malo, a kljub temu se postavljajo na raven ostalih evropskih narodov. Glede žaljivih napisov in nestrpnosti lahko rečem, da sem to preizkusil tudi na

lastni koži. V kasarni so mi pravili ščavo, ker sem uporabljal slovenščino. Po drugi strani so me imeli za norca, ker sem z juga. Vse to ne pelje v bistvu nikamor. To pomeni, da nihče ne spoštuje prejšnjih generacij, ki so se borile za obstoj slovenščine. To pomeni, da Italijani nočejo priznati, da so vdrli v kraje, ki so bili od nekdaj slovenski in to je res grozno. Na dogodke kot so fašizem, prva in druga svetovna vojna ter zatiranje narodov in manjšin se je treba spomniti in obujati, ne da bi za to koga krivili, ampak zato, ker ne smemo pozabiti, da smo ljudje živali in da se nekaj takega ne sme nikoli več ponoviti. V Trstu se nestrpnost kaže v napisih po zidih, v žaljivkah in popisanih tablah, v drugih mestih po Italiji se zaradi tega ljudje tudi ubijajo. Potemtakem bi lahko nekdo pravilno sklepal, da se človek skozi stoletja sploh ni razvil in napredoval. S tega vidika mislim, da Trst ni in noče napredovati, za kar je kriva tudi država, ki je pri teh stvareh popolnoma odsotna. Trst je krasno mesto ob morju, ki ima to srečo, da meji s Slovenijo in da lahko torej pozna 2 jezika. To je edinstveno bogastvo in obenem privilegij, a žal se Italijani s tem dejstvom nočejo spoprijeti. Spomnim se še danes, kako smo na osnovni šoli peli nacionalistične pesmi, ki so pele o tem, kako se je treba bati invazije Slovanov. Mi jih kot otroci sploh nismo razumeli. Sedaj ko na te stvari gledam drugače, mislim, da so bili naši šolski programi, predvsem učenje zgodovine, malce manipulirani in usmerjeni v eno smer. Italija je kot mest, ki veže sever z jugom in vzhod z zahodom; je kot velik zaklad kultur. Tako da mislim, da nestrpnost res ne spada v to državo, predvsem sedaj, ko smo del Evropske Unije.«

SMISEL ZA HUMOR IN MODROST JE REDKO POSEJAN

Mesto žensk - mednarodni festival sodobnih umetnosti

MESTO ŽENSK – 13. MEDNARODNI FESTIVAL SODOBNIH UMETNOSTI

»Smisel za humor in modrost sta redko posejana. Razumeti humor je tako kot doživeti vaginalni orgazem. To je dar, ki ga imamo, ali pa ga nimamo.« pravi Mirjam Milharčič Hladnik, predsednica Društva za promocijo žensk v kulturi – Mesto žensk

V Ljubljani se med 3. in 13. oktobrom odvija 13. mednarodni festival sodobnih umetnosti - Mesto žensk v organizaciji Društva za promocijo žensk v kulturi. Letošnji festival z naslovom »Smej se glasno!« je posvečen humorju, kateremu se je po besedah kuratoric Katje Kobolt in Dunje Kukovec lažje približati skozi umetnost kot prek diskurzov. Ob snovanju programa 13. mednarodnega festivala je organizatorice vodila lastnost umetnosti in humorja, da zapleteno realnost uprizorita vsaj malo razpleteno, a kljub temu zgoščeno. Prav zaradi te lastnosti je program razdeljen na več sklopov. V sklopu Do konca in naprej bodo umetnice iz vsega sveta predstavile temo absurda skozi glasbo, ples, gledališče oz. kabaret in vizualne umetnosti. Ogledali si bomo lah-

ko npr. avstralski kabaret Ura burleske ali pa zvezdo bosanske popularne glasbe Hanke Paldum. Sklop Saj ni res, pa je nas bo presenetil z performativnostjo teles in identitet, kjer bo slovenska koreografinja Maja Delak predstavila svojo stvaritev, Waheeda Malullah iz Bahrajna in Indijka Tejpal Shah pa bosta obrnila na glavo nekatere predstave svojih dežel skozi prizmo fotografij. Jasno kot včerajšnji dan bo prepleten z dogodki, ki ciljajo v nepričakovane smeri: newyorški underground plesne scene, performans in instalacija bangladeško-italijanske vizualne umetnice Myriam Laplante in še in še. Na festivalu se v sklopu Humor dela ukvarjajo tudi s področjem medijev, humor se usmeri v sfero sodobnih pogojev dela. S tem sklopom je povezana tudi delavnica za izdajo publikacije, ustvarjanje spletne platforme za DIY (ali naredi-sam medijske vsebi-

ne), spletne časnopisa in radia ter predstavitev druge slovenske spletne glasbene založbe MOO. Poleg raznih filmskih, glasbenih, literarnih in plesnih večerov je društvo poskrbelo tudi za izobraževanje udeležencev v obliki raznovrstnih delavnic, kot npr. snemanje drugačnega porno filma ali kabaretno-cirkuške delavnice. Na festivalu se bodo lahko zabavali tudi otroci, za njih sta bila posebej organizirana delavnica pirotehnične skulpture (seveda v spremstvu staršev) in program petih kratkometražnih animiranih filmov v risani tehniki petih različnih umetnic.

13. mednarodni festival sodobnih umetnosti je poln zanimivih in presenetljivih dogodkov, temelji na ženskem pogledu na svet, umetnost in humor, primeren pa je za vse, ki si zaželejo nekoliko »drugačne« umetnosti. Podrobnejše informacije o društvu in festivalu najdete na spletni strani www.cityofwomen.org.

Klop se vedno išče novega sodelavca/ko iz goriške.

Vsi Klopi izrekamo našemu novemu odgovornemu uredniku Dušanu Udoviču iskrene čestitke in obilo sreče. Obenem pa želimo upokojencema Bojanu Brezigarju in Vojmirju Tavčarju prijeten počitek po dolgoletnem naporu.

POZOR POZORI!

Klop se je letos odločil, da bo organiziral novoletno potovanje. Zato nujno potrebujemo pomoč naših zvestih bralcev pri odločitvi destinacije. Na razpolago so sledeči kraji: Dunaj, Praga, Berlin. Odločili se bomo glede na število glasov, ki jih bo dosegel vsak kraj. Izбира pač ne bo lahka; prosimo vas, če lahko preferenco pošljete na naš e-naslov klop@primorski.it. O vsem ostalem boste obveščeni v naslednjih številkah.

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40
(Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69
(Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 7. Video natečaj: Pino Ružič - Zlatorog
20.30 Deželni TV dnevnik
23.00 Čezmejna TV - Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.10 Nad.: Sottocasa
6.30 Dnevnik; Prometne informacije
6.45 Jutranja razvedrilna oddaja Unomattina (vodita Eleonora Daniele in Luca Giurato), vmes (7.00, 7.30, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik, Tg parlament, Tg1 Flash
10.35 Gremo v kino
10.40 10 minut za oddaje pristopanja
11.00 Nasveti za dobre nakupe: Occhio alla spesa
11.25 Vreme in dnevnik
12.00 Variete o kuharski spretnosti: La prova del cuoco
13.30 Dnevnik
14.00 Gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana - Zgodbe (vodi Caterina Balivo)
14.45 Nad.: Incantesimo (i. Corinne Cleary, Massimo Bulla)
15.50 Variete: Festa italiana
16.15 Variete: Življenje v živo
16.50 Tg parlament
17.00 Dnevnik in vreme
18.50 Kviz: L' eredità'
20.00 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi
21.10 Variete: Ballando con le stelle (vodi Milly Carlucci)
23.25 Dnevnik
23.30 Aktualno: TV7

Rai Due

6.00 Focus
6.15 Otok slavnih
6.55 Skoraj ob 7-ih
7.00 Juntranji variete: Random
10.00 Svet v barvah
10.15 Dnevnik, vreme/Navade/Medicina 33
11.00 Variete: Piazza Grande
13.00 Dnevnik Tg2
13.30 Tg2 Navade/Potovanja
14.00 Aktualno: Italija na 2. (vodi Roberta Lanfranchi)
15.50 Aktualna odd.: Ricomincio da qui (vodi Alda D' Eusanio)
17.20 Nan.: One Tree Hill (i. Chad Michael Murray, Hilarie Burton)
18.05 Tg2 Flash, šport
18.30 Tg2 Dnevnik/Meteo 2
18.50 Hum. nan.: Piloti (i. Enrico Bertolino, Max Tortora)
19.10 Reality: Otok slavnih
20.00 Nan.: 7 vite
20.30 Dnevnik
21.05 TV film: Il Capitano 2 (It., '06, i. Alessandro Preziosi, Gabriella Pession, Giuliano Gemma)
23.00 Dnevnik
23.15 Aktualno: Soočanja

Rai Tre

6.00 Rai News 24
8.05 Mi smo zgodovina
9.05 Verba volant
9.15 10.05 Cominciamo bene
12.00 Tg3 šport, Meteo
12.45 Zgodbe - Italijanski dnevnik
13.10 Nan.: Saranno famosi
14.00 Deželne vesti, dnevnik
14.50 Tgr Znanstveni dnevnik, 15.00 Tgr Neapolis
15.10 Variete: Trebisonda
15.20 Nan.: The Saddle Club
16.00 Mladinski dnevnik Gt Ragazzi
17.00 Aktualno: Druga Geo
17.50 Dok.: Geo & Geo
18.15 Tg3 Meteo
19.00 Dnevnik, deželne vesti
20.00 Rai Tg Šport
20.10 Variete: Blob
20.30 Nad.: Un posto al sole
21.05 Aktualno: Mi manda Raitre (vodi Andrea Vianello)
23.10 Dnevnik, deželne vesti
23.25 Tg3 Primo Piano
23.45 Nan.: Kate & Emma (i. Caroline Catz, J. Sheffield)

Rete 4

6.00 Pregled tiska
6.25 Nan.: Quincy, 7.40 Hunter (i. Fred Dryer), 8.40 Pacific Blue
9.40 Nan.: Saint Tropez, 10.40 Ljubenzenska vročica
11.30 Dnevnik, vreme
11.40 Aktualno: Forum
13.30 Dnevnik Tg 4, vreme
14.00 Aktualno: Forum
15.00 Nan.: Wolff, policaj v Berlinu (i. Jürgen Heinrich)
16.00 Film: Bello, onesto, emigrato Australia... (kom., It., '71, r. Luigi Zampa, i. Alberto Sordi)
17.50 Tg com, promet
18.55 Dnevnik, vreme
19.35 Aktualno: Zanimivosti Tg4
20.00 Nad.: Vihar ljubezni (i. Dirk Galuba, Mona Seefried)
20.20 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Nad.: Vihar ljubezni (i. Henriette Richter-Rohl, Gregory B. Waldis)
23.15 Film: Il giurato - The Juror (thriller, ZDA, '95, i. Demi Moore)

Canale 5

6.00 Na prvi strani
7.55 Promet, vreme, borza in denar
8.00 Jutranji dnevnik Tg5
8.50 Vaše mnenje
9.00 Variete: Maurizio Costanzo Show
9.40 Tg borza flash
10.55 Nan.: Končno sama, 11.30 Detektiv v bolnici - Pisateljica morilka
12.25 Nad.: Vivere (i. Gabriele Greco, Gaetano D' Amico)
13.00 Dnevnik TG 5, vreme
13.40 Nad.: Beautiful (i. Ashley Jones, Jack Wagner), 14.10 Centovetrine
14.45 Aktualno: Moški in ženske
16.15 Nan.: 5 zvezdic - Lepa novica (i. Ralf Bauer, Susanna Knetchl)
16.55 Tg5 minut
17.05 TV film: Scherzi del destino (kom., Nem., '04, i. Ann Kathrin Kramer)
18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario (vodi Gerry Scotti)
20.00 Dnevnik TG 5, vreme
20.30 Variete: Striscia la notizia
21.10 Variete: Zelig (vodita Claudio Bisio in Vanessa Incontrada)
23.30 Aktualno: Matrix

Italia 1

6.35 Variete za najmlajše
9.05 Nan.: Mac Gyver, 10.10 Magnum P. I. (i. Tom Selleck)
11.10 Nan.: A-Team
12.25 Odprti studio, vreme
13.00 Šport studio
13.40 Risanke
15.00 Nan.: Veronica Mars - Zaljubljeni oče, 15.55 Hannah Montana
16.50 Risanke: Heidi
18.00 Mushiking, čuvaj gozda
18.30 Odprti studio, vreme
19.10 Nan.: Camera Café
19.40 Risanke: Dragon Ball GT
20.30 Variete: Candid camera
20.45 Kviz: Prendere o lasciare
21.10 Nan.: CSI: Miami (i. David Caruso, Adam Rodriguez, E. Procter)
22.05 Nan.: CSI: NY (i. Gary Sinise, Claire Forlani)
23.05 Nan.: Prison Break (i. Wade Williams, Robert Knepper)

Tele 4

7.00 9.20, 13.45, 16.40, 20.30, 23.00 Dnevnik
8.10 Pregled tiska
10.30 Svetnik dneva, horoskop, vreme, pregovor
10.35 Nad.: Marina
11.05 Dokumentarec o naravi
11.30 Nan.: Don Matteo 4
13.30 Aktualno v živo
15.35 Nan.: Lassie
17.00 Risanke
19.00 Povejte županu
19.55 Športna oddaja
20.05 Košarka Snaidero Udine
21.00 Kulinarika: Zibaldone goloso
22.45 Potovanje v Kenijo
23.45 Nad.: Garibaldi, eroe dei due mondi

La 7

6.00 12.30, 20.00, 1.10 Tg La7
7.00 Aktualno: Omnibus
9.20 Aktualno: 2 minuti za knjigo
10.30 Dok.: Lovci na izgubljene zaklade

RADIO IN TV SPORED

Petek, 5. oktobra 2007

23

11.30 Nan.: Angelski dotik, 13.00 Na sodišču z Lynn - Materino srce
14.00 Film: La dea della città' perduta (pust., VB, '65, i. U. Andress)
16.00 Dok.: Atlantida
18.00 Nan.: Stargate SG1
19.00 Nan.: JAG
20.30 Aktualno: Osem in pol
21.30 Aktualno: Barbarske invazije (vodi Daria Bignardi)
0.05 Reality: Ninina potovanja

Slovenija 1

6.10 Kultura, 6.15 Odmevi
7.00 8.00 Poročila
7.10 8.10 Dobro jutro
9.00 Poročila
9.05 Ris. nan.: Fliper in Lopaka
9.30 Lutkovna nan.: Zgodbe o Poluhcu - Kako je Poluhec spoznal čarovnika
9.45 Kratki dok. film EBU: Felicijino življenje (Švedska)
10.00 Enajsta šola: Aspirin
10.40 Štáfeta mladosti
11.25 Osmi dan
11.55 Kviz: Milijonar z Jonasom
13.00 Poročila, vreme, šport
13.15 Duhovni utrip
13.30 Dok.: Med hribi kačjih glav
14.20 Slovenci v Italiji
15.00 Poročila, promet
15.10 Hidak - Mostovi
15.45 Ris.: Babar
16.05 Iz popotne torbe: Potegavščina
16.25 Nan.: V dotiku z vodo
17.00 Novice, slovenska kronika, vreme, šport
17.30 Največje Nobelove uspešnice
17.40 Dok.: National Geographic
18.40 Risanke
18.55 Vreme in dnevnik
19.35 Vreme, šport
19.55 TV nan.: Začnimo znova (Slo, '07, r. Vojko Anzeljc, i. Matjaž Tribušon, Lučka Počkaj, Boris Kobal)
20.30 Zabavnoglasbena odd.: Na zdravje! (vodita Jasna Kuljaj in Boštjan Romih)
22.00 Odmevi, kultura, šport, vreme
23.00 Pogovorna oddaja: Polnočni klub - Babice za tisoče otrok

Slovenija 2

6.30 Zabavni infokanal
9.00 10.35 TV prodaja
9.30 Zabavni infokanal
11.05 Opus
11.30 Evropski magazin
12.00 Črno-beli časi
12.15 Diagonale
12.50 Hum. nad.: Najlepši čas mojega življenja (Nem., 1. nad.)
13.15 Film: Moje dekle
15.35 Šport špas: Srednja zdravstvena oče, 15.55 Hannah Montana
16.00 Mozaik
16.25 Dok.: Uboj resnice v Rusiji
17.25 Mostovi - hidak
18.00 Poročila
18.05 Primorski mozaik
18.35 Študentska
19.00 Dok.: Mit Klementa Juga

20.00 Dok.: Zadnji dnevi slavnih - Indira Gandhi
20.55 Hum. nan.: Najlepši čas mojega življenja (Nem., '06, i. Oliver Mommsen, Elena Uhlig, Sandro Iannotta, Patrick Heyn)
21.25 Film: Dar - The Gift (dram., ZDA, '00, r. Sam Raimi, i. Cate Blanchett, Giovanni Ribisi, Keanu Reeves)

23.10 Film: Teroristka (dram., Indija, '99, r. Santosh Sivan, i. Ayesha Dharkar, Vishnu Vardhan)

Koper

14.00 Čezmejna TV
14.20 Euronews
14.30 Vesolje je...
15.00 Četrtekova športna oddaja
15.30 Film: Volkovi prihajajo (Fr., '70, i. Paul Le Person, P. Gueant)
17.00 Mladinska odd.: Fanzine
17.00 Dok. oddaja
18.00 Program v slovenskem jeziku: Študentstva
18.20 Bukvožerček
18.25 Obisk v akvariju
18.35 Vreme
18.40 Primorska kronika
19.00 Dnevnik - Šport
19.30 Vsedanes aktualnost
20.00 Mladinska odd.: Ciak junior
20.30 Potopisi
21.00 Dok. oddaja: Genesis
21.55 Vsedanes - TV dnevnik
22.10 Globus
22.40 Arhivski posnetki
23.30 Četrtekova športna oddaja

Tv Primorka

10.30 Dnevnik, vreme
11.00 Videostrani
17.00 Spomini borcev
17.55 Napoved dnevnika
18.00 Miš - Maš
18.40 Videospot meseca
18.45 Oddaje TV Primorka
19.15 Rally magazin 16
19.45 Kulturni utrinek
20.00 Dnevnik, vreme
20.30 Zdravnik svetuje
21.00 Razgledovanja
21.30 Jesen življenja
22.10 Vedeževanje
23.30 Dnevnik, vreme
0.00 Videostrani

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes koledar, pravljica in napovednik; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Kulturne diagonale: Pisani svet podože; 9.00 Radioaktivni val z Borisom Devetakom in Markom Sancinom; 10.00 Poročila; 10.20 Odprta knjiga - Marica Naldišek: Na obali (r. M. Prepeluh, 6. del); 11.00 Studio D; Napovednik; 13.20 Zborovski utrip; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 14.40 Minute za boljši jezik (pripr. Slava Starc); 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica: Jazz odtenki; 18.00 Kulturni dogodki; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

Poročila; 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30; 7.00 Jutranjik; 6.00-9.00 Jutro na RK; 8.00 Pregled tiska, vreme; 9.00-12.30 Dopoldan in pol (vodi Ljuba Sušan); 9.10 Prireditve; 12.30 Opoldnevnik, osmrtnice; 14.00 Mnenjska odd.: Rekel in ostal živ; 16.15 Glasba po željah; 15.30 DIO; 17.30 Primorski dnevnik; 17.00 Prireditve, planski vodnik, kinosporredi; 18.00 Radio "Bla Bla"; 19.00 Dnevnik; 20.00 Rončel na obali; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Moj radio je lahko tudi balon; 0.00 Nočni pr.: gost Boštjan Novak.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; vreme, promet; 8.05 Horoskop; 8.25 Pregovor; 8.33 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o...; 9.00 Stekljeni grad; 9.33 Pred našim mikrofonom; 10.00 Replay; 11.00 Odprti prostor; 12.10 Predstavitve dnevnika; 12.15 Sigla single; Vreme, promet; 13.00 Svetnik dneva, vse najboljše; 13.40 Casadei; 14.10 Kje, kako, kdaj; 14.35 Euro notes; 15.05 Pesem tedna; 15.10 5x5; 15.30 DIO; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 The magic bus; 19.00 Giulianine note; 20.00 Z dušo in telesom; 21.00 Odprti prostor; 22.00 Pred našim mikrofonom; 22.30 Kje, kako, kdaj; 23.00 Folk studio; 0.00 Prenos RS.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.30 Gremo naokrog; 8.05 Svetovalni servis; 9.10 A že veste...?; 9.30 Radio Ga-Ga; 11.15 Radi imamo Radio; 12.10 Ura slovenske glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 14.30 Labirinti sveta; 15.00 Radijski danes; 15.30 DIO; 16.30 Tema dneva; 17.00 Studio ob 17-ih; 18.15 Gre-

mo v kino; 19.00 Dnevnik; 20.00 Kulturna panorama; 21.30 Slovencem po svetu; 22.40 O morju in pomorščakih; 22.00 Zrcalo dneva; 22.45 Naš kraj; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.40 Kulturne prireditve; 9.00 Minute za rekreacijo; 9.35 Popevki; 11.30 V izvidnici; 12.00 Izjava tedna; 14.00 Kulturne drobtinice; 14.40 Glasovanje za popevki tedna; 15.30 DIO; 16.15 Popevki; 16.30 Centrifuga; 16.30 Vreme; 17.40 Šport; 18.45 Črna kronika; 19.15 Hokej; 19.30 Nočoj ne zamudite; 20.00 Stop pops 20 in novosti; 21.00 Nova elektronika; 22.30 Klub klubov

SLOVENIJA 3

7.00. 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 6.05 Jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Eppur si muove; 11.25 Concertino narodov; 12.05 Spominčice; 13.05 Odprti termin; 13.30 Zbori za mlade; 14.05 Izobraževalni pr.; 15.00 Šanson; 15.30 DIO, šport; 16.15 Medigra; 16.30 Podobe znanja; 17.00 Evroradijski festivali; 19.30 Concert Orkestra Slovenske filharmonije za modri abonma (prenos); 22.00 Igra - Gogolj; Ženitev; 23.00 Jazz ars; 0.05 Slovenski koncert

RADIO KOROŠKA

18.10-19.00 Utrip kulture; Radio Agora: 10.00-14.00/18.00-2.00; Radio Korotan: 2.00-10.00/14.00-18.00 (105,5 MHz).

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.it
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.it

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.it/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 0,80 € (191,71 SIT)
Letna naročnina za Slovenijo 154,40€ (35.000 SIT) plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7342147, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povišek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi, osmrtnice, sožalja, cestitke in zahvale po formatu. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

jasno

zmerno oblačno

oblačno

rahel dež

zmeren dež

močan dež

nevihte

veter

megla

rahel sneg

zmeren sneg

močan sneg

topla fronta

hladna fronta

okluzija

izobara

C središče ciklona

A središče anticyklona

VREMENSKA SLIKA

Proti nam priteka s šibkimi tokovi vlažen zrak. Jutri dopoldne bo naše kraje hitro prešla hladna fronta, za njo bodo pritekali suhi severovzhodni tokovi.

Območje visokega zračnega pritiska nad jugovzhodno Evropo slabi. Hladna fronta se od severa bliža Sloveniji in bo danes zvečer dosegla naše kraje. Pred njo k nam še priteka razmeroma topla, a tudi dokaj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 7.08 in zatone ob 18.39.
Dolžina dneva 11.31.

BIOPROGNOZA

Vremensko občutljivi ljudje bodo imeli z vremenom povezane težave, ki se bodo kazale kot slabo počutje, potrtost, utrujenost in motnje spanja. Okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE

Morje mirno, temperatura morja 20,1 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	21	2000 m	10
1000 m	17	2500 m	7
1500 m	12	2864 m	5

UV INDEKS

Ob jasnem vremenu bo UV indeks po nižinah sredi dneva 4,5 in v gorah 5,5.

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.37 najnižje -40 cm, ob 8.30 najvišje 35 cm, ob 14.25 najnižje -13 cm, ob 19.42 najvišje 21 cm.
Jutri: ob 2.09 najnižje -46 cm, ob 8.51 najvišje 44 cm, ob 14.54 najnižje -24 cm, ob 20.22 najvišje 27 cm.

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

Spremenljivo oblačno bo, več oblačnosti bo v severnejših nižinskih predelih in v predalpah. V južnejših nižinskih predelih bo ponoči lahko zamegljeno. Predvsem v popoldanskih in večernih urah bodo možne krajevne padavine.

Spremenljivo do pretežno oblačno bo. Dopoldne bo predvsem v severni polovici Slovenije nastala kakšna ploha, popoldne in v noči na soboto pa bo občasno deževalo tudi drugod po Sloveniji, vmes bodo tudi nevihte. Najnižje jutranje temperature bodo od 8 do 13, ob morju do 15, najvišje dnevne od 18 do 24 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

Časovno je evolucija negotova. Dopoldne bo predvidoma pretežno oblačno, v nižinah in ob morju se bodo pojavljale zmerne do močne padavine, deloma nevihte. V popoldanskih ali večernih urah se bo vreme izboljšalo in od severozahoda delno razjasnilo. Ob morju bo pihala zmerna do občasno močna burja.

Jutri dopoldne bo dež ponehal, najkasneje v južni Sloveniji. Delno se bo zjasnilo, na Primorskem bo začela pihati zmerna burja. Hladneje bo. V nedeljo bo delno jasno, na Primorskem pa pretežno jasno, tam bo še pihala burja.

ZNANOST - Študijo objavlja zadnja številka revije Neuron

Odkrili del možganov, ki skrbi za družbeno prilagojenost človeka

CHICAGO - Raziskovalci so odkrili del možganov, ki aktivira strah pred kaznijo v primeru kršenja družbenih pravil, navaja študija, ki jo je v sredo objavila revija Neuron. Po ocenah raziskovalcev bi to odkritje lahko pomagalo pri razumevanju obnašanja psihopatov. V vrsti eksperimentov so

raziskovalci univerze v nemškem Ulmu in švicarskem Zurichu spremljali aktivnost možganov prostovoljcev, medtem ko so razmišljali o odgovoru na vprašanja glede družbene norme pravičnosti v primeru dovoljenega in sankcioniranega ravnanja. Raziskovalci so v študiji ocenili,

da njihove ugotovitve podpirajo stališče, da mora kazensko pravo različno obravnavati mladoletne in polnoletne storilce, ker pri mladoletnih del možganov, kjer poteka proces obdelave podatkov glede družbeno sprejemljivega ravnanja, še ni povsem razvit. (STA)

ŠKOTSKA - Izgubil jo je tornado RAF

Med letalskim urjenjem po pomoti odvrgli bombo

EDINBURGH - Bojno letalo britanskega vojnega letalstva (RAF) je med vajami nad Škotsko po pomoti odvrгло 14 kilogramov težko bombo. Pripadniki RAF še niso uspeli lokalizirati bombe, prav tako ne vedo, ali je ob padcu ostala nepoškodovana, so pa prebivalstvo pozvali, naj se je ne dotikajo. Četudi je ostala ob padcu nepoškodovana, bi lahko za ljudi predstavlja nevarnost, je opozoril tiskovni predstavnik vojaškega oporišča Lossiemouth na Škotskem.

Bomba, ki jo uporabljajo na vajah, zgleda tako kot prava bomba, pa tudi njena teža je enaka, uporabljajo pa jih zato, da se piloti navadijo letenja s tem tovorom, je pojasnil tiskovni predstavnik britanskega obrambnega ministrstva.

Bombo je izgubilo letalo tornado GR4, ki je poletelo na 90-minutni rutinski polet z oporišča Lossiemouth. Polovico poleta je opravilo nad morjem. »Tovrstne nesreče so zelo redke,« je še dejal tiskovni predstavnik, pri tem pa izrazil zadovoljstvo, da so tako poštene, da so javnost seznanili z dogodkom.

Simbol upora proti Miloševiću na spletni dražbi

BEOGRAD - Bager, ki je bil pred sedmimi leti simbol upora proti režimu srbskega predsednika Slobodana Miloševića, je sedaj moč za 90.000 evrov kupiti na spletni dražbi. Z bagrom iz leta 1981 so demonstranti 5. oktobra 2000 v Beogradu vdrli v parlament in poslopje televizije.

Lastnik bagra Ljubiša Dokić je včeraj beograjskim medijem pojasnil, da se je za prodajo odločil, ker denar potrebuje za preživetje. Prvotno je bager, s katerim so strmoglavili »zadnji komunistični režim v Evropi«, nameraval podariti muzeju, a je to srbsko ministrstvo za kulturo preprečilo. Ponudbe za nakup bagra bo mogoče prek spleta podati do 1. novembra na spletni strani www.limundo.com.

Nadškof iz St. Louisa ne bi obhajal Giulianija

ST. LOUIS - Katoliški nadškof iz St. Louisa Raymond Burke je za ameriško tiskovno agencijo AP dejal, da tudi republikanskemu predsedniškemu kandidatu Rudyju Giulianiju ne bi dal obhajila, če bi prišel v njegovo cerkev. Burke je zaslodel pred volitvami leta 2004, ko je dejal, da demokratskemu predsedniškemu kandidatu Johnu Kerryju ne bi dal obhajila, ker podpira pravico do splava. Tudi Giuliani, nekdanji newyorški župan, ki je katolik tako kot Kerry, je znan po tem, da nasprotuje zakonski prepovedi pravice do splava in ima zaradi tega precej težav pri krščanski bazi republikanske stranke. Giuliani je na novico o Burkeovih besedah dejal le, da imajo nadškofi pravico do svojega mnenja tako kot vsi drugi. Nadškof St. Louisa sicer ne gre tako daleč, da bi obhajilo odtegnil tudi tistim politikom, ki podpirajo smrtno kazen, čeprav je tudi to v nasprotju s cerkvenim naukom. Vprašanje zanikanja obhajila bodo sicer ameriški škofje obravnavali znova prihodnji mesec.

Nekdanji kolesarski zvezdnik Armstrong spet samski

LOS ANGELES - Nekdanji kolesarski zvezdnik Lance Armstrong, sedemkratni zmagovalc francoskega Toura, je spet samski. Par - Armstrong je bil v zvezi z modno oblikovalko Tory Burch - se je razšel, potem ko sta oba ugovarila, da zveza na razdaljo ne deluje. Novico spletne strani people.com pa je potrdila tudi tiskovna predstavica Burchove. Armstrong živi v rodni Teksasu na jugu ZDA, Burchova pa v New Yorku. Za njuno zvezo se je razvedelo marca letos, pred tem pa je bil kolesar v zvezi s pevko Sheryl Crow, s katero je bil celo zaročen. (STA)